صبح صادق

دوشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۹۷
۸ ذی‌الحجه ۱۴۳۹
سال هجدهم شماره ۸۶۱
۱۲ صفحه

هفته‌نامه داخلی
سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

www.sobhesadeghweekly.ir

عید سعید قربان
عید اطاعت و بندگی
مبارک باد

صبح صادق تاکید رهبر معظم انقلاب
بر مبارزه قاطع با فساد و الزامات آن را تبیین می‌کند

مردم در انتظار برخورد با مفسدان

در اوضاع حساس کنونی برخورد با مفسدان اقتصادی و اخلالگران که ثبات در بازار را بر هم زده‌اند مطالبه فراگیر مردم از مسئولان است، قوه قضائیه باید با جدیت و قاطعیت تمام وارد میدان شود و این قاطعیت باید آنقدر در جامعه آشکار باشد که حاصل آن ایجاد آرامش و اعتماد به توده‌های مردم و ایجاد رعب و وحشـــت در دل مفسدان و محتکران و اخلالگران اقتصادی باشد!

قاطعیت و تســـریع در برخورد به معنای خروج از عدالت و انصاف نیست و در این مسیر باید به آموزه‌های شرعی و اخلاقی پایبند بود. راه برخورد با فساد «عمل به قانون» است که خود برآمده از اصول و قوانین شرع و اخلاق و عدالت و مصلحت می‌باشد. همچنین پرهیز از اقدامات خودسر باید امور به دست مسئولان امرباشد وآنان با قاطعیت و مبتنی بر حدود الهی در این زمینه با مجرمان برخورد کنند

صفحه۴

بازنگاه صبح صادق به بازتاب‌های سخنان امام خامنه‌ای در رسانه‌های جهان

خط و نشان ایران برای آمریکا

برخی رسانه ها در داخل با ایجاد حواشی سعی کردند نگذارند سخنان مهم رهبر فرزانه انقلاب به گوش همه مردم برسد. داستان از این قرار است که رهبر حکیم انقلاب در بین صحبت‌های‌شان در این جلسه گریزی به دیدار وزیر امور خارجه کشورمان با جان کری در زمان مذاکرات می‌زنند و اعلام می‌کنند مجوز دادن به چنین عملی اشتباه بوده است. متأسفانه، برخی افراد سعی کردند این موضع معظم‌له را به قضیه برجام تعمیم دهند

صفحه۲

در همایش هم‌افزایی هوانیروزهای ارتش و سپاه عنوان شد

وحدت سپاه و ارتش تیری در چشم دشمنان است

فرمانده نیروی زمینی ارتش:«ارتشـــی و ســـپاهی؛ یک لشکر الهی» شعار نیست، بلکه شعور نهادینه شده در روح و جسم و جان نیروهای ارتش و سپاه است. وحدت سپاه و ارتش تیری در چشم دشمنان و سدی در برابر زیاده‌خواهی‌های استکبار جهانی است.

فرمانده هوانیروز ســـپاه: امروز بحمدالله توانمندی‌های بســـیاری در هوانیروز سپاه و ارتش وجود دارد که می‌توان با هم‌افزایی بهره بیشتری از آن ببریم. البته ما امروز نیز در عملیات‌های مختلف هماهنگ و همزمان عمل می‌کنیم.

صفحه۱۱

همگرایی رسانه‌ها
در واکنش به دروغ‌پردازی بیگانگان درباره دریای خزر

سمفونی وحدت

صفحه۷

خزر از شایعه تا واقعیت!

صفحه۴

ترکمانچای‌سازی در فضای مجازی!

صفحه۷

خداحافظی با دو چهره سرشناس هنری

جمعه تلخ سینمای ایران

همین صفحه

سرمقاله

چرا جنگ نخواهد شد؟

دکتر یدالله جوانی
مدیر مسئول

ســـالیانی است که آمریکایی‌ها ملت ایران را به جنگ تهدید می‌کنند. پیش از دونالد ترامپ، باراک اوباما و دیگر اعضای کابینه‌اش یک جمله نخ‌نما داشتند؛ «تمامی گزینه‌ها روی میز است.» دولت کنونی ایالات متحده نیز به شکل‌های مختلف ایران را به اقدام نظامی تهدید کرده است. ادبیات تهدید مقامات آمریکایی علیه ملت ایران، همواره این ســـؤال را به ذهن هر ایرانی متبادر می‌کند که؛ آیا جنگ خواهد شـــد؟ در داخل کشور واکنش‌ها به این تهدید ایالات متحده متفاوت بوده است. از سال ۱۳۸۰ که این تهدیدات پررنگ شد، عده‌ای همواره نگران وقوع جنگ بودند و برای جلوگیری از پدیدآیی جنگ، نسخه‌هایی را تجویز می‌کردند، برای نمونه در دوره اصلاحات، ۱۳۵ نماینده اصلاح‌طلب مجلس ششم چنان مرعوب تهدیدات دشمن شدند که با ارسال نامه‌ای سرگشـــاده به رهبر معظم انقلاب، برای جلوگیری از وقوع جنگ، خواستار عقب‌نشـــینی در برابر آمریکا با نوشیدن جام زهر از سوی معظم‌له شدند.

استدلال نمایندگان مرعوب این بود که آمریکا آماده حمله به ایران است و در صورت حمله، ایران همانند دوران جنگ جهانی اول و دوم اشغال شده و تمامی دســـتاوردهای انقلاب اسلامی از بین خواهد رفت، همچنین با آغاز کار دولت یازدهم و شروع مذاکرات هسته‌ای بین ایران و آمریکا به صورت مستقیم، در فضای سیاســـی و رسانه‌ای کشور این نکته مطرح شد که، هر توافقی بهتر از عدم توافق است! استدلال مطرح‌کنندگان این نگاه و گزاره، آن بود که اگر توافق نشود، جنگ می‌شود!

اکنون هم که ترامپ زیر برجام زده و از آن خارج شـــده، عده‌ای ترسو چنین مطرح می‌کنند کـــه برای جلوگیری از وقوع جنگ، باید به مذاکره با آمریکا تن داد. اما در مقابل این نوع دیدگاه و واکنش نســـبت به تهدیدات آمریکا، نگاه دیگـــری وجود داد مبنی بر اینکه، جنگی در کار نیســـت و آمریکایی‌ها به صورت مســـتقیم به ایران حمله نخواهند کرد. از سال ۱۳۸۰ تاکنون به عنوان نگارنده این ســـطور در یادداشت‌های مختلف، همواره بر چنین نگاهی به صورت مستدل تأکید داشته‌ام. هفته گذشته رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در جمع هزاران نفر از اقشار مردم در این باره فرمودند: «حالا غیر از مســـئله تحریم که می‌گویند تحریم می‌کنند و فلان، دو موضوع دیگر را مطرح می‌کنند؛ یکی مسئله جنگ را، یکی مسئله مذاکره را. البته جنگ را صریحاً نمی‌گویند می‌جنگیم، اما به خیال خودشان با اشاره و با کنایه و با این حرف‌ها می‌خواهند بگویند خلاصه ممکن است جنگ راه بیفتد. شبح جنگ را بزرگ می‌کنند برای اینکه ما ملت را بترسانند، یا ترسوها را بترسانند؛ چون بالاخره ما یک مشت ترسو هم داریم.»

معظم‌له در این دیدار با صراحت پس از بیان حرف‌های دشمن و اهداف آنان در این باره فرمودند: «به طور خلاصه دو کلمه به ملت ایران بگویم؛ جنگ نخواهد شد و مذاکره هم نخواهیم کرد.»

این رویکرد رهبر معظم انقلاب نسبت به تهدیدات دشمن، رویکردی کاملاً مستدل، واقع‌بینانه و عالمانه است. این نگاه حکیمانه، مبتنی بر شناخت دقیق دشمن و برآورد صحیح از وضعیت آمریکا و موقعیت جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در واقع معظم‌له با تصریح و تأکید بر اینکه؛ «جنگ نخواهد شد و مذاکره هم نخواهیم کرد.» نقشـــه دشمن را نقش بر آب کردند و سیاست و راهبرد آمریکایی‌ها مبنی بر، «فشار ـ مذاکره ـ امتیازگیری» را، بر هم زدند. این شگرد قدرت‌های شیطانی اســـت که دیگران را با تهدید به جنگ، به عقب‌نشـــینی و دادن امتیاز وادار می‌کنند. اما چرا جنگ نخواهد شد؟ در پاسخ به این پرسش فرماندهی معظم کل قوا چنین استدلال می‌کنند: «جنگ نخواهد شد؛ چرا؟ برای خاطر اینکه جنگ دو طرف دارد؛ یک طرف ما هستیم، یک طرف او اســـت؛ ما که خب جنگ را شروع نمی‌کنیم؛ ما هیچ جنگی را شروع نکرده‌ایم.

ادامه در صفحه۲

بازدید اعضای شورای تحلیل نیروی هوا فضا از مرکز مطالعات سیاسی

معاون سیاسی نیروی هوافضای ســـپاه به همراه مدیران و اعضای شورای تحلیل این معاونت با حضور در مرکز مطالعات معاونت سیاسی سپاه از بخش‌های مختلف این مرکز بازدید کردند.

به گزارش خبرنگار صبح صادق، در جریان این دیدار نشست مشترکی بین اعضای این شورا و مسئول مرکز مطالعات، سردبیر و اعضای تحریریه صبح صادق برگزار شد.

در این جلســـه ابتدا ســـرهنگ ســـلطانی‌زاده، معاون سیاسی نیروی هوافضـــای ســـپاه از تلاش‌هـــای کارشناســـان و نویســـندگان مرکـــز مطالعات در تولید محتوای سیاســـی مورد نیاز پاسداران قدردانی کرد.

در ادامه اعضای شـــورای تحلیل معاونت سیاسی نیروی هوافضای سپاه در فضایی صمیمانه، نظرات، دیدگاه‌ها و انتقـــادات خود در خصوص تولیدات این مرکز را بیان کردند.

ضـــرورت بازخوانی حوادث دهه ۶۰، توجه به موضوع جریان‌ســـازی در عرصه سیاســـی، توجه بیشـــتر به موضوعات داخلی ســـپاه و پاسداران، توزیع هفته‌نامه در ســـطح حوزه‌ها و پایگاه‌های بسیج، استفاده از نیروهای مستعد شـــاغل در رده‌ها در تولیدات مرکز مطالعات، اصلاح شـــیوه توزیع نشـــریه در برخی رده‌ها و... از جمله موضوعاتـــی بود که در این جلســـه مطرح شد.

در ادامه مسئول مرکز مطالعات سیاســـی و ســـردبیر هفته‌نامه صبح صادق با اشاره به فعالیت‌ها و تولیدات ایـــن مرکز در خصوص کـــمّ و کیف تولیدات محتوایی مرکـــز مطالعات، توضیحاتی دادند.

در پایان اعضای شورای تحلیل معاونت سیاسی نیروی هوافضای سپاه از بخش‌های مختلف هفته‌نامه صبح صادق، پایگاه خبری ـ تحلیلی بصیرت، مرکز چند رسانه‌ای و... بازدید کردند.

خداحافظی با دو چهره سرشناس هنری

جمعه تلخ سینمای ایران

عزت‌الله انتظامـــی که به «آقای بازیگـــر» نیز مشـــهور است جمعه بیست‌وششم مرداد ماه درگذشت. وی در مجموع در دوران حیات خود در ۵۶ فیلم سینمایی و بیش از ۷۰ نمایش تلویزیونی به عنوان بازیگر یا کارگردان نقش ایفا کرد. از برجســـته‌ترین آثار او می‌تـــوان به بـــازی در فیلم «گاو» ساخته داریوش مهرجویی، همچنین ایفای نقش در فیلم‌های «آقای هالو»، «ســـتارخان»، «حاجی‌واشـــنگتن»، «ناصرالدین‌شاه آکتور سینما» و «روز واقعه» اشاره کرد. گفتنی است، او در سال‌های اخیر خانه‌نشین شده بود.

همچنیـــن در ایـــن روز ســـیدضیاءالدین دری نیـــز به دلیل نارســـایی کبـــدی در بیمارســـتان درگذشت، وی شـــروع فعالیت خود در سینما را با دســـتیاری کارگردان فیلم «گرداب» به کارگردانی حسین دوانی در ســـال ۶۱ شروع کرده بود. او فیلم‌های «دیـــدار در غبار»، «باد و شقایق»، «صاعقه»، «لژیون»، «در سرزمینی دیگر»، «سینما سینماست» را در کارنامه هنری خود داشت. آخرین پروژه ســـیدضیاءالدین دری، «کلاه پهلـــوی» بود که ســـال ۹۱ و ۹۲ از شـــبکه اول پخش شد. این کارگردان همچنین ساخت سریال تاریخی «کیف انگلیسی» با بازی لیلا حاتمی و علی مصفا را در کارنامه هنری‌اش داشت، همچنین یکی از کارگردانان ســـریال «کمند خاطرات» در سال ۱۳۶۹ بود. «سردار ســـنجرخان» تازه‌ترین پروژه ضیاءالدیـــن دری بود که خود وی به نگارش درآورده و قرار بود ساخته شود.

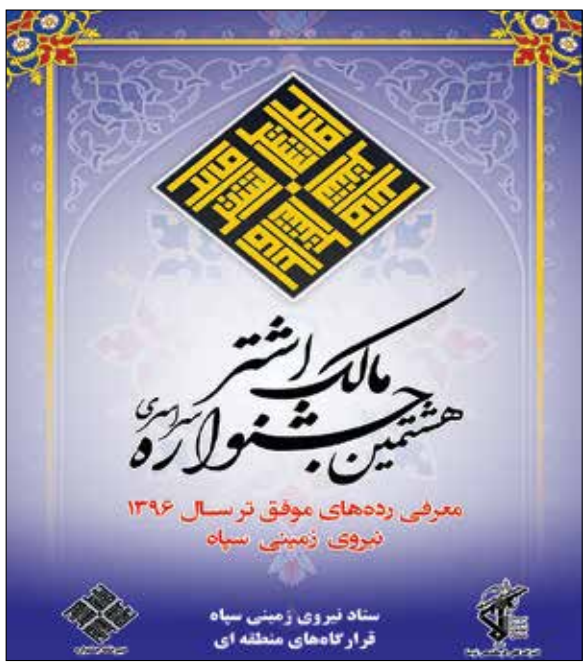

یادداشت

تور ایران برای «گروه اقدام»

فرهاد مهدوی
روزنامه نگار

برنامه جدید آمریکا برای براندازی در ایران که تحت نام «گروه اقدام ایران» در وزارت خارجه آمریکا از آن رونمایی شـــد، هدف خود را اجرای سیاســـت‌های ایالات متحده آمریکا علیه اقدامات ایران در داخل و خارج معرفی کرده است.

«برایان هوک» که ریاســـت گروه اقدام را برعهده دارد، اعلام کرده است: «این گروه با تمام شرکای آمریکا در تماس خواهد بود و هدف آن تغییر رفتار ایران است.» او می‌گوید: «اســـتراتژی ما تمام ســـطوح تهدیدهای ایران را در بر می‌گیرد.» برنامه آمریکا برای اقدام علیه ایران هرچند نکته تازه‌ای ندارد که بتواند ایران را با مشکلات و معضلات جدیدی روبه‌رو کند؛ اما این اقدام واجد رمزهایی است که می‌تواند به ایران کمک‌های بی‌شماری برای شناخت و مقابله با شبکه‌های برانداز کند.

درباره ابعاد داخلی این موضوع چند نکته وجود دارد:

۱ـ این گروه برای هماهنگی در داخل ایران و ایجاد توطئه‌ای، مانند ۲۸ مرداد و هماهنگی در خارج از کشور برای تحریم ایجاد شده است؛ اما نشانه خوبی برای ایران است؛ زیرا آمریکا همه نیروها و مزدورها را در یک خط قابل شناسایی تجهیز می‌کند.

۲ـ تشـــکیل این گروه که در نهایت وارد حوزه‌های داخلی ایران می‌شود، برای تورهای امنیتی ایران فرصت‌هایی را ایجاد می‌کند؛ نمونه‌های متعدد این قرارگاه‌های نیمه‌کاره هر چند از ابتکار جدیدی برای مقابله با ایران در آمریکا خبر می‌دهد؛ اما از سوی دیگر فرصت‌هایی برای ایران به همراه داشته است.

۳ـ پروژه دلتا در عراق یکی از این نمونه‌ها بود که برای ترور نیروها و فرماندهان ایرانی و عراقی تدارک دیده شـــده بود؛ اما در نهایت سبب شکست و خروج آمریکا از عراق شـــد. سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا در اوایل سال ۱۳۸۷ به دنبال آن بودند که صد و پنجاه نفر از نیروهای ایرانی در عراق را ترور کنند.

۴ـ پروژه کمیته خطر جاری (The committee on the present danger) که اعضای آن از برجســـته‌ترین نیروهای سیاسی و نظامی آمریکا بودند، در مهر ماه ۱۳۸۴ بـــرای براندازی مخملی از درون در ایران تدارک دیده شـــد؛ اما به ســـرعت سرنخ‌های آن در دست ایران قرار گرفت و با عوامل داخلی و برنامه‌های خارجی اقدام مناسب صورت گرفت.

۵ـ نمونه دیگر توطئه براندازی با استفاده از اینترنت چمدانی بود که ساشا مینراث، عضو «مؤسســـه تکنولوژی باز» در «بنیاد آمریکای جدید» آن را در اغتشاشـــات ۸۸ مدیریت می‌کرد؛ اما همین اقدام نیز به شناسایی لیدرهای جریان برانداز منجر شد.

۶ـ در ایام اغتشاشـــات فتنه ۸۸ در آزمایشگاه تحقیقاتی نیروی دریایی آمریکا نرم‌افزاری به نام تور (Tor) که برای ناشناس ماندن کاربران در محیط اینترنت به کار می‌رود، طراحی کرده بود و آن را در اختیار اعضای جنبش ســـبز برای مخابره اخبار خود به بنگاه ســـخن‌پراکنی آمریکا با رمزهای خاص قرار داد که از هرگونه شناسایی در امان بمانند؛ اما بعدها رسانه‌های آمریکایی اعلام کردند این نرم‌افزار سبب کشف و شکست جریان برانداز در ایران شده است.

۷ـ در سال‌های اخیر، جاسوس‌هایی از آمریکا در ایران دستگیر شده‌اند که هدف آنها براندازی و مقابله با ایران اســـلامی بوده است؛ مانند جیسون رضائیان که وظیفه نفوذ در اماکن مهم دولتی، افشـــای برنامه‌های «ضد تحریمی ایران» از جمله هویت واسطه‌های تجاری و ماهیت شرکت‌های همکار ایران در فرایند دور زدن تحریم‌ها و جاسوسی از برنامه هسته‌ای ایران را بر عهده داشت. آزادی رضائیان در قبال بازگرداندن اعتبارات بلوکه شـــده ایران که برای خرید تســـلیحات پیش از انقلاب به آمریکا داده شده بود، با احتساب نرخ بهره، تا تاریخ آزادسازی رضائیان به ایران حدود ۱/۶ میلیارد دلار می‌رسید، محقق شد.

۸ـ یکی دیگر از مهره‌های دســـتگیر شده آمریکا «نزار زکا» جاسوس مرتبط با سرویس‌های جاسوسی آمریکا است.

ادامه در صفحه۲

با صبح صادق «زندگی» کنید
بخش ویژه خانواده
مشاوره و سبک زندگی ایرانی ـ اسلامی
صفحه ۱۰

در صفحه اندیشه می‌خوانید
چهل سالگی
سلسله مباحث ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی
صفحه ۸

سؤال تریبون ۱۰
چگونه می‌توان احساس واقعی جنگ اقتصادی را به آحاد جامعه منتقل کرد؟
همراه با ۳ جایزه نقدی
پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
صفحه ۱۱

آخرین فرصت پاسخ به تریبون ۱۰ ۳۱ مرداد ۹۷

هر جا عقب نشستیم دشمن گستاخ‌تر شد

حسـن رحیم‌پورازغدی با بیان اینکه؛ دهه چهارم انقلاب اسـلامی پیچ انحراف بوده و در صدر اسـلام نیز در این مقطع جانبازان اسلام به جنگ با امیرمؤمنان حضرت علی(ع) برخاستند، گفت: هر زمانی از مواضع انقلابی خود عقب نشستیم، توهین‌های آمریکا شدت گرفت و این در زمان طرح بحث گفت‌وگوی تمدن‌ها و امروز نمایان شده و در برجام نظام به تمامی وعده‌های خود به آمریکا عمل کرد، اما از داخل برای برخی افراد درس عبرت نشد.

بازنگاه صبح صادق به بازتاب‌های سخنان امام خامنه‌ای در رسانه‌های جهان

خط و نشان ایران برای آمریکا

□ **امین پناهی/** هفته گذشته جمعی از اقشـار مختلف مردم با رهبر معظم انقلاب اسـلامی دیدار کردند؛ دیدار مهمی که علاوه بر معمول گذشـته که امام خامنه‌ای در آنها توصیه‌هایی به مسـئولان امر داشتند، تکلیف یک سری موضوعات مورد مناقشه در بین برخی سیاستمداران را نیز مشخص شد. ایشان با اشاره به سیاست‌های دولت ترامپ در قبال جمهوری اسـلامی و ملت ایران و همچنین با انتقاد از همراهی برخی در داخل کشور با دشمن برای ترسـاندن ترسوها از شـبح جنگ و کشاندن جمهوری اسـلامی ایران پـای میز مذاکره با آمریکا فرمودند: «دو کلمه به ملّت ایران بگویم؛ جنگ نخواهد شد و مذاکره نخواهیم کرد.» دو جمله‌ای که بیش از دیگر بخش‌های سخنرانی معظم‌له مورد توجه رسانه‌های مختلف خارجی قرار گرفت.

به واکنش این رسانه‌ها درباره این بخش مهم از بیانات رهبر معظم انقلاب می‌پردازیم.

بازتاب‌های رسانه‌ای

خبرگزاری نگلیسـی «ایندیپندنت» در گزارشـی نوشت: «آیت‌الله خامنه‌ای که حرف آخر را در سیاست جمهوری اسلامی می‌زند، گفت خروج ترامپ از برجام گواهی اسـت که ترامپ قابل اعتماد نیسـت.» این خبرگزاری در ادامه نوشت: «واشنگتن گفته بود که تنها شانس ایران برای اجتناب از تحریم‌ها، پذیرفتن پیشنهاد ترامپ برای مذاکره بر سر یک معاهده سختگیرانه هسته‌ای اسـت. هرچند مقامات ایرانی این پیشـنهاد را رد کرده‌اند، اما این نخستین بار است که آقای خامنـه‌ای به طور عمومی در این بـاره اظهارنظر کرده است.» در این گزارش آمده اسـت: «آقای خامنـه‌ای احتمال جنـگ بـا آمریـکا را رد کـرد. سـپس افزود: «آنهـا درباره (آمریکایی‌ها) احتمال جنگ با ایران بیش از حد اغراق می‌کنند و هیچ جنگی در نخواهند گرفت.»

روزنامه حریت از دیگر رسـانه‌های ترکیه هم با درج عنوان «خطونشـان ایران به آمریـکا» خلاصه‌ای از بیانات رهبر انقلاب را منتشـر کرد و نوشت: «رهبر ایران با یادآوری خروج ترامپ از توافقنامه بین‌المللی هسته‌ای(برجام)، مذاکره دوباره با دولت آمریکا را بی‌فایده دانست و این اقدام را ممنوع اعلام کرد.» شبکه الجزیره نیز نوشت: «رهبر ایران هرگونه گفت‌وگوی مستقیم با آمریکا را ممنوع کردند.»

پایگاه خبری «سی‌ان‌ان» نیز در واکنش بـه این بخش از بیانات رهبـر معظم انقلاب اسـلامی نوشته اسـت: «رهبر ایران در برابر تحریم‌هـای تحمیلی جدیـد آمریکا قاطعانه ایسـتاده و می‌گوید که جنگ نخواهد شـد، مذاکره نخواهیـم کرد.» این پایگاه خبری در ادامه با اشـاره به این فراز که آمریکایی‌ها در کنار تحریم، حرف از جنگ و مذاکره می‌زنند، نوشـت: «آیت‌الله خامنه‌ای گفته اسـت؛ آنها راجع به جنگ صحبت می‌کنند که ترسـوها را بترسانند.»

«یورو نیـوز» نیز گزارشـی در این باره منتشر کرد که در تیتر آن نوشته بود: «رهبر ایران پیشنهاد مذاکره ترامپ را رد کرد.» در این گزارش همچنین به این بخش از بیانات رهبر معظم انقلاب اشاره شـده است که فرمودند: «من هرگونه مذاکره با آمریکا را ممنوع می‌کنم. آمریکا هرگز بـه وعده‌های خود در مذاکرات وفادار نبوده است.»

شـبکه الجزیره نیز نوشت: «رهبر ایران هرگونـه گفت‌وگوی مسـتقیم بـا آمریکا را ممنوع کردند.»

پایگاه خبری «نشنال» امارات هم با اشاره به بخش‌هایی از سخنرانی رهبر معظم انقلاب نوشـت: «رهبر ایران مذاکره بـا آمریکا برای رسیدن به یک توافق هسته‌ای جدید برای لغو تحریم‌ها را رد کرد.» این رسانه اماراتی نوشت: «رهبر ایران مذاکره مستقیم با آمریکا را یک هفته بعد از آغاز تحریم‌های جدید واشنگتن علیه تهران، ممنوع کرد و گفت که آمریکا هرگز به وعده‌هایش پایبند نیست و تنها وعده‌های توخالی می‌دهد.» این رسانه با بازنشر توئیت صفحه رسـمی پایگاه اطلاع‌رسـانی رهبری بخش‌هایی از بیانات آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای را با حروف بزرگ منتشر کرد و نوشت: «رهبر ایران گفته جنگ نخواهد شـد و با آمریکا هم مذاکره نخواهیم کرد.»

دیگر رسانه‌ها

«تایمزآو اسـرائیل» هم ایـن بخش از سـخنان رهبر معظم انقلاب کـه فرمودند؛ «جنگـی رخ نخواهـد داد و بـا آمریکا هم مذاکـره نمی‌کنیم.» را مـورد توجـه قرار داد. این رسـانه رژیم صهیونیسـتی نوشت: «اخیـراً تردیدهـا و گمانه‌زنی‌هایی درباره احتمال بازگشت ایران پای میـز مذاکره به دلیل فشارهای ناشی از خروج آمریکا از برجام و اعمال مجدد تحریم‌ها به گوش می‌خورد. اما ایران هرگونه مذاکره جدید با آمریکا را رد کرده و گفته این کشـور قابل اعتماد نیست و به تعهداتش در توافقات پایبند نیست.»

وبگاه خبری «فری مالزی تودی» نیز در این زمینه گزارش داد: «رهبر عالی ایران تأکید کرد ایران جنگ یا مذاکره با آمریکا ندارد و با کارکرد بهتر مسئولان تحریم‌ها بی‌اثر می‌شود.» این پایگاه خبری افزود: «رهبر ایران اعلام کرد مسائل اقتصادی کشور عمدتاً ناشی از عوامل داخلی است، نه تحریم آمریکا.» همچنین در ادامـه گزارش این پایگاه خبری آمده اسـت: «رهبر عالی ایران به مردم گفت که مشـکل خارجی نیسـت، بلکه داخلی است و البته به این معنا نیسـت که تحریم‌ها هیچ تأثیری در این موضوع نداشته است، اما مسئله اصلی نحوه برخورد ما با آن است.»

روزنامه ترکیه‌ای «اسـتار» با درج جمله «با آمریکای متقلب مذاکره نمی‌کنیم»، بیانات رهبر معظم انقلاب در جمع قشرهایی از مردم را تشریح کرد و نوشت: «رهبر ایران، دولت آمریکا را متقلب نامید و تأکید کرد که با آنها بر سـر میز مذاکره نمی‌نشینیم و من این کار را ممنوع می‌کنم.» این رسـانه نزدیک به دولت ترکیه افزود: «آیت‌الله خامنه‌ای با صراحت کامل خطر جنگ بر سـر کشور ایران را رد کرد و ادبیات آمریکایی‌ها را بی‌ادبانه و بی‌شرمانه دانست.»

روزنامه حریت از دیگر رسانه‌های ترکیه هم با درج عنوان «خطونشان ایران به آمریکا» خلاصه‌ای از بیانات رهبر انقلاب را منتشر کرد و نوشت: «رهبر ایران با یادآوری خروج ترامپ از توافقنامه بین‌المللی هسته‌ای(برجام)، مذاکره دوباره با دولت آمریکا را بی‌فایده دانست و این اقدام را ممنوع اعلام کرد.»

خبرگـزاری «آوای افغـان» هم نوشـت: «آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی در شرایطی از ردّ هرگونه مذاکره با دولت فعلی آمریکا صحبت کردند که رئیس‌جمهوری ایالات متحده به اشکال مختلف تلاش دارد ایران را پای میز مذاکره بنشاند.» این پایگاه خبری در ادامه سناریوهای موجود بین جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده آمریکا را بررسی کرده و نوشته است: «بدیهی است که خواسته آقای ترامپ به هیچ وجه این نیسـت که مشکل ایالات متحده با ایران را حل کند یا مشـکلات مردم ایران را کـم کند یـا اینکه تحریم‌ها را از بالا سر ایرانی‌ها بـردارد. وی باور دارد کـه بهتر از پیشینیان خود می‌تواند بـه ایران نـارو بزند و به این دلیل است که می‌خواهد پـای میز مذاکره بنشیند.»

برخی رسـانه ها در داخل با ایجاد حواشی سعی کردند نگذارند سخنان مهم رهبر فرزانه انقلاب به گوش همه مردم برسد. داستان از این قرار است که رهبر حکیم انقلاب در بین صحبت‌های‌شان در این جلسه گریزی به دیدار وزیر خارجه کشورمان با جان کری در زمان مذاکرات می‌زنند و اعلام می‌کنند مجوز دادن به چنین عملی اشتباه بوده است. متأسفانه، برخی افراد سـعی کردند این موضع معظم‌له را به قضیه برجام تعمیم دهند

شبکه تلویزیونی «الاباء» عراق هم در گزارشـی بـا عنوان «سیدامام خامنه‌ای بر عدم وجود امکان اجرای مذاکره جدید با آمریکا تأکید کرد» نوشت: «امام خامنه‌ای گفتند که پیشـنهاد مذاکره جدید از سوی آمریکا مسئله جدیدی نیست. اکنون وقت مناسـبی برای انجام مذاکره نیست و جمهوری اسلامی هیچ مذاکره‌ای با آمریکا انجام نخواهد داد.» این شـبکه به نقل از رهبر معظم انقلاب اسلامی نوشت: «آمریکا پس از توافق هسته‌ای به تعهدات خود پایبند نبود، بنا بر این به دلیل نقض تعهداتش پس از اخذ امتیاز، هر مذاکره‌ای با آنها بیهوده است. امام(ره) مذاکره با آمریکا را ممنوع کرد و من هم ممنوع می‌کنم.»

پایگاه‌های خبری دیگری، همچون هاآرتص، جروزالم پست، اسـپوتنیک، میدل ایست آی، اکونومیک تایمز، خبرگزاری فرانسـه، الجزیره، عیون‌الخلیج، سی‌ان‌بی‌سی و اسکای نیوز عربی جزء رسـانه‌هایی بودند که بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی را منتشر کردند و به آن واکنش نشان دادند.

اینها تنها بخشی از واکنش‌های رسانه‌های بی‌شمار جهان به بیانات رهبر فرزانه انقلاب در ردّ هر گونه مذاکره یا وقوع جنگ با آمریکا بود.

حاشیه پررنگ

اما برخلاف رسـانه‌های خارجی که سعی کردند بیش از همه به این بخش از صحبت‌های رهبر معظم انقلاب توجه کنند، برخی رسانه ها در داخل با ایجاد حواشـی سعی کردند نگذارند سـخنان مهم رهبر فرزانه انقلاب به گوش همه مردم برسـد. داستان از این قرار است که رهبر حکیم انقلاب در بین صحبت‌های‌شـان در این جلسـه گریزی به دیدار وزیر خارجه کشورمان بـا جان کری در زمان مذاکرات می‌زنند و اعلام می‌کنند مجوز دادن به چنین عملی اشتباه بوده است. متأسـفانه، برخی افراد سعی کردند این موضع معظم‌له را به قضیه برجام تعمیم دهند. به این معنا که خواستند بگویند رهبری در این دیدار گفته‌اند اشـتباه کرده و اجازه مذاکرات با گروه ۱+۵ را داده‌اند. این فضاسازی در بین مردم دو نتیجه داشـت؛ اول اینکه، بیش از آنکه متن اصلی صحبت‌ها که ردّ مذاکرات جدید با آمریکا، ردّ خطر جنگ و همچنین تأکید بر ماندن دولت فعلی و کار پر قدرت بود در جامعه منتشر شود، حواشـی بی‌اهمیتی رواج پیدا کرد که شنیده شدن یا نشدن آن عملاً دردی را دوا نمی‌کرد. دومین اثـر این اتفاق طلبکار شـدن کسانی بود که تا دیروز مدعی آن بودنـد چرا رهبری اجازه مذاکرات مستقیم را با آمریکا نمی‌دهند و حالا مدعی آن هستند که اشـتباه در قضیه برجام به ضرر آنان بوده است.

پـس از آنکـه عده‌ای سـعی کردند از ایـن آب گل‌آلود ماهی مـورد نظر خـود را صید کننـد، دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای متن اصلی سخنان ایشان در این باره را منتشر کرده و نوشـت: «رهبر معظم انقلاب اسلامی در این دیدار فرمودند در قضیه برجام، بنده اشتباه کردم اجازه دادم که وزیر خارجه ما با آنها صحبت کند، ضرر کردیم.»

این در حالی اسـت که رهبر فرزانه انقلاب از همان ابتدای شکل‌گیری برجام همواره و در سـخنرانی‌های گوناگون فرموده بودند به آینده مذاکره و تعامل با آمریکا خوش‌بین نیستند و بر آن پای فشـرده بودند، اما در واقع در آن زمان گوش شنوایی وجود نداشت.

سرمقاله

چرا جنگ نخواهد شد؟

ادامه از صفحه اول

افتخار جمهوری اسلامی این است که هیچ جنگی را ما شروع نکرده‌ایم... اینکه طرف ما، طرف آمریکایی و آمریکایی‌ها هم جنگ را شروع نمی‌کنند، برای این [است] که گمان می‌کنم آمریکایی‌ها هم می‌دانند که اگر جنگی را اینجا شروع کنند، صد درصد به ضررشان تمام خواهد شد.» به هر حال هر کشوری هر چند هم قدرتمند باشد، وقتی جنگی را آغاز می‌کند که در برآوردهایش اطمینان به پیروزی داشته باشد. آمریکایی‌ها طی ۱۷ سال گذشته، در جنگ‌هایی وارد شدند با این اطمینان که پیروز میدان خواهند بود، لکن در تمامی این جنگ‌ها شکست خوردند. اما در طول همین ۱۷ سـال، بسیاری از تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران آمریکایی برای شـروع یک جنگ علیه ملت ایران، همواره جمهوری اسلامی را یک هدف سخت ارزیابی کرده‌اند. آمریکایی‌ها خیلی علاقه‌مند بودند پس از حادثه ۱۱ سپتامبر و حمله به افغانستان، به جمهوری اسلامی حمله کنند، لکن در همان مقطع پیروزی بر ایران را در یک جنگ ناممکن ارزیابی کردند. در دوره اوباما، رئیس‌جمهور سـابق آمریکا با صراحت جنگ با ایران را بدون نتیجه و به ضرر آمریکا ارزیابی کرد. اوباما با صراحت اعلام کرد، ما از جنگ افغانستان و عراق آموختیم، دیگر در هیچ جنگی که لازم باشد سرباز و نیروی زمینی نظامی وارد کنیم نباید شرکت کنیم. آمریکایی‌ها می‌دانند جنگ هوایی و موشکی بدون وارد کردن نیروی پیاده در ایران، هیچ نتیجه‌ای برای آنان نخواهد داشت. این را هم می‌دانند که وارد کردن نیروی پیاده در ایران، یعنی روانه کردن آمریکایی‌ها به گورستان. بنابراین جرئت و توان حمله نظامی به ایران را ندارند و دلیل آن قدرت پاسخگویی قاطع ملت ایران است. آمریکایی‌ها ملت ایران را در عمل آزموده و ناتوانی خود را مشاهده و فهم کرده‌اند.

رهبر فرزانه انقلاب در این باره می‌فرمایند: «آمریکایی‌ها یک بار هم اینجا حمله کردند به طبس ـ یادتان هست ـ خودشان را نجس کردند، برگشتند رفتند. درست است که خیلی چیزها را ممکن است نفهمند، اما به نظرم می‌آید این قدر هم چیز نیستند که این را نفهمند، جنگ نخواهد شد، مطمئناً.»

آری آمریکایی‌ها یک ارزیابی از نیروهای خود و به ویژه پیاده‌نظام‌های خود در مصاف با دیگران و از جمله ایرانی‌ها دارند. بر اساس همین ارزیابی، در عراق و افغانستان نظامیان خود را با پوشک بزرگسالان وارد میدان می‌کردند. آمریکایی‌ها مطلع شـدند که چگونه تکاوران دریایی آنان موقع بازداشت در خلیج‌فارس به دست پاسـداران نیروی دریایی سپاه، هم گریه کردند و هم از ترس لرزیدند و همگی خود را نجس کردند.

سردار فدوی فرمانده نیروی دریایی سپاه در جلسه‌ای بدون اغراق گفت، هم هنگام بازداشت تفنگداران نیروی دریایی انگلیس و هم هنگام بازداشت تکاوران دریایی آمریکا، نیروهای ما در تهیه شلوار برای آنها با مشکل مواجه شدند، زیرا آنان همگی خود را نجس کرده بودند.

اما مهم این اسـت که این آمریکایی‌ها و نظامیان آنها، سیمای رزمندگان ایرانی را، در چهره شهید محسـن حججی در هنگام اسارت مشاهده کردند. تکاوران دریایی آمریکا در هنگام بازداشـت، در حالی که می‌دانستند به آنان آسیبی وارد نخواهد شد، همگی خود را نجس کردند؛ لکن شهید محسن حججی که به اسـارت داعش درآمد و می‌دانست لحظاتی بعد سر از تن او جدا خواهند کرد؛ چهره‌ای با صلابت و شجاعت برخاسته از ایمان و معنویت از خود به یادگار گذشـت؛ تا هم معرّف رزمندگان سپاه اسلام باشد و هم نماد و سخنگوی تمام شهدای مدافع حرم شود.

یادداشت

ادامه از صفحه اول

وی به همراه برخی شخصیت‌های ضد انقلاب ایرانی تلاش می‌کردند موج جدیدی از اعتراضات را در ایران برای حمایت از آزادی بیان راه‌اندازی کنند. سـازمان تحت ریاست نزار زکا آی‌سی‌تی عرب (Arab ICT Organization, or IJMA۳) در مجموع ۷۳۰ هزار دلار از دولت آمریکا برای پیش بردن «پروژه‌هایش در خاورمیانه» پول گرفته اسـت. این سازمان کنسرسیوم فعال در ۱۳ کشور است که در خاورمیانه حامی فناوری اطلاعات اسـت. زکا برای برنامه‌های خود در زمینه فناوری اطلاعات وارد ایران شده بود.

۹ـ سیامک نمازی، عضو تشکیلات امنیتی ناپاک وابسته به وزارت خارجه آمریکا که با هدف اختلال در نظام اقتصادی کشور وارد ایران و پس از مدتی بازداشت شد. سـیامک نمازی به دنبال ارائه راهکار برای تنگ کردن حلقه تحریم‌های دارویی در ایران بود. سیامک و باقر نمازی نیز در پی آن بودند با ایجاد شبکه‌ای منسجم و اثرگذار از سه گروه زنان، جوانان و کارآفرینان، به شکل‌دهی مهندسی رفتار اجتماعی دست بزنند که زمینه داخلی تغییر فراهم شود.

۱۰ـ تشکیل چنین قرارگاه‌های عجولانه‌ای برای براندازی در ایران به شیوه ۲۸ مرداد ویا پیچیده‌تر از آن نشان می‌دهد، آمریکا از اهداف خصمانه خود علیه ایران دسـت بر نداشـته و هنوز هم به شیوه ۶۵ سال پیش در کودتای ۲۸ مرداد عمل می‌کند؛ اما ملت و کشور ایران با گذشته بسیار تفاوت کرده است و پیش از هرگونه اقدامی توانایی شناسایی و مقابله را در سطح عالی دارد.

نکته پایانی/ پرونده سیاه جریان‌های نفوذی در داخل کشور به گونه‌ای غیر قابل دفاع است که برخی حامیان داخلی آمریکا حتی از حمایت لفظی از این شبکه صرف نظر کرده‌اند. ایـن برنامه جدید آمریکا تحت عنوان «گروه اقدام ایران» ضمن اینکه فرصت جدیدی برای شناسایی سرشاخه‌هاست، به ایران ظرفیت جدیدی را برای مقابله با براندازان و شـبکه همدست آمریکا می‌دهد و از این پس آمریکا نمی‌تواند از طریق دیپلماتیک، شخصیت‌های سلبریتی، خانواده بازداشت‌شدگان یا فشارهای رسانه‌ای تقاضای عفو، تخفیف یا معامله محکومان امنیتی و جاسوس‌های برانداز را داشته باشد.

نکته‌ونظر

بدانی از تو چه می‌خواهد

نکته:

+ : گفتید: که مجموعه‌ای داریم و می‌خواهیم افراد با بصیرت تربیت کنیم.منظورتون از با بصیرت کیست؟

– :کسانی مثل مقداد که چشم‌شان به دهان مولای‌شان باشد و گوش به فرمان ولی‌شان...؟ این خوب است، اما منظور من از بصیرت این نیست. منظور من از فرد بصیر، افرادی همچون مالک اشـتر است که امیرالمؤمنین(ع) در وصفش می‌فرمایند: «مالک به گونه‌ای است که اگر در بیابانی باشد و دور از مولایش مشکلی برایش پیش بیاید، دقیقاً کاری می‌کند که اگر نزد مولایش بود، مولایش همان را امر می‌کرد! بصیرت یعنی اینکه در غیبت مولایت هم بدانی او از تو چه می‌خواهد و همان را عمل کنی.»

نظر: شاید در عالم سیاست، اقتصاد و فرهنگ کمتر افرادی داشته باشیم که مانند مالک در خدمت اسلام و انقلاب، سخنان و تدابیر رهبری را اجرا کنند؛شهدای دهه هفتاد انقلاب عاشقانه همان رفتارهای مالک را دارند، شهید مدافع حرم میثم مدواری که مالک‌وار در دفاع از حریم اهل بیت(ع) جنگیده است، این‌گونه بصیرت خود را نشان داده است: «چندی است که اشق اشقیا و بدترین دشمنان اسلام و قرآن و ولایت آمده‌اند که ریشه دین را بزنند و این بار نقطه عزت‌مندی ما یعنی حریم و حرم آل‌الله در سوریه و عراق را هدف قرار داده‌اند. احمق‌ها فکر کرده‌اند چون شیطان بزرگ و اسـتکبار جهانی و ظالمان عالم در کنارشان است قدرت دارند؛ ولی کور خوانده‌اند مگر بچه شیعه مرده باشد که بگذارد این خزان‌زدگان و نوکران استکبار جهانی و این کافران و حرام‌زادگان به اهداف شوم خود برسند. ما بچه شـیعه‌ها به پیروی از منش مولای متقیان امیرالمؤمنین علی‌بن‌ابی‌طالب(ع) خود را موظف به حمایت از مظلومین عالم می‌دانیم.» مسئولان فرهنگی که می‌خواهند برای اسلام و انقلاب نیروی با بصیرت تربیت کنند، توجه داشته باشند که اسلام چنین نیروهایی را می‌خواهد؛ کسانی که هنوز هم صدای یا لثارات الحسین را می‌شنوند.

تحلیل

ترفندشناسی، آمادگی و مراقبت

□ **حسـین عباسیان/** پیشـترها وقتی ناو آمریکا روشن می‌شـد، چند کشور سقوط می‌کردند؛ اما الآن ناو آمریکا و افسـران زبده آن از ناوهای ایران حتی از قایق‌های موتوری ایران فرار می‌کنند. این جمله از «شیرین هانتر» نظریه‌پرداز آمریکایی است که در اتاق‌های فکر متعدد آمریکایـی حضور پیدا می‌کند. حال آمریکا برای اینکه بتواند قدرت و ابهت خود را در دل مردم ایران ایجاد کند و آنها را به واکنش منفعلانه وادارد، به ترفندهایی علیه کشورمان دست می‌زند که برخی از آنها عبارتند از:

الف ـ فشار اقتصادی(محروم‌سازی): محوریت فشار اقتصادی آمریکایی‌ها محروم‌سازی است. ریچـارد نفیو در کتاب «هنر تحریم‌ها» که چندی پیش مرکز پژوهش‌های مجلس آن را ترجمه کرد و در وضعیت امروز کمتر تحلیلگر و کارشناسی هست که آن را بررسی نکرده باشد، در همین راستا راهبرد و تاکتیک ارائه داده است.

ب ـ فشار عملی (مشغول‌سازی): بارها تبیین و اعلام شده است دغدغه نظام دو موضوع است؛ یکی اقتصاد و دیگری فرهنگ و هر آنچه جز این دو باشـد، حاشیه‌سـازی و مشغول‌سازی است. دشمن از جمله راهبردهای مدنظر خود را برای دور نگه داشتن مسئولان نظام در جهت رفع این دو دغدغه، حاشیه‌سازی‌هایی از جنس آشوب‌سازی و ناامنی قرار داده است.

ج ـ فشار روانی: این ترفند به منزله ضلع سوم مثلث فشارهای فزاینده آمریکا علیه جمهوری اسلامی در چهار شاخه قابل توضیح است:

۱ـ محدودسازی: با محوریت دوقطبی‌سازی موشک و معیشت، مسائل منطقه‌ای و معیشت، حقوق بشر و معیشت و...؛

۲ـ مخدوش‌سـازی: با خدشـه وارد کردن به عوامل ماندگاری انقلاب، یعنی مکتب اسلام، رهبری نظام و مردم؛

۳ـ منفعل‌سازی: ایده‌آل دشمن، شرمنده‌سازی مردم نسبت به آن چیزی است که برای آن به پا خاستند و انقلاب کردند؛ اما چون رسیدن به آن ایده‌آل را ناممکن می‌بینند، مطلوب خود را در بی‌تفاوت و منفعل کردن مردم می‌دانند.

۴ـ مأیوس‌سـازی: مهم‌ترین شاخه در فشار روانی، مأیوس‌سازی و ناامید کردن مردم است. هشدارهای رهبری نظام درباره مأیوس‌سازی و توجه به اعتمادسازی از ابتدای سال تاکنون بسیار قابل توجه و از مهم‌ترین محورهای عمده‌ای است که نیاز تبیینی و تحلیلی مضاعفی را می‌طلبد.

راهکار مقابله با موارد فوق ایجاد امید در دل مردم است؛ رهبر معظم انقلاب در این زمینه می‌فرمایند: «یک نکته بسـیار مهم در اینجا این اسـت که با سیاست ناامیدسازی و ایجاد توهّم بن‌بسـت در کشور به شدّت باید مبارزه بشود؛ این یک سیاست خصمانه آمریکایی و غربی است که در کشور احساس بن‌بست به وجود بیاورند، ناامیدسازی کنند؛ انواع و اقسام کارها را هم برای این قضیّه می‌کنند؛ با این سیاست لازم است بِه جِد مقابله بشود. تزریق احساس ناتوانی، ناامیدی، بیچارگی، سیاست قطعی دشمن است.»(۱۳۹۷/۳/۲)

اخبارویژه

موضوع نامه قالیباف به سران قوا چه بود؟

رئیس کمیسـیون ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای اصل ۴۴ قانون اساسـی در مجلس شورای اسلامی با اشاره به نامه محمدباقر قالیباف به مسئولان ارشد نظام و محتوای آن، اظهار داشت: «گویا نامه محرمانه آقای قالیباف درباره اوضاع اقتصادی و راهکارهای پیشنهادی وی به اعضای شورای هماهنگی اقتصادی قوای سه‌گانه و برخی مسئولان مرتبط ارسال شده است و عمده تمرکز قالیباف در این نامه، تفکیک سپرده‌گذاران کلان و خُرد است.» حمیدرضا فولادگر افزود: «بخش عمده‌ای از راهکارهای وی در جهت هدایت نقدینگی از بخش راکد و غیرمولـد اقتصاد ایران به بخش واقعی اقتصاد از طریق برقراری انضباط مالی بانک‌هاست و گام‌های روشنی برای تحقق آن پیشنهاد شده است.»

مانع فروش نفت

بسـیاری از کارشناسان اعتقاد دارنـد، موافقت نکردن وزارت نکردن نفـت با عرضـه نفت در بـورس در انحصارطلبی این وزارتخانه ریشه دارد. در واقع، وزارت نفـت و به ویژه امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران تمایل دارد همواره صادرات نفت در انحصار خودش باشد و به همین دلیل، اراده‌ای برای عرضه نفت در بورس ندارد.

۱۱۰ هزار میلیارد تومان در جیب ۱۰۸ نفر

اردیبهشـت امسـال بود که کمیسـیون اصل ۹۰ مجلس در گزارشـی تفصیلـی رقم مطالبات معوق بانکـی را ۱۳۶ هزار میلیـارد تومان اعلام کرد و حالا پس از گذشـت حدود چهار ماه از انتشـار این گـزارش احمد توکلی، عضـو مجمع تشـخیص مصلحت نظام اعلام کرده اسـت ۱۱۰ هـزار میلیارد تومـان بدهـی و معوقات بانکی متعلق بـه ۱۰۸ نفر اسـت؛ بنابراین اگر رقم برآوردی کمیسـیون اصل ۹۰ را کنار عدد اعلامـی احمد توکلی بگذاریم، ۲۶ هـزار میلیـارد تومان از مجمـوع مطالبات معوق بانکی برای تعـداد زیادی از بدهکاران بانکی اسـت و ۱۰۸ نفر دانه‌درشت، ۱۱۰ هزار میلیارد تومان به نظام بانکی بدهکار هستند.

روی خط خبر

سکوت معنادار

با گذشـت سه سـال از حادثه دلخراش منـا و مسـجدالحرام و به شهادت رسیدن نزدیک به ۵۰۰ ایرانی، همچنان دستگاه دیپلماسی پیگیری مؤثری در ایـن زمینه انجـام نداده است. این در حالی است که بر اساس دستور رهبر معظم انقلاب، لازم است کمیتـه حقیقت‌یاب تا حصول نتیجه این موضوع را پیگیری کند. فرشـته روح‌افزا، همسر دکتر حاتمی می‌گوید: «عکسی که بنده از پیکر همسرم دارم که در حال تحویل از سوی عربستان به ایران است، همسرم در حالت خوابیده به شـهادت رسیده است، لب، دهان و پیراهن ایشـان یک قطره خون ندارد. آیا این سؤال برای وزارت امور خارجه مطرح نشـده که اگر ایشان در حادثه جرثقیل به شـهادت رسـیده، با آن وضعیت خونابـه و باد و توفان چطور ممکن اسـت هیچ‌کدام از این آثار در بدن ایشان مشاهده نشود؟! هیچ آثاری از شکستگی یا لهیدگی روی بدن دکتر حاتمی نبود.» دقیقاً چهار ساعت پس از شـهادت دکتر حاتمی یک رسانه صهیونیستی نوشت: «دانشمند فضایی ایران در حادثه سقوط جرثقیل در مکه جان خود را از دست داد.»

دستاورد انصارالله

سـعدالله زارعـی با اشـاره به دسـتاوردهای انصارالله در جنگ سه سـاله، گفت: «سرنوشت جنگ با این همه جنایت، این شـد که مردم یمن به انواع تجهیزات دفاعی نائل شـدند، به شکلی که یک پهپاد از یمن ۱۵۰۰ کیلومتـر پرواز کند و ابوظبی را هدف قرار دهد. امروز مشغول ساخت دستگاه دفاع هوایی است و به زودی آن را فعال می‌کنـد. انصارالله اعلام کرده سـال ۲۰۱۸ سـال تمرکز حمله موشکی به عربستان است و امنیت و آسایش را به طور کامل از عربستان مختل می‌کند. امروز انصارالله می‌تواند دریای سرخ را ببندد یا باز کند، ولی انصارالله گذشت کرده و امنیت دریای سـرخ را تأمین کرده است.»

تفکر اشاعه جنگ

رئیس دفتـر مطالعات و تدوین تاریـخ ایران گفت: «موضوع اشـاعه تفکر جنـگ آمریکا با ایـران تلاش سیاسـی احزاب اصلاح‌طلـب برای کرنـش ایـران در برابر غرب اسـت. عباس سلیمی‌نمین با اشاره به اینکه آمریکایی‌ها از رفتارهای تحریک‌کننده بین‌المللی اجتنـاب می‌کنند، خاطر نشـان کرد: «عملکردهای آمریکا در مجموع و در منطقه بیان‌کننده آن است که نمی‌تواند وارد جنگ با ایران شود، همان‌گونه که نتوانست در سوریه‌ای که بسیاری از زیرساخت‌ها و بنیان‌هایش از دسـت رفته و تخریب شده، اقدام جنگی و نظامی قابل توجهی به منصه ظهور برساند. »

ماجرای احمدی‌نژاد و انتظامی

یکی از تلخ‌ترین خاطرات آقای عـزت‌الله انتظامی کـه در فضای سیاسی کشور و در جریان انتخابات ریاسـت‌جمهوری یازدهم رخ داد، بهره‌برداری انتخاباتی جریان انحرافی از وی بـود. عـزت‌الله انتظامی که ماه‌هـا بود برای ثبت بنیاد فرهنگی و هنـری خود تـلاش می‌کرد، آن روز از دفتر رئیس‌جمهور با او تماس گرفتند که کارهای ثبت بنیاد دارد به سـرانجام می‌رسد. به گفته خود با حالی ناخوش برای این کار آماده شد. سـپس به سـرعت ماشینی برایش فرسـتادند که او را به دفتر ریاسـت‌جمهوری بُـرد. این بازیگر فقید در این باره نوشـت: «ناگهان آقای مشائی سمت ماشین ما آمد... گفت با ما بیایید همین امروز انجام می‌دهم. آقای مشائی سوار ماشینِ بزرگِ سفید رنگی شد و ما بلافاصله پشت سر او حرکت کردیم... ناگهان دیدم میدان فاطمی هسـتم... تازه فهمیدم اینجا وزارت کشور است... آقـای مشـائی طرف چـپ من و آقـای رئیس‌جمهور(احمدی‌نژاد) طرف راسـت من نشستند. ناگهان اطراف‌مـان پر شـد از دوربین‌های عکاسـی. آقای مشائی گفت «چی شده؟ یه خرده شـاد باشین!» من حرفی نداشتم که بزنم. عکاس‌ها تند و تند عکس می‌گرفتند. عکس‌شان را که گرفتند محل را ترک کردند و من باز همانجا بهت‌زده وسط آن صندلی سه نفره تنها ماندم. مرد جوان که آمد مرا ببرد خانه، گفتم چه شد؟ گفت امروز که دیگه نمیشه بعداً ان‌شاءالله اوراق رو براتون میاریم.»

بزرگ‌ترین مشکلات کشور

علیرضا زاکانی گفت: بزرگ‌ترین مشکلات کشور شامل تفکر نظامات غربی، خودباختگی نسبت به غرب و خواب‌آلودگی نیروهای خودی، رشد نکردن معرفت و بصیرت متناسب با نیازهای انقلاب، دنیاگرایی عمومی و قدرت‌پرستی بین نخبگان است و برای جلوگیری از این مسائل نخبگان و مردم باید بیدار شوند و با فساد و توسعه فقر و اشرافی‌گری برخورد کنند.

روی خط خبر

سختی کار رهبری

علی علیزاده، کارشناس سابق بی‌بی‌سی فارسی نوشت: «تیر ماه ۹۴ در بی‌بی‌سی گفتم آیت‌الله [العظمی] خامنه‌ای معمار بزرگ گرفتن تضمین امنیتی ایران است. تجربه برجام مطمئن‌ترم کرد. تازه می‌فهمیم برای حفظ کلیت توان دفاعی- امنیتی ایران (موشکی، حزب‌الله، حشد عراق، سوریه، نپذیرفتن برجام ۲ و ۳) چه فشار قلدرانه و سنگینی به مدت ۲۹ سال، نه فقط از سوی غرب که از سوی غربگرایان نظام تحمل کرده است. چه کسی یک سال پیش باور می‌کرد که غربگرایان نظام برای مذاکره با ترامپ هم فشار بیاورند و جو روانی بسازند؟ یا حتی پس از شکست برجام، ادغام‌گرایان نئولیبرال ایرانی به جای عقب‌نشینی، رفتار تهاجمی اتخاذ کنند؟ دیدن ولع و شهوت بی‌پایان تسلیم‌گرایان، تازه کار سخت ۳۰ ساله رهبر ایران را مشخص می‌کند.»

موقعیت ویژه ایران

قدرت گرفتن عمران‌خان در پاکستان که نه تنها آمریکا میانه خوبی با او ندارد که همزمان او نگاه ویژه و مثبتی به توسعه روابط با ایران دارد و نیز شکاف میان آنکارا و واشنگتن، موقعیت ویژه و تاریخی برای ایران و همسایگانش فراهم آورده است. فرهمند علیپور، کارشناس شبکه‌های ماهواره‌ای اپوزیسیون با بیان مطلب فوق افزود: «فاصله گرفتن پرجمعیت‌ترین همسایه ایران (پاکستان) و مهم‌ترین همسایه ایران (ترکیه) از آمریکا و تحت فشار اقتصادی قرار گرفتن ایران، ترکیه و پاکستان از سوی آمریکا، فرصت جدیدی پدید آورده است تا سه کشور بتوانند نگاه تازه، ویژه و متفاوتی به همکاری‌های اقتصادی میان خود داشته باشند.»

حمایت از فساد!

به تازگی نشستی درباره ازدواج سفید یا «همباشی» برگزار شده که در آن برخی از چهره‌های زن اصلاح‌طلب حضور داشته‌اند. پروانه سلحشوری، از نمایندگان فراکسیون امید، طی اظهاراتی در این نشست گفته است؛ باید وجود این شیوه زندگی را در جامعه جدی بگیریم و به عنوان پدیده نوظهور جامعه مدرن به دنبال خشونت‌زدایی و ساماندهی کودکان حاصل از ازدواج‌های سفید باشیم. این حرکت‌ها برای بهره‌مندی از رفتارهای فسادانگیز است و ربط دادن مسئله ازدواج سفید به مسائل اقتصادی یا تشابه قانون و حقوق میان زن و مرد نیز حرف‌های درستی به نظر نمی‌رسند!

یارکشی به نفع دشمن

واعظ آشتیانی، فعال سیاسی اصولگرا درباره سخنان تفرقه‌افکنانه احمدی‌نژاد گفت: «اینکه احمدی‌نژاد از استعفای روحانی صحبت می‌کند، بیشتر برای طرح یک سری از موضوعاتی است که این موضوعات به گونه‌ای رقم می‌خورد که بتواند در افکار عمومی با توجه به شرایطی که الان هست، یارکشی کند، وگرنه در زمان ریاست جمهوری خود آقای احمدی‌نژاد شاهد چنین اتفاقات اقتصادی و سیاسی بودیم.» وی افزود: «معتقدم راه مقابله با کسانی که در مسیری می‌روند که این مسیر می‌تواند ایجاد تفرقه کند، این است که بدون ایجاد حساسیت، بی‌اعتنا از کنار صحبت‌های‌شان عبور کنیم.»

کمتر از ۱۹ ثانیه!

امیر شاهرخ شهرام، معاون وزیر دفاع و مدیرعامل صاایران گفت: «توانستیم سامانه فرماندهی کنترل را برای نظارت بر مرزهای هوایی تولید کنیم. دستگیری ریگی با سامانه‌های فرماندهی کنترل سابق به لحاظ فنی امکانپذیر نبود، اما سامانه فرماندهی کنترلی که خود ما تولید کردیم، توانست کمتر از ۱۹ ثانیه هواپیمای ریگی را کشف کند و بین آن کریدوری که تعدادی هواپیماهای مشابه داشت، به درستی شناسایی کند و ضمن رهگیری درست هواپیماهای نیروی هوایی، هواپیمای ریگی را وادار به نشستن کند.»

رهیافت

روحیه انقلابی، حلقه مفقوده مدیریت امروز

□ **ابوالحسن سلطانی‌زاده/** انقلاب اسلامی حدود ۴۰ سال است که در برابر انواع فشارها و تهدیدات ایستادگی کرده و با روحیه انقلابی ایران را به منزله کشوری پیشرو، ضد هژمون و دارای گفتمان روشن با رویکرد ضد استعماری در جهان مطرح و منطقه راهبردی غرب آسیا را به نمایشگاهی از شکست‌های پی‌درپی آنها تبدیل کرده است. اکنون تبدیل این کشور انقلابی به یک کشور به اصطلاح تعامل‌گرا و نرمال در چارچوب جهانی‌سازی از اهداف کلیدی و اصلی دشمن است.

در نقطه مقابل آن، رهبر معظم انقلاب همچنان حفظ و تقویت روحیه انقلابی و مدیریت جهادی را عامل خنثی‌کننده طراحی‌های دشمنان و پیش‌برنده و متکامل‌کننده پیشرفت کشور می‌دانند. در این راستا، معظم‌له فرایند پنج‌گانه تحقق اهداف انقلاب را که به ترتیب، شامل انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، تشکیل کشور و جامعه اسلامی و تمدن نوین اسلامی می‌شود، مطرح و تضمین پیشرفت همه‌جانبه کشور را به تحقق این فرایند منوط می‌دانند؛ اما معتقدند: «تنها دو مرحله ابتدایی این فرایند محقق شده و با وجود سپری شدن چهار دهه از عمر انقلاب و تأسیس نظام اسلامی در مرحله سوم که تشکیل دولت اسلامی به معنای ایجاد تشکیلات مدیریتی اسلامی است، متوقف شده‌ایم.»(۱۳۹۱/۲/۲۱) علت این درجا زدن و توقف در مرحله سوم چیست؟

با مراجعه به منظومه فکری رهبر معظم انقلاب در پاسخ به این پرسش، به کلیدواژه راهبردی و راهگشا برخورد می‌کنیم که در سال‌های اخیر به کرّات به منزله یک حلقه مفقوده در اسلامی شدن مدیریت کشور مطرح کرده‌اند و آن مدیریت جهادی و انقلابی در مرحله سوم، یعنی دولت اسلامی است. ایشان در این باره می‌فرمایند: «ما هر جا یک مدیریت انقلابی، فعال و پر تحرک داشتیم کار پیش رفته است و هر جا مدیریت ضعیف، بی‌حال، ناامید و غیرانقلابی داشتیم کارها یا متوقف مانده یا انحراف پیدا کرده است.»(۱۳۹۶/۱/۱)

فراوانی کاربست واژه‌های مرتبط با کلیدواژه «انقلاب» که به صورت ترکیب اضافی با مفاهیم دیگری، نظیر روحیه انقلابی، انقلابی‌گری، جوان مؤمن انقلابی، تفکر انقلابی، انقلابی فکر کردن، انقلابی ماندن، انقلابی عمل کردن، تربیت انقلابی، دانشگاه و دانشجوی انقلابی، حوزه و طلبه انقلابی و مدیر و مسئول انقلابی در دیدارها و سخنان ایشان دیده می‌شود، اولاً، ترجمان تجارب موفق گذشته در رسیدن به قله پیشرفت‌های ایران امروز با تمسک به این روحیه است؛ ثانیاً، این اهمیت به مثابه الگوی رفتاری و عملی از فرد اول کشور می‌تواند در تغییر رفتار مدیران و جامعه مؤثر واقع شود؛ ثالثاً، تبلیغات پر حجم دشمنان برای ایجاد دگرگونی و وارونگی مفهومی را که با نیت از کار انداختن پیش‌برندگی این واژگان است، خنثی خواهد کرد و رابعاً، تأکید بر انقلابی‌گری به مثابه ارائه نسخهٔ جلوگیری از ترمیدور انقلاب اسلامی است که در طراحی جنگ نرم دشمن، استحاله هویت انقلاب به جمهوری اسلامی بدون محتوای انقلابی از آن سخن گفته می‌شود.

متأسفانه، یک جریان شبه سکولار رخنه کرده در بخشی از بدنهٔ مدیریتی کشور، در یک نگرش پراگماتیستی، نظام جمهوری اسلامی را پایان انقلاب اسلامی و ختم انقلاب می‌داند، نگرش انقلابی را شور و احساسات مبتنی بر عواطف دانسته و رفتار انقلابی را رفتار غیر عقلانی و علیه منافع ملی تفسیر می‌کند. این در حالی است که رهبر معظم انقلاب طرح مفهوم عقلانیت به منزله نقطه مقابل انقلابی‌گری را «خطا» می‌دانند و معتقدند: «عقلانیت واقعی هم در انقلابی‌گری است.»(۱۳۹۶/۳/۶)

همگان باید متوجه وضعیت حساس و خطیر کشور و طراحی‌های آمریکا برای به شکست کشاندن انقلاب باشیم و بدانیم بازی دشمن در این مرحله بسیار حساب شده و دقیق است. آنها با دوقطبی‌سازی تندرو- میانه‌رو، انقلابی‌گری و روحیه جهادی را نشانه گرفته‌اند و با تلاش برای نفوذ در مراکز تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر، خطای ادراکی و تغییر محاسبه مسئولان را در دستور کار خود قرار داده‌اند که باید با تبیین منطقی و مزایای روحیه انقلابی و پیامدهای نگاه به بیرون و تهی کردن برگ برنده‌های داخلی در این مسیر گام برداشت.

دیدگاه

چه کسانی نمی‌خواهند دولت بماند!

□ **حسین عبداللهی‌فر/** رهبر معظم انقلاب در دیدار اخیرشان با قشرهای گوناگون مردم فرمودند: «کسانی که می‌خواهند دولت نباشد در نقشه دشمن نقش‌آفرینی می‌کنند.» جریان‌شناسی مخالفان دولت نشان می‌دهد حداقل سه گروه با انگیزه متفاوت نمی‌خواهند دولت بماند.

الف- اولین گروهی که آشکارا و به طور رسمی اعلام می‌دارد این دولت باید برود، جریان انحراف است. احمدی‌نژاد با این گمان که این دولت به هر دلیلی برود، بر مسند قوه مجریه خواهد نشست، به تکرار از طریق نامه‌نگاری و پخش کلیپ خواستار رفتن دولت می‌شود که این اقدام از چند جنبه نادرست است:

۱- اولین اشتباه این جریان مفروض غلط آنها است که فکر می‌کنند اگر روحانی برود، آنها جایگزین وی خواهند شد. این در حالی است که شواهد عینی نشان می‌دهد، احمدی‌نژاد برای بازگشت به کرسی ریاست‌جمهوری همه پل‌های پشت سر خود را خراب کرده و رفتارهای نامتعارف و سخنان اپوزیسیونی وی مانع تأیید صلاحیت مجددش خواهد شد. ضمن آنکه مردم نیز به ماهیت حلقه اطرافیان احمدی‌نژاد آگاه شده‌اند و به آنها اقبال نشان نمی‌دهند.

۲- دومین اشتباه احمدی‌نژاد روش او برای بازگشت به قدرت و پیشنهاد برکناری دولت فعلی است. در حالی که بر اساس قانون اساسی راه عزل دولت طرح بی‌کفایتی ریاست‌جمهوری از سوی مجلس شورای اسلامی است، احمدی‌نژاد خواستار عزل رئیس‌جمهور، همزمان با تعطیلی مجلس و رئیس قوه قضائیه است؛ روشی که بیش از آنکه راه حل باشد، مشکل‌ساز خواهد شد.

۳- سومین خطای احمدی‌نژاد اشتباه محاسباتی در پایگاه اجتماعی و توانایی خویش در پاسخ به نیازهای مردم است. احمدی‌نژاد افزایش مشکلات مردم را مساوی با اقبال عمومی به خود می‌داند که البته تا حدودی درست است؛ اما مردم ایران توانایی او در حل مشکلات را دیده و حتی وضعیت فعلی را حاصل ناسپاسی‌ها، رفتارهای غیر اخلاقی، خلاف قانون و اختلاف‌برانگیز وی می‌دانند.

ب- گروه دوم برخی از گروه‌های منتسب به اصولگرایان هستند که به طور طبیعی مخالف سیاسی دولت فعلی بوده و سیاست آنها نقد دولت است. برخی از شخصیت‌ها و نیروهای این جریان معتقدند، که با وجود این دولت مشکلات کشور حل نخواهد شد؛ چرا که به اعتقاد آنها برخی از مشکلات به دلیل رویکردها و سیاست‌های خود دولت است که نه سمت و سوی داخلی و درون‌گرایی داشته و نه متوجه اقشار ضعیف و آسیب‌پذیر جامعه بوده است.

اشتباه این دسته از اصولگرایان آن است که حتی اگر استدلال آنها صددرصد درست باشد، اما شیوه اصلاح آنها که طرح استیضاح و بی‌کفایتی را دنبال می‌کنند، با هزینه‌های سیاسی و عوارض روانی بالایی همراه است که حداقل التهاب زیادی را در وضعیت روانی جامعه و اشکالاتی در سطوح مدیریتی ایجاد می‌کند. ضمن آنکه از نظر زمانی نیز بسیار پرخطر است؛ زیرا هدف اصلی آمریکا ایجاد دوقطبی و اختلافات در کشور است و این‌گونه اقدامات نه تنها نتیجه‌بخش نبوده، بلکه بر تنور اختلافات دمیده و انسجام کنونی را که تنها عایدی کشور از تحریم‌هاست، به تاراج می‌دهد.

ج- در گروه سوم اصلاح‌طلبان قرار دارند. کسانی که از حمایت خود پشیمان شده و اکنون در صف مخالفان دولت قرار گرفته‌اند. برخی از آنها موضع خود را آشکار کرده و برخی دیگر قصد دارند این هدف خود را با هزینه دیگران دنبال کنند. این در حالی است که سه تفاوت میان این دسته با دو گروه قبلی وجود دارد. اول کمیت بالای این جریان است که نسبت به دو دسته قبل تعداد زیادی را به خود اختصاص می‌دهند. دوم دلایل نارضایتی آنها برای ادامه نداشتن دولت فعلی است که دلیل اصلی این جریان نگرانی از انتخابات آینده است. تفاوت سوم هم این است که دو گروه قبلی از گذشته مخالف و منتقد بوده، اما این گروه به تازگی چنین رویکردی را اتخاذ کرده است.

تبیین

نفی مذاکره با آمریکا به منزله اصل پایدار انقلاب

□ **حسن خدادی/** «نه جنگ ـ نه مذاکره»؛ این خلاصه مواضع امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی) درباره آمریکاست که هفته گذشته به صراحت اعلام کردند. چندی پیش دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا گفته بود آماده مذاکره بی‌قید و شرط با ایران است. دعوت ترامپ، در ایران واکنش‌های گوناگونی داشت. انقلابیونی مانند سردار جعفری، فرمانده سپاه، بر نفی کامل مذاکره تأکید کردند، برخی خسته‌شدگان از انقلابی‌گری گفتند درخواست ترامپ نباید بدون بررسی رد شود و عده‌ای خواستار مذاکره شدند و برای توجیه این خواسته خود با تفسیرهای جهت‌دار به سخنان و رویه حضرت امام خمینی(ره) بنیانگذار انقلاب اسلامی استناد کردند!

در این میان، همه منتظر تصمیم رهبری بودند تا به این حالت تعلیق و بلاتکلیفی پایان داده شود، به ویژه آنکه سفر روحانی به نیویورک- برای شرکت در اجلاس سازمان ملل- نزدیک بود و چه بسا زمینه‌ای برای گفت‌وگو در مقر سازمان ملل پیش می‌آمد. ولی فارغ از تعدد دیدگاه‌ها، آنچه مهم است اینکه با سخنان اخیر رهبر معظم انقلاب، «تکلیف روشن شد». ایشان در این باره فرمودند: «مذاکره‌ای در کار نیست و اگر هم روزگاری قرار شد ایران و آمریکا با یکدیگر گفت‌وگو کنند، قطعاً با دولت کنونی واشنگتن نخواهد بود. ما اگر چنانچه برویم مذاکره کنیم، قطعاً این مذاکره به ضرر ما تمام خواهد شد؛ مذاکره با یک طرف زورگوی این‌جوری، به ضرر ما تمام خواهد شد. بنابراین، مذاکره با آمریکا را امام هم ممنوع اعلام کردند به خاطر همین جهت؛ بنده هم ممنوع اعلام کردم. امام فرمودند تا وقتی آمریکا آدم نشود، ما مذاکره نمی‌کنیم.»(۱۳۹۷/۵/۲۲)

اما نکته مهم سخنان اخیر معظم‌له آنجاست که با دقت در بیانات ایشان متوجه می‌شویم ایشان اشاره‌ای به رویه نفی مذاکره با آمریکا از جانب امام(ره) داشتند. بنابراین ضروری است نگاهی به رویه سیاست خارجی حضرت امام(ره) درباره مذاکره با آمریکا داشته باشیم.

در زمینه اندیشه‌های امام خمینی(ره) درباره سیاست خارجی با وجود پیچیدگی‌های فوق، بازسازی منسجم اندیشه امام(ره) و ارائه منظومه فکری ایشان ضرورتی اساسی است. تنها در این صورت است که اندیشه امام(ره) می‌تواند معیاری برای نقد و بررسی مواضع سیاسی باشد.

ستیز آشتی‌ناپذیر امام(ره) با آمریکا نیز در رویکرد ایشان نسبت به جهان هستی و انسان ریشه دارد. وقتی امام(ره) از آمریکا به شیطان بزرگ یاد می‌کنند، این نامگذاری دو نکته ظریف را یادآوری می‌کند: ۱- شیطان سرچشمه همه ناپاکی‌ها و رذیلت‌ها در جهان هستی است که در آیین باستانی ایران نیز از آن به اهریمن یاد می‌کردند. ۲- شیطان دشمن آشتی‌ناپذیر خدا و انسان است و مقابله شیطان با انسان تا روز قیامت ادامه دارد. در حقیقت حضرت امام(ره) با این نامگذاری بر وجه آشتی‌ناپذیری خود با آمریکا تأکید می‌کنند و آن را سازش‌ناپذیری بین اسلام و کفر می‌دانند. این خصوصیت ستیزه‌جویانه با آمریکا یکی از راهبردهای سیاست خارجی امام(ره) با آمریکا بود که تحت هیچ شرایطی- مگر اینکه یک مصلحت عالی ایجاب کند- نمی‌توان آن را تقلیل داد و از آن عدول کرد. عملکرد حضرت امام(ره) در زمینه روابط ایران و آمریکا نیز در چارچوب اصول و مبانی ایشان درباره سیاست خارجی قابل بحث است. امام(ره) با نظام سلطه جهانی که بر سرنوشت کشورهای اسلامی (دارالاسلام) حاکم شده بود، به شدت مخالف بودند و آن را با اصول نفی سبیل و حفظ دارالاسلام در تضاد می‌دیدند. مظهر اصلی این سلطه، در مقطع رهبری انقلاب آمریکا بود. مخالفت امام(ره) با نظام سلطه جهانی و آمریکا موجب می‌شد ایشان حتی کشورهای ضعیف دیگر را نیز به انقلاب و طغیان علیه آن فرا بخوانند؛ چرا که مبارزه با همه عوامل و زمینه‌های سلطه که موجب تنگ شدن عرصه بر ملل ضعیف می‌شود، از مسائل دست اول و اجتناب‌ناپذیر سیاست خارجی از دیدگاه امام(ره) بود.

اخبار

تأیید رهبری دلگرم‌کننده بود

چند نفر از اقتصاددان‌هایی که نامه آنها به رئیس‌جمهور مورد اشاره و تأیید رهبری قرار گرفت، درباره مواضع رهبری نسبت به این نامه اظهار نظر کردند.

حسین راغفر و مرتضی افقه ضمن ابراز دلگرمی از تأیید رهبری، اظهار امیدواری کردند که دولت و دستگاه‌های دیگر نیز برای عملی کردن آن دست به کار شوند. اقتصاددانان با ارسال نامه‌ای به رئیس‌جمهور حدود ۲۰ راهکار را به دولت برای رفع بحران اقتصادی توصیه کردند که رهبر معظم انقلاب در سخنرانی ۲۲ مرداد ماه با اشاره به این نامه، برخی از بندهای آن را تأیید کردند.

«حسین راغفر»، یکی از اقتصاددان‌های امضاکننده این نامه در ارزیابی موضع اخیر رهبری نسبت به راهکارهای ارائه شده در آن، گفت: «این موضع برای نویسندگان این نامه خیلی دلگرم‌کننده است، چون ضمن اینکه نشان می‌دهد مقامات کشور به آن توجه کرده‌اند، در عالی‌ترین سطح تصمیم‌گیری کشور هم، مقام رهبری به این راهکارها عنایت فرمودند و این موجب دلگرمی تهیه‌کنندگان نامه است.»

«مرتضی افقه» اقتصاددان و از نویسندگان نامه به رئیس‌جمهور نیز درباره ارزیابی خود نسبت به موضع رهبر معظم انقلاب درباره نامه گفت: «این راه‌حل‌هایی که ارائه دادیم، به یک همت ملی و عمومی نیاز دارد، بنابراین اگر همان‌طور که رهبری توصیه کردند همه تبعیت و پیگیری کنند، که البته فوراً اتفاق نمی‌افتد، چون به هر حال راه‌حل‌ها مقداری زمان‌بر هستند و ممکن است مقاومت‌ها و هزینه‌هایی بشود؛ اما اگر تبعیت شود می‌تواند نتایج بسیار مثبتی داشته باشد.

از این گروه اقتصادی و افرادی که این راه‌حل‌ها را داده‌اند و دستگاه قضایی و مسئولانی که در تصمیم‌های کشور اثرگذار هستند، گروه فراقوه‌ای تشکیل شود و تصمیمات‌شان هم با توجه به اینکه مورد نظر رهبری هم هست، لازم‌الاجرا باشد و به مرور این ابتکار عمل را به اجرا در بیاورند.»

آمریکا در پی فتنه‌انگیزی میان ایران و عرب‌ها است

روزنامه مصری «الاهرام» در مقاله‌ای با عنوان «ناتوی عربی و افول آمریکا» به قلم «جمال زهران» نوشت: «مصر و کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس تاکنون موضع‌گیری رسمی درباره این پیمان موسوم به ناتوی عربی نداشته‌اند؛ اما سؤالی که مطرح می‌شود، این است که چرا در شرایط کنونی موضوع ناتوی عربی تبلیغ و ترویج می‌شود؟ اهداف آن چیست؟

در پاسخ باید گفت، هدف از تبلیغ و ترویج ناتوی عربی از سوی آمریکا، اجبار کشورهای عربی به پذیرش این طرح و کشاندن آنها به این سمت است که نتوانند با طرح ناتوی عربی مخالفت کنند یا حداقل به دلیل فشارهای آمریکا مجبور به سکوت در قبال آن شوند.»

الاهرام درباره اهداف واقعی تشکیل چنین پیمانی و ترویج آن نیز نوشت: «شاید هدف اصلی از ترویج چنین طرحی، مشغول کردن عرب‌ها به نزاع عربی- ایرانی و منحرف کردن ذهن و فکر آنها از «اسرائیل» و سیطره آن بر منطقه و تلاش برای نابود کردن ایران و در نهایت پیشبرد طرح معامله قرن در خصوص فلسطین باشد.»

این روزنامه در ادامه در زمینه طرح شیطانی آمریکا برای منطقه نوشت: «آمریکا می‌خواهد ایران و کشورهای عربی را ضعیف و دشمن هم و مشغول به هم کند و از سوی دیگر «اسرائیل» قدرتمند شود و طرح‌های خود را در منطقه، به دست ایادی‌اش پیش ببرد بدون اینکه خود متحمل هیچ هزینه‌ای شود، خود ترامپ هم قبلاً گفته بود کشورش میلیاردها دلار در منطقه هزینه کرده است و باید این هزینه‌ها را به آمریکا بازگرداند. او با این کار می‌خواهد مانع افول قدرت آمریکا و ضعیف شدنش شود.»

این روزنامه مصری در ادامه افزود: «دلیلی وجود ندارد مصر با ورود به چنین ائتلافی امنیت ملی خود را به خطر بیندازد.»

نکته‌گرام

عبدالله گنجی: بودجه نظامی ۷۱۷ میلیارد دلاری سال ۲۰۱۹ آمریکا به امضای ترامپ رسید. در این لایحه ۱۰۰ بار نام ایران تکرار شده است. در مناظره‌ای که با زیباکلام داشتم می‌گفت چه لزومی دارد موشک بسازیم، پولش را بدهیم هلیکوپتر آب‌پاش بخریم. الگوی ایران اگر بد است، الگوی آمریکا چطور است؟

عبدالله شهبازی: هر چه می‌خواهند از رضاشاه تعریف کنند؛ رضاشاهی که در عالی‌ترین و استثنایی‌ترین فرصت‌های تاریخی حتی این جربزه را نداشت که با شوروی قرارداد منعقد کند و سهمی خوب برای ایران در دریای خزر به دست آورد و در منطقه جنوبی خلیج‌فارس نیز اقتدار ایران را تماماً، منطبق با برنامه‌های کانون‌های قدرت غربی، به نفع آل‌سعود حذف کرد.

حسین شمسیان: نامه آیت‌الله آملی‌لاریجانی به محضر رهبر معظم انقلاب و اجازه خاص ایشان، یکی از مهم‌ترین رخدادهای قضایی پس از انقلاب است. کسانی که معتقدند؛ «رئیس قوه قضائیه برای انجام وظایف ذاتی خود کسب اجازه کرده» اطلاعات حقوقی ندارند و خوب است در نظر بگیرند که آنچه در این استجازه طلب شد، گره‌های کور و ناراضی‌کننده در آیین دادرسی بود که با وضعیت مجلس و دستکاری لوایح قضایی در دولت، امیدی به گشودن آنها نداشتیم.

مسعود کرباسیان: شرایط اقتصادی کشور ایجاب می کند که همدلانه از تولید اشتغال آفرین حمایت کنیم. سازمان مالیاتی هم رویکردش حمایت از تولید و تامین منابع از محل فرار مالیاتی و شناسایی مودیان جدید است. در وزارت اقتصاد هیچ سازمانی نباید خود را جدا از تولید بداند.

عکس خبر

اردوی جهادی تابستانی در مناطق محروم استان خراسان جنوبی

تفاوت برخورد پلیس ایرانی و پلیس آمریکایی با مجرمان

بغض نماینده سازمان ملل در پی مشاهده اوضاع بحرانی کودکان یمنی

زوج لبنانی که زندگی خود را با حضور در کهف‌الشهداء تهران آغاز کردند

صف کشیدن مردم ترکیه برای حفظ ارزش لیر با فروش دلارهای شخصی

دستگیری معترض کنگویی به وسیله نیروهای ضد شورش این کشور

خلبان آمریکایی به دلیل اختلاف با همسر هواپیمایش را روی خانه خود انداخت!

خداحافظی کودکان یمنی با دوستان شهید خود

مذاکره با آمریکا بی‌معناست

حمیدرضا آصفی، سخنگوی وزارت خارجه دولت اصلاحات می‌گوید: آمریکایی‌ها برای مذاکره‌ای که مبتنی بر بده‌بستان باشد آمادگی ندارند، آنها می‌گویند دستاورد مذاکره، همانی باشد که ما قبل از مذاکره در نظر گرفته‌ایم. در واقع آنها دستاورد مذاکره از دید خودشان را پیش‌شرط‌های مذاکره می‌دانند. با این چارچوب فکری نمی‌شود مذاکره کرد. به همین دلیل آنها وقتی وارد مذاکره‌ای می‌شوند و می‌بینند خواسته‌های‌شان تأمین نمی‌شود، به منطق، گردن نمی‌گذارند و میز مذاکره را به هم می‌زنند.

صبح صادق تاکید رهبر معظم انقلاب بر مبارزه قاطع با فساد و الزامات آن را تبیین می‌کند

مردم در انتظار برخورد با مفسدان

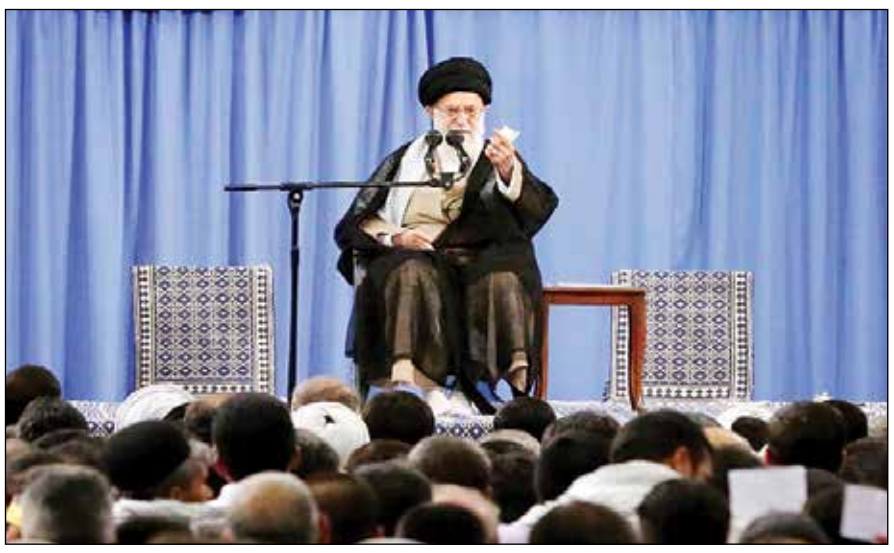

□ مهدی سعیدی / جنگ تمام‌عیار اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران پس از نیمه مرداد ماه ۱۳۹۷ و پس از پایان دوره تنفس ۹۰ روزه در تاریخ ۶ آگوست (۱۵ مرداد) وارد مرحله جدیدی شده است. آمریکایی‌ها در رؤیاهای خود تابستانی داغ را پیش‌بینی کرده و مدعی بودند که پس از حوادث دی ماه ۹۶ موج دوم آشوب‌ها در مرداد ماه شکل خواهد گرفت! اما حوادث به نحو دیگری رقم خورد و هوشمندی ملت و تدبیر مسئولان، مکر قمارباز را در این مرحله هم مهار کرد و ناکام گذاشت! اما این همه ماجرا نیست!

روی دیگر سکه فضای روانی ایجاد شده در ماه‌های اخیر است که موجب شده فرصت‌طلبانی که سودای میلیاردی شدن یک شبه را در سر می‌پروراندند، مبتنی بر سناریویی طرح‌ریزی شده وارد میدان اقتصاد شوند و آرامش را از بازار و افکار عمومی سلب کرده و با ناامن‌سازی اقتصادی، سودهای کلانی را از دارایی ملت و دولت ربوده و به جیب بزنند! اخلالگرانی که برخی از آنها مصداق مفسدین فی‌الارض بوده و باید به اشد مجازات برسند.

در این میان نظام جمهوری اسلامی ایران همه توان خود را به کار گرفته تا با تبدیل تهدید به فرصت، قدرتمندانه به مقابله با بسترهای داخلی- که زمینه‌ساز اثرگذاری تحریم‌ها و جنگ اقتصادی دشمن است- رفته و ریشه فساد و مافیا و رانت‌خواران را بخشکاند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در آخرین دیدارشان در جمع مردم یادآور شوند: «کارشناسان اقتصادی و بسیاری از مسئولان بر این مسئله متفقند که عامل این مسئله (مشکلات معیشتی امروز) خارجی نیست، درونی است. نه اینکه تحریم‌ها اثر نداشته باشد، اما عمده تأثیر، مربوط به عملکردهاست. اگر عملکردها بهتر و باتدبیرتر و بهنگام‌تر و قوی‌تر باشد، تحریم‌ها اثر زیادی نمی‌گذارد و می‌شود ایستاد.»(۱۳۹۷/۵/۲۲) که در این میان مفسدان و اخلالگران اقتصادی نقش مؤثری در ایجاد نابسامانی در بازار داشته‌اند! حقیقتی که امروز در برابر چشم مردم شکل گرفته است و برخورد با آنها به یکی از ضروری‌ترین و فوری‌ترین مطالبات مردمی از نظام اسلامی بدل شده است.

دستور برای برخورد قاطع

در این وضعیت رئیس قوه قضائیه در راستای انجام وظایف قانونی در نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب با اشاره به جنگ اقتصادی دشمنان علیه ملت ایران و ارتکاب برخی جرائم از سوی برخی از مفسدان اقتصادی همسو با اهداف دشمنان، درخواست کرد اجازه اقدامات ویژه برای برخورد قاطع و سریع در چارچوب قانون مجازات اخلالگران در نظام اقتصادی کشور و قانون مجازات اسلامی داده شود. در این نامه پیشنهاد شده بود که هرگونه تعلیق و تخفیف مجازات اخلالگران و مفسدان اقتصادی ممنوع باشد. رهبر حکیم انقلاب اسلامی با این پیشنهاد موافقت و ضمن آن تأکید کردند: «مجازات مفسدان اقتصادی سریع و عادلانه انجام گیرد و در مورد اتقان احکام دادگاه‌ها دقت لازم توصیه شود.»

این موافقت و تأیید رهبری، همه موانع را کنار زده و راه را برای دستگاه قضایی باز گذاشته تا با همه توان وارد میدان مبارزه با مفسدان و اخلالگران اقتصادی شود و به نفع ملت و کشور عمل کند. رهبر حکیم و فرزانه انقلاب اسلامی در آخرین دیدارشان با اقشار مردم (۱۳۹۷/۵/۲۲) نامه اخیر رئیس قوه قضائیه را یک گام مهم و مثبت برای مقابله با فساد و مفسد اقتصادی دانستند و تأکید کردند: «مفسد باید مجازات شود. وقتی با فساد و مفسد مقابله صورت گیرد، جیغ و دادهایی بلند می‌شود. من چندین سال پیش نامه نوشتم به سران سه قوه و نوشتم که فساد یک اژدهای هفت‌سر است که باید به‌طور کامل با آن مقابله شود. این را بدانید بناست با مفسد، بدون هیچ ملاحظه‌ای برخورد قاطع صورت گیرد.»

رهبری پیشگام در مبارزه با فساد

برخی از بددلان و دشمنان ملت ایران که کینه و عداوت آنها نسبت به رهبر حکیم انقلاب اسلامی در اوج قرار دارد، این نامه‌نگاری را فرصتی دانستند تا ضمن متهم کردن ایشان، اینگونه القا کنند که ضعف‌ها و کاستی‌های دستگاه قضایی در برخورد با مفسدان و اخلالگران اقتصادی به دلیل محدودیت‌هایی بوده که رهبر معظم انقلاب برای دستگاه قضایی ایجاد کرده بودند که اینک با برداشتن آن موانع در حکم جدید، دست دستگاه قضایی برای تحقق حقوق مردم و مبارزه باز شده است! ادعای دروغینی که مؤیدات تاریخی ابطال آن را به خوبی آشکار می‌کند.

بی‌شک رهبر معظم انقلاب اسلامی را باید پیشگام در امر مبارزه با مفاسد اقتصادی طی سه دهه اخیر کشور دانست. دغدغه معظم‌له در موضوع مبارزه با فساد را می‌توان در کلام ایشان در اولین سالگرد زعامت‌شان در دیدار با مسئولان قوه قضائیه مشاهده کرد. معظم‌له در آن دیدار بر ضرورت اهم و مهم کردن در امور کشور تأکید کردند و فرمودند: «الان مثلاً در جامعه فساد و ارتشا و جرایم ضد انقلابی و براندازی و خدعه و تزویر و جعل و امثال اینها وجود دارد. در میان این موارد، کدام از همه مهم‌تر است؟ من خیال می‌کنم اگر بخواهیم دنبال اهم بگردیم، همین مسئله فسادهای مالی و اخلاقی و ارتشا و تزویر و امثال اینها، چیزهایی است که به خصوص از مردم سلب امنیت می‌کند و واقعاً در رتبه‌های بالا قرار می‌گیرند.»(۱۳۶۸/۶/۲۰)

در طول دوران حاکمیت دولت سازندگی نیز مبارزه با فساد بارها مورد

در اوضاع حساس کنونی برخورد با مفسدان اقتصادی و اخلالگران که ثبات در بازار را بر هم زده‌اند مطالبه فراگیر مردم از مسئولان است، قوه قضائیه باید با جدیت و قاطعیت تمام وارد میدان شود و این قاطعیت باید آنقدر در جامعه آشکار باشد که حاصل آن ایجاد آرامش و اعتماد به توده‌های مردم و ایجاد رعب و وحشت در دل مفسدان و محتکران و اخلالگران اقتصادی باشد!

تأکید معظم‌له قرار گرفت و بر جلوگیری از گسترش عوارض نامطلوب چرخش چرخ‌های توسعه کشور در ایجاد فساد در جامعه تأکید شد. همین توصیه‌ها و تأکیدات در دوران اصلاحات نیز ادامه داشت و معظم‌له از هر فرصتی برای یادآوری این مهم به مسئولان کشور بهره گرفته‌اند.

مانیفست مبارزه با فساد

اوج موضع‌گیری رهبری در مقابل فساد را می‌توان در ماجرای صدور فرمان هشت ماده‌ای ایشان (۱۳۸۰/۲/۱۰) دنبال کرد. معظم‌له در این فرمان تاریخی بر ضرورت «تشکیل ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی» و «تهیه طرح مبارزه با فساد» که دو قوه مجریه و قضائیه به آن همت گماشته بودند، چنین تأکید ورزیدند: «خشکانیدن ریشه فساد مالی و اقتصادی و عمل قاطع و گره‌گشا در این باره، مستلزم اقدام همه‌جانبه به وسیله قوای سه‌گانه مخصوصاً دو قوه مجریه و قضائیه است.» معظم‌له گوشزد کردند: «تسامح در مبارزه با فساد، به نوعی همدستی با فاسدان و مفسدان است. اعتماد عمومی به دستگاه‌های دولتی و قضایی در گرو آن است که این دستگاه‌ها در برخورد با مجرم و متخلف قاطعیت و عدم تزلزل خود را نشان دهند.»

در ادامه این فرمان، هشت نکته مشتمل بر مردد نشدن مسئولان در مبارزه با فساد بر اثر مخالفت‌ها، تفهیم وابستگی امنیت فضای اقتصادی به مبارزه با فساد، سپردن مبارزه با فساد به افراد مطمئن و امانتدار، قاطعیت در عدالت در عین دقت و ظرافت، شناسایی نقاط آسیب‌پذیر در گردش مالی و اقتصادی کشور، عمل وزارت اطلاعات به وظایف قانونی خود، پرهیز از تبعیض در امر مبارزه با فساد و پرهیز از رفتار شعاری، تبلیغاتی و تظاهرگونه از سوی رهبر انقلاب به عنوان سرفصل‌های مهم مبارزه با فساد اقتصادی مطرح شده است. متن و موارد برشمرده را می‌توان «مانیفست مبارزه با فساد» در کشور دانست که به مثابه «سند راهنما» پیش روی متولیان و مسئولان کشور در سه قوه قضائیه، مجریه و مقننه قرار دارد.

آزمون بزرگ دستگاه قضایی

با صدور مجوز رهبر معظم انقلاب برای اقدام قاطع دستگاه قضایی، دیگر حجت بر این مجموعه تمام شده و اگر تاکنون برخی ضعف‌ها و آسیب‌ها بهانه‌ای برای تسامح و کندی رسیدگی به پرونده‌های قضایی مبارزه با فساد بود، اینک دیگر چنین موانعی از سر راه برداشته شده و با حمایت همه‌جانبه ایشان، این مهم به مطالبه عمومی جامعه نیز بدل شده است.

البته، باید یادآور شد که این امر خطیر پیش از آنکه با انجام وظیفه دستگاه قضایی آغاز شود، با وظایف دستگاه اجرایی و تقنینی کشور گره خورده است. مجلس شورای اسلامی موظف است برای مقابله با فساد اولاً، قوانینی مناسب تدوین کند تا محدودکننده مفسدان باشد، ثانیاً، با اعمال وظایف نظارتی خود به نحوی عمل کند که فضایی برای فعالیت مفسدان وجود نداشته باشد. قوه مجریه نیز با اختیارات مبسوطی که در همه حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی دارد، باید تلاش کند جلوی ایجاد فساد در کشور را بگیرد و با شناخت و اشراف اطلاعاتی نسبت به زمینه‌ها و بسترهای فساد، مانع شکل‌گیری آن شود. اما فارغ از وظایف دستگاه اجرایی و تقنینی که بیشتر نقش پیشگیری را در شکل‌گیری فساد برعهده دارند، امروز با توجه به شکل‌گیری فساد در عرصه‌های مختلف ضرورت برخورد نیز وجود دارد.

ملاحظات موفقیت در مبارزه با فساد

مواجهه با اخلالگران اقتصادی در مقطع کنونی مستلزم رعایت اصولی است که باید به آنها توجه شود تا کار با بهترین حالت و اثرگذارترین شرایط محقق شود:

۱ـ قاطعیت در برخورد

در اوضاع حساس کنونی که برخورد با مفسدان اقتصادی و اخلالگران بازار ارز و سکه و دیگر کالاهای مصرفی که ثبات در بازار را بر هم زده و موجب گرانی شدید بسیاری از اقلام و کالاها شده‌اند، به مطالبه فراگیر مردم از مسئولان بدل شده است، قوه قضائیه باید با جدیت و قاطعیت تمام وارد میدان شود. این قاطعیت باید آنقدر در جامعه آشکار باشد که حاصل آن ایجاد آرامش و اعتماد به توده‌های مردم و ایجاد رعب و وحشت در دل مفسدان و محتکران و اخلالگران اقتصادی باشد! لازمه قاطعیت، برخورد با ریشه‌های فساد، نه فقط شاخه‌ها و پرهیز از شعارزدگی و برخوردهای مقطعی و فصلی است؛ لذا کار را باید با جدیت و به طور مستمر دنبال کرد تا «اژدهای هفت سر» فساد به کلی نابود شود.

۲ـ تسریع در برخورد

یکی از مهم‌ترین معضلات در رسیدگی به پرونده‌های قضایی و برخورد با مفسدان، کندی روند انجام آن است. بخشی از این معضل گاه به دلیل وضع خاصی است که در پرونده وجود داشته و تکمیل مدارک و اسناد لازمه، موجب این کندی می‌شود، اما گاه به دلیل اخلال‌هایی است که حاصل بوروکراسی تنبل و پرپیچ و خم بی‌فایده‌ای است که خود به مانعی برای کارآمدسازی و ایجاد رضایتمندی ملت از دستگاه قضایی تبدیل شده است. این بوروکراسی ناکارآمد آنچنان مراجعه‌کننده را در پیچ و خم‌های خود سرگردان و معطل می‌کند که حتی طعم شیرین اجرای عدالت را نیز در کام افراد تلخ می‌کند و در نهایت خاطره‌ای بد را در اذهان به یادگار می‌گذارد. برای رفع این مشکل عارضی که ارتباطی با جوهر دستگاه قضا ندارد و متأسفانه در تمامی دستگاه‌های بوروکراسی و اداری ما وجود دارد، باید چاره‌ای اندیشید تا خدمات همه خادمان ملت در دستگاه قضا به این سادگی مخدوش نشود و تصمیمات قضایی از قاطعیت لازم برخوردار باشد.

۳ـ برخورد بدون ملاحظه با دانه‌درشت‌ها

در رسیدگی به پرونده‌های مفسدان، دستگاه قضایی گاه به اسامی دانه‌درشتی می‌رسد که یا به برخی افراد و خاندان منسوب هستند، یا به فلان جریان سیاسی تعلق دارند! این افراد یا حامیان گردن‌کلفتی در عرصه اقتصادی دارند، یا این حامیان گردن‌کلفت را از عرصه سیاست برای خود گرد آورده‌اند! و همین امر تحقق

قاطعیت و تسریع در برخورد به معنای خروج از عدالت و انصاف نیست و در این مسیر باید به آموزه‌های شرعی و اخلاقی پایبند بود. راه برخورد با فساد «عمل به قانون» است که خود برآمده از اصول و قوانین شرع و اخلاق و عدالت و مصلحت می‌باشد. همچنین پرهیز از اقدامات خودسر باید امور به دست مسئولان امرباشد وآنان با قاطعیت و مبتنی بر حدود الهی در این زمینه با مجرمان برخورد کنند

عدالت را دشوار می‌کند. به حکم عقل و به فرموده رهبر حکیم انقلاب اسلامی؛ «سخت‌ترین قسمت عدل هم عبارت است از آنجایی که طرف مقابل عدل، اقویا هستند؛ زیر بار نمی‌روند، زور می‌گویند، متوقعند.»(۱۳۸۸/۴/۷) این موضوع یکی از موضوعات مهمی است که انتظار ملت را از دستگاه قضایی دوچندان کرده است. تأکید صریح رهبری در آخرین دیدارشان با این مضمون که «این را بدانید بناست با مفسد بدون هیچ ملاحظه‌ای برخورد قاطع صورت گیرد.»(۱۳۹۷/۵/۲۲) دیگر جای هیچ‌گونه مماشات و سستی و رعایت ملاحظات را برای دستگاه قضایی باقی نگذاشته است و در قبال هرگونه تعللی باید پاسخگو باشند!

این روزها نام‌های مختلفی در فضای عمومی منتشر شده که در ایجاد اخلال در بازار ارز و سکه و طلا نقش داشته یا در زمره محتکران کالا قرار دارند. برخورد با این افراد در این شرایط نابسامان معیشت و اقتصاد، مطالبه همه ملت است. در این مسیر تعارفات و ملاحظات باید کنار گذاشته شود و توصیه‌ها و سفارش‌ها نیز باید رخت بربندد تا هر کس از مسیر قانون پای کج گذاشته است، با شمشیر عدالت آن را صاف کند، هرچند فرد مذکور از تبار آقازادگان و توصیه‌شدگان و وابستگان به فلان جریان سیاسی و به عبارتی از «دانه‌درشت‌ها» باشد! و به فرموده رهبری؛ «با فساد باید در هر نقطه‌ای که هست، مبارزه کرد.»

۴ـ برخورد منصفانه، عادلانه و مدقانه

البته تأکید بر قاطعیت و تسریع در برخورد به معنای خروج از عدالت و انصاف نیست و در این مسیر باید به آموزه‌های شرعی و اخلاقی پایبند بود. به واقع راه برخورد با فساد «عمل به قانون» است که خود برآمده از اصول و قوانین شرع و اخلاق و عدالت و مصلحت می‌باشد. همچنین پرهیز از اقدامات خودسر و سپردن امور به دست مسئولان امر که آنان باید با قاطعیت و مبتنی بر حدود الهی در این زمینه با مجرمان برخورد کنند. رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار اخیرشان با مردم آنگاه که حضار شعار «مفسد اقتصادی اعدام باید گردد» سر دادند، چنین فرمودند: «اجازه بدهید! شما مگر دادگاهید؟ فضاسازی نکنید، بعضی‌ها ممکن است اعدامی باشند و بعضی ممکن است حبسی باشند. بنده نوشته‌ام مقابله باید عادلانه و بادقت انجام شود.» (۱۳۹۷/۵/۲۲)

۵ـ اطلاع‌رسانی و رسانه‌ای کردن اقدامات دستگاه قضایی

برخورد با مفاسد اقتصادی در پشت درهای بسته دادگاه‌ها و بدون آگاه‌سازی مردم بسیار کم‌اثر بوده و ابتر خواهد ماند. نتیجه احکام دادگاه‌ها باید به سرعت رسانه‌ای شود و تحقق عدالت در جامعه باید در معرض دید عموم قرار گیرد تا اولاً، فضا را بر فرصت‌طلبان و شایعه‌سازان و دروغ‌پردازان تنگ کند، ثانیاً، در دل مفسدان و اخلالگران رعب و وحشت ایجاد کرده و آنها را منفعل کند و ثانیاً، در دل ملت ایجاد امید و اعتماد کند. در این میان رسانه‌ها و همه آنهایی که تریبون اثرگذار بر افکار عمومی دارند، نقش کلیدی در این کار خطیر داشته و باید به یاری دستگاه قضایی بیایند. روابط عمومی، سخنگوی دستگاه قضایی و دیگر مسئولان این مجموعه نیز باید در مجامع عمومی از مساجد تا حوزه‌ها و دانشگاه‌ها و محیط‌های کارگری و... حضور یابند و چهره به چهره از اقدامات صورت گرفته برای مبارزه با فساد به ملت گزارش دهند.

در پایان باید این نکته را یادآور شد که حال که مبارزه با فساد به گفتمانی فراگیر و مطالبه‌ای عمومی بدل شده باید مراقب بود که وضع موجود آنچنان توصیف نشود که گویا تمام نظام سیاسی مملو از فساد شده است! متأسفانه افراط در این زمینه منتقدان را در بازی عملیات روانی ضد انقلاب قرار داده است! دشمنان این ملت مدت‌هاست که در تلاشند اینگونه القا کنند که سر تا پای نظام اسلامی را فساد فراگرفته و جمهوری اسلامی ایران به نوعی «فساد سیستماتیک» گرفتار است! این در حالی است که این دروغ بزرگ با حقیقت موجود در ساختار سیاسی کشور فاصله دارد و رهبر معظم انقلاب اسلامی بارها نسبت به این خط تبلیغاتی و جنگ روانی دشمن تذکر داده‌اند!

معظم‌له تأکید دارند: «ما گفتیم با فساد مبارزه می‌کنیم- این یک نقطه روشن در نظام است- اما عدّه‌ای می‌خواهند این را به نقطه تاریک تبدیل کنند و بگویند فساد همه جا را گرفته است. نه آقا! فساد همه جا را نگرفته است. باید با فسادِ کم هم- هر جا بود- مبارزه کرد... مبارزه با فساد لازم است؛ اما ناامید کردن مردم که بگوییم فساد همه جا را گرفته، یک خطای واضح و ناشی از نادانی و فریب‌خوردگی کسانی است که آدم می‌داند خودشان آدم‌های مغرضی نیستند؛ مغرضان که جای خود دارند.»

معظم‌له در آخرین کلام‌شان نیز یادآور شدند: «بنده از قدیم با فساد و مفسدین مبارزه می‌کردم و الان هم عقیده‌ام همین است. اما بعضی افراطی حرف می‌زنند و می‌گویند همه فاسدند و از تعبیر فساد سیستمی استفاده می‌کنند؛ این‌جوری نیست. درست است فساد کمش هم زیاد است، اما افراط و تفریط در همه زمینه‌ها غلط است.»(۱۳۹۷/۵/۲۲)

بی‌شک تلاش قاطعانه در مسیر تحقق عدالت و مبارزه با فساد موجب تقویت کارآمدی نظام اسلامی و ارتقای سطح اعتماد عمومی و مشروعیت نظام اسلامی خواهد شد و جنگ همه‌جانبه اقتصادی دشمن را نیز ناکام خواهد کرد.

نگاه

تجویز بنزین برای مهار آتش!

محمد صرفی
روزنامه نگار

ذهن همه سیاستمداران و کارشناسان کشور درگیر یافتن راه حل برای بهبود و عبور از وضعیت دشوار فعلی است. چندی پیش آقای پزشکیان در مصاحبه‌ای یکی از راه‌های مقابله با جنگ اقتصادی و تحریم‌های دشمن را رفع حصر سران فتنه اعلام کرد. نایب‌رئیس مجلس در این مصاحبه می‌گوید: «معتقدم اگر می‌خواهیم انسجام کشور حفظ شود، باید عقده‌ها و گره‌های موجود را برطرف کنیم و نسبت به رفع حصر و رفع ممنوع‌التصویری آقای خاتمی هم اقدام کنیم. باید با تمام توان به صحنه بیاییم که انسجام داخلی را تقویت کنیم و مملکت را در مقابل تحریم‌ها و توطئه‌های دشمن واکسینه کنیم. نمی‌شود با دعوا کردن مقابل دشمن بایستیم، ما الآن چنین انسجامی نداریم.»

این موضع پزشکیان را به تازگی افراد دیگری نیز مطرح کرده‌اند. از جمله سیدمحمد خاتمی که حدود دو هفته پیش برای برون‌رفت از وضعیت فعلی و حل مشکلات کشور راهکارهای پانزده‌گانه‌ای را مطرح کرد که در بند ششم آن آمده بود: «حصر استخوانی لای زخم است و باید به سرعت این معضل حل شده، حصر شکسته و محدودیت‌ها برداشته شود.»

سران فتنه با به آشوب کشاندن کشور و امیدوار کردن دشمن، زمینه تشدید فشار به ملت را فراهم آورده و محاسبات آمریکا را به شدت علیه انسجام و منافع ملی ایران دستخوش تغییر کردند. روند تحریمی آمریکا علیه ملت ایران، درست پس از فتنه ۸۸ از نظر ماهیت و حجم، افزایش و تغییری کاملاً ملموس یافت. معرفی رفع حصر چنین کسانی برای حل مشکلات موجود کشور و اقدامی علیه تحریم و فشار آمریکا، شبیه آن است که کسی بنزین را برای مهار و اطفای یک حریق پیشنهاد دهد!

دو هفته پیش آقای روحانی نیز در مصاحبه زنده تلویزیونی خود بر این دیدگاه صحه گذاشت و در پاسخ به پرسش مجری درباره علت بهم‌ریختگی و آشفتگی‌های اخیر اقتصادی کشور گفت: «دی ماه پارسال تقریباً یک اعتراضاتی از یک شهری در ایران آغاز شد و سرایت کرد به شهرهای دیگر و این اعتراضات شرایط خودش را داشت که مردم ما می‌دانند بعضی‌ها معترض و بعضی‌ها دنبال اغتشاش و سوءاستفاده بودند اما هر چه بود، این اغتشاشات مهار شد. متأسفانه خارجی‌ها و مخصوصاً آمریکایی‌ها پیامی که دریافت کردند آن پیام را نگه داشتند و آن پیام این بود که فکر کردند با فشار بیشتر می‌توانند مشکلات اجتماعی و اقتصادی ما را افزایش دهند و لذا شما می‌بینید که ۲۲ دی ماه که ترامپ اعلام می‌کند اگر دیگران نیایند من به تنهایی از برجام خارج می‌شوم، بعد از حوادث دی ماه در ایران است.» بر مبنای سخنان رئیس‌جمهور به درستی می‌گوید، وقتی آشوبی چند روزه می‌تواند چنین مخرب باشد، هشت ماه آشوب سال ۸۸ که از نظر وسعت و ابعاد بسیار گسترده‌تر از آشوب‌های دی ماه بود، چه بر سر کشور و منافع ملی آورد؟!

دیدگاه رهبر معظم انقلاب اسلامی درباره اثر مخرب فتنه ۸۸ همین است. ایشان ۸ دی ماه سال ۱۳۸۹ در دیدار هزاران نفر از مردم استان گیلان فرمودند: «گناه بزرگ برخی از دست‌اندرکاران فتنه سال گذشته، امیدوار کردن دشمن است. حضور عظیم مردم (در انتخابات سال ۸۸) می‌توانست ملت ایران را در بسیاری از میدان‌های سیاسی موفق کند، اما فتنه‌گران با ایجاد فتنه و امیدوار کردن دشمن، به انقلاب اسلامی و ملت صدمه زدند.»

بی‌شک انسجام و اتحاد ملی در عبور از وضعیت فعلی و شکست جنگ اقتصادی و روانی تحمیلی دشمن، نقشی اساسی و بی‌بدیل دارد؛ اما این انسجام با رفع حصر از کسانی که با پشت پا زدن به قانون، بزرگ‌ترین ضربه را به اتحاد ملی کشور زدند، حاصل نمی‌شود.

پرتو

چرا آمریکا دشمن انقلاب اسلامی است؟

احمدرضا هدایتی
کارشناس مسائل فرهنگی

انقلاب اسلامی ایران، احیای اسلام ناب محمدی(ص) با خصوصیاتی مانند؛ ظلم‌ستیزی و ایستادگی در برابر ظالمان، حمایت و دفاع از مظلومان، عدالت‌خواهی و استقلال‌طلبی و دیگر ویژگی‌های مشابه را به ارمغان آورد؛ ویژگی‌هایی که به سرعت مورد توجه و استقبال آزادیخواهان جهان قرار گرفت، در حالی که در تضاد کامل با رفتار و عملکرد و نیز ماهیت و اهداف پلید نظام سرمایه‌داری آمریکا و همپالگی‌هایش قرار داشت و طبیعتاً برای آنها قابل هضم و تحمل نبود.

افزون بر این؛ انقلاب اسلامی سبب شد تا آمریکایی‌ها سرسپرده‌ترین نظام حکومتی، یعنی حکومت شاه و مهم‌ترین پایگاه خود، یعنی ایران که از آن به جزیره ثبات در منطقه نام می‌بردند را از دست داده و از نقش ژاندارمی این کشور برای اِعمال قدرت و جلوگیری از نفوذ و تهدیدات شوروی سابق بی‌بهره شوند.

با بروز انقلاب اسلامی، حرکت‌های ضد صهیونیستی مبارزان لبنانی و فلسطینی جان تازه‌ای گرفت و با قوت گرفتن عملیات‌های ضد صهیونیستی در لبنان و فلسطین، به‌تدریج و به شکل رسمی و غیررسمی، نخستین گروه‌های مقاومت نیز شکل گرفتند و با گسترش جبهه مقاومت و پیدایش تشکل‌هایی چون حزب‌الله لبنان و تشکیل و تقویت دیگر گروه‌های مقاومت مردمی در فلسطین و پیرو آن شکست‌های پی‌درپی این رژیم در برابر گروه‌های مذکور، برای همیشه هیمنه و ادعای کاذب شکست‌ناپذیری این رژیم غاصب و فاسد فرو ریخت.

در واقع، پس از ظهور انقلاب اسلامی ایران، اصلی‌ترین هم‌پیمان و شریک منطقه‌ای آمریکا، یعنی رژیم اشغالگر قدس نیز در معرض تهدید جدی قرار گرفت و تا حدی بر آسیب‌پذیری‌های آن افزوده شد که نه تنها سردمداران این رژیم جعلی و غاصب مجبور به کنار گذاشتن نقشه از نیل تا فرات (طرح اشغال دیگر سرزمین‌های اسلامی از مصر تا عراق) شدند؛ بلکه با احداث دیوار حائل، خود را در زندانی از دیوارهای بتونی محصور کردند.

اما تشکیل و تقویت گروه‌های مقاومت در لبنان و فلسطین، پایان ماجرا نبود؛ چرا که در پی حمایت آمریکا از جنگ نابرابر عربستان با یمن و با پیدایش گروه‌های تروریستی تحت حمایت آمریکا در سال‌های اخیر، متقابلاً گروه‌های اسلامی دیگری، مانند انصارالله در یمن، حیدریون و حشدالشعبی در عراق، فاطمیون در افغانستان، زینبیون در پاکستان، قوات‌الدفاع الوطنی (نیروهای بسیج مردمی سوریه) برای مقابله با تروریست‌ها و نقشه‌های جدید آمریکا در منطقه پدیدار شدند.

جبهه مقاومت به سرعت در کشور عراق و سوریه که در خط مقدم مقابله با تروریست قرار داشتند گسترش یافت، به طوری که گروه‌های وابسته به این جبهه توانستند با تشکیل ده‌ها گروه و تشکل نظامی دیگر، گروه‌های تروریستی را نابود و بار دیگر نقشه آمریکا برای حضور مؤثر در منطقه را با شکست مواجه کنند.

همچنین انقلاب اسلامی با شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی و پیشرفت‌های علمی و عملی خود در عرصه‌های مختلف، توانست زمینه‌های بیداری اسلامی در منطقه را فراهم آورد و این باور را در مردم تحت ستم غرب و شرق و افکار عمومی جهان ایجاد کند که با اتحاد و انسجام درونی می‌توان روی پای خود ایستاد و در مقابل زیاده‌خواهی‌های سردمداران دولت آمریکا ایستادگی کرد.

همین رویکرد جدید بود که سبب شد اظهارات و اعتراضات ضد آمریکایی مردم جهان و حتی مردم خود آمریکا روز به روز گسترش یابد و با اقداماتی چون؛ به آتش کشیدن پرچم آمریکا (به عنوان نماد شیطان) در نقاط مختلف جهان و حتی در خاک خود آمریکا، نمود علنی پیدا کند.

با این همه هنوز عده‌ای ساده‌لوح هستند که با وجود همه اقدامات و توطئه‌های آمریکا علیه ایران، این کشور را خیرخواه ملت‌ها معرفی می‌کنند، بدون آنکه از خود بپرسند ریشه‌های دشمنی آمریکا با ملت ایران چیست؟

نیم‌نگاه

خزر از شایعه تا واقعیت!

□ اکبر معصومی / پیچیدگی پهنه آبی دریای خزر به گونه‌ای است که در طول ۲۲ سال گذشته، ۵۱ نشست گروه کاری و چهار نشست در سطح سران برای تدوین و امضای کنوانسیون حقوقی آن بین کشورهای حاشیه این دریا برگزار شده است. حال پس از تصویب کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر در شهر آکتائوی قزاقستان، رسانه‌ها این موضوع را بر اساس دیدگاه‌های متفاوت تحلیل و بررسی کردند. در این بین برخی رسانه‌ها نشست قزاقستان را نشستی در راستای واگذاری حق ایران در مورد دریای خزر دانستند و مدعی شدند سهم ۵۰ درصدی ایران در خزر به باد رفته است. واقعیت امر این بود که ایران و روسیه بر تداوم رژیم حقوقی دریای خزر پیش از فروپاشی شوروی تأکید داشته‌اند که دریای بسته تلقی شود و کشورهای آذربایجان و قزاقستان و تا حدودی ترکمنستان، بر تدوین رژیم حقوقی این دریا برمبنای حقوق بین‌الملل دریاها و به عنوان دریای آزاد معتقد بودند که در این صورت کشورهای دیگر نیز می‌توانستند طبق حقوق بین‌الملل دریاها آزادانه کشتیرانی کنند. در کنوانسیونی که به تازگی مورد توافق همه کشورهای حاشیه دریای خزر قرار گرفت، چنین توافق شد که خزر، دریای بسته یا به اصطلاح دریاچه خزر نامیده شود که در این صورت این پهنه آبی محصور در خشکی مختص پنج کشور ساحلی آن تلقی خواهد شد. به عبارت دیگر، مهم‌ترین دستاورد این کنوانسیون برای جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورهای ساحلی آن، تضمین امنیت منطقه بود. با این نشست کشورهایی چون آمریکا که برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای برای حضور در این منطقه کرده بودند با شکست سنگینی روبه‌رو شدند؛ موضوعی که روزنامه‌های ترکیه نیز به آن اشاره کردند. نکته قابل توجه دیگری که در کنوانسیون حقوقی شهر آکتائوی مورد تصویب دو طرف قرار گرفت، این بود که هیچ‌گونه سهم‌بندی برای کشورها تعیین نشد. لازم به ذکر است که در طول سه قرن گذشته هیچ‌گونه تقسیم‌بندی بین ایران و شوروی نیز صورت نگرفته است و دریای خزر همواره به صورت مشاع بین دو بوده است. بنابراین ذکر سهم ۵۰ درصدی ایران از این دریاچه شایعه‌ای بیش نیست. البته، ذکر این نکته نیز ضروری به نظر می‌رسد که در برخی از قراردادهای گذشته روس‌ها امتیازات ویژه‌ای همچون حق کشتیرانی جنگی را برای خود قائل بودند که ایران را از این امتیاز محروم کرده بودند و الان دیگر چنین موضوعی وجود ندارد. اکنون اشاره به چند نکته ضروری به نظر می‌رسد: ۱ـ تصویب کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر نشان داد که کشورهای حاشیه آن اراده‌ای ویژه برای حل اختلافات به وجود آمده دارند که نشان از تأثیرگذاری کمتر آمریکا در این منطقه حساس دارد.

۲ـ حساسیت مردم و گروه‌های مختلف با گرایش‌های خاص به سهم جمهوری اسلامی ایران در دریای خزر، نشان‌دهنده اهمیت و علاقه مردم به کشورشان است. جمهوری اسلامی ایران نیز نشان داده است که نسبت به حاکمیت سرزمینی خود هیچ انعطافی ندارد. بنابراین پخش شایعه فروختن دریای خزر یا از دست رفتن حق ایران در این دریا فقط در راستای بدبین کردن مردم نسبت به جمهوری اسلامی ایران قابل تحلیل و ارزیابی است.

۳ـ در کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر، هنوز محدوده بستر و زیربستر تعیین نشده است و این امر متعاقباً طی توافق میان طرف‌های ذی‌ربط انجام خواهد شد.

۴ـ این کنوانسیون تصریح دارد که روش تعیین و ترسیم خطوط مبدأ مستقیم باید در یک موافقت‌نامه جداگانه میان همه طرف‌های ذی‌ربط کنوانسیون تعیین شود. ازاین‌رو مذاکرات برای تفاهم نهایی به‌ویژه در زمینه «تحدید حدود» و «تعیین شیوه‌های ترسیم و تعیین خطوط مبدأ» باید ادامه داشته باشد.

۷۱۷ میلیارد دلار بودجه نظامی

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا بودجه نظامی ۷۱۷ میلیارد دلاری آمریکا برای سال ۲۰۱۹ را امضا و به قانون تبدیل کرد. در قانون «اختیارات دفاع ملی» آمریکا که در پایگاه نظامی فورت درام با ۷۱۷ میلیارد دلار بودجه به امضای رئیس‌جمهوری این کشور رسید، نسبت به لایحه بودجه ۶۶۷/۱ میلیارد دلاری سال ۲۰۱۸ آمریکا بیشتر بود. مقرر شده است، ۱۵ هزار و ۶۰۰ نیروی نظامی فعال به ارتش اضافه شود.

پنجره

نگاه پاکستان به آینده

□ قاسم غفوری/ انتخابات پارلمانی پاکستان در حالی برگزار شد که برخلاف دوران گذشته نتایج آن با آنچه تصور کارشناسان بود، متفاوت شد. به رغم آنکه به صورت سنتی دو جریان حزب مردم و حزب مسلم لیگ شاخه نواز همواره از پیروزان انتخابات و تشکیل‌دهنده دولت بودند، اما این بار جریان تحریک انصاف به ریاست عمران‌خان توانست قدرت را در دست بگیرد. این تغییرات نشان می‌دهد که نگاه مردم پاکستان به روند سیاسی کشورشان با تغییراتی همراه بوده که ریشه آن را نیز می‌توان فساد موجود میان جریان‌های سیاسی و نیز ناتوانی آنها در حل مشکلات اقتصادی و اجتماعی دانست که موجب شد مردم به سمت جریانی حرکت کنند که وعده حل این مشکلات را داده بود. البته، برخی ناظران سیاسی نیز معتقدند حمایت‌های ارتش از عمران‌خان یکی از دلایل پیروزی وی در انتخابات بوده، چنانکه به رغم آنکه او نتوانسته اکثریت کامل پارلمان را کسب کند، اما به واسطه حمایت‌های ارتش توانسته به راحتی با دیگر جریان‌های کوچک ائتلاف کند.

به هر ترتیب، عمران‌خان در حالی به قدرت رسیده که رفتارهای وی در عرصه داخلی و خارجی برگرفته از مطالبات مردمی و نوعی آینده‌نگری است که برای سروسامان دادن به سیاست خارجی پاکستان صورت می‌گیرد. چنانکه در عرصه داخلی مطالبه مردمی و وعده انتخاباتی عمران‌خان و از اولویت‌های دولت ادامه مبارزه با فساد بوده است. این مبارزه با فساد و بهره‌گیری از اموال دولتی چنان است که حتی عمران‌خان نیز به دلیل استفاده از هواپیمای دولتی برای مقاصد شخصی به دادگاه احضار و بازخواست شد تا نشانه‌ای بر عزم دولت جدید برای مبارزه با فساد باشد.

ایجاد تقسیمات جدید ایالتی و نیز مذاکرات میان دولت و قبایل مرزنشین از دیگر اقداماتی است که از سوی عمران‌خان برای جلب رضایت مردمی در جریان است. اما بخش مهم سیاست‌های عمران‌خان را در حوزه سیاست خارجی می‌توان مشاهده کرد. کارنامه سیاست خارجی دولت گذشته پاکستان نشان می‌دهد که سیاستی پاندولی را میان غرب و شرق اجرا می‌کرد، به‌گونه‌ای که از یک سو بر روابط با آمریکا و انگلیس تأکید داشت و از سوی دیگر رویکرد به چین و روسیه را در نظر گرفته بود؛ سیاستی که به گفته بسیاری از ناظران سیاسی، پاکستان دیگر توان ادامه آن را نداشت و باید جهت‌گیری خود را آشکارا مشخص می‌کرد. رفتارهای عمران‌خان نشان می‌دهد که در مرحله نخست به دنبال توسعه روابط با کشورهای همسایه و کاهش تنش‌ها با آنهایی است که روابط‌شان با پاکستان با چالش‌هایی همراه است. تأکید بر بهبود روابط با هند که در این چارچوب آزادسازی برخی زندانیان هندی زندانی در پاکستان و بازشدن گذرگاه‌ها میان دو کشور نمودی از آن است. در باب افغانستان نیز تقویت نقاط مرزی و همکاری در مبارزه با تروریسم اولویت دولت جدید اسلام‌آباد شده است. در این میان روابط با جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و امنیتی از اهمیت بالایی برای پاکستان برخوردار است، چنانکه احیای مذاکرات برای خط لوله صلح، تقویت همگرایی نظامی و امنیتی و همگرایی دو کشور از جمله این رفتارها است، چنانکه منابع خبری اعلام کردند ایران از مقاصد سفر عمران‌خان خواهد بود. البته، پاکستان همچنان نیم‌نگاهی به شرکای سنتی خود دارد که اعلام سفر عمران‌خان به عربستان نمودی از آن است.

فراسو

نگاهی به ریشه‌های تقابل ترکیه و آمریکا

ترکیه تا کجا از غرب دور می‌شود؟

□ رضا اشرفی/ ترکیه پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی و از زمانی که کمال آتاتورک روی کار آمد، گرایش‌های غربگرایانه خود را نشان داد. اگرچه در دوره آتاتورک نشانه‌هایی از سوسیالیسم و گرایش به شوروی و جهان شرق وجود داشت، اما در دهه‌های بعد زیست سیاسی ترکیه حکایت از آن دارد که دولتمردان این کشور به لحاظ گرایشی نظر به غرب، به ویژه آمریکا داشته‌اند.

و اتفاقاً به همین دلیل است که بیش از هر کشور دیگری خواهان پیوستن به اتحادیه اروپا هستند. رخدادهای پس از جنگ جهانی دوم نیز سبب شد که آمریکا به این کشور نظر مساعد داشته باشد، به همین دلیل است که در ناتو عضویت آن پذیرفته شد.

البته، طی سال‌هایی که ترکیه جدید شکل گرفته، چندین بار اسلامگرایان با آرای مردمی روی کار آمده‌اند، اما همواره با مشکلاتی مواجه شده و اتحاد سیاسیون با ارتش و قوه قضائیه کودتاهایی را شکل داده و آنها را از قدرت اخراج کرده است. این موضوع در دوره روی کار بودن حزب عدالت و توسعه و شخص رجب طیب اردوغان، اگرچه تکرار شد و مخالفان دست به کودتا زدند، اما اردوغان با وجود داشتن مشکلات فراوان توانست آن را پشت سر بگذارد.

رجب طیب اردوغان که از سال ۲۰۰۲ و پس از گذراندن دوره‌های تثبیت، قدرت خود را به طرق گوناگون افزایش داده، طی سال‌های گذشته مواضع و رویکردهای خاصی را اتخاذ کرده است که نشان می‌دهد به لحاظ سیاسی با غرب فاصله‌هایی دارد. این موضوع را می‌توان در اختلافاتی که با رژیم صهیونیستی بر سر موضوع غزه پیدا کرد، مشاهده کرد، در حالی که با این رژیم روابط استراتژیک داشت.

در سال‌های بعدی دیده شد که با بحران شکل گرفته در خاورمیانه که انقلابات و بیداری اسلامی به سمت دیگری مدیریت شد، منافع غرب به ویژه آمریکا با ترکیه متفاوت است و به اندازه‌ای زاویه دارد که آنها را از هم دور می‌کند. در این زمینه مهم‌ترین موضوع اختلاف بر سر چگونگی تعامل یا تقابل با سرکردها بوده است.

در حالی که ترکیه کاملاً با نوع عملکرد کردها طی سال‌های اخیر مخالف بوده، آمریکا و اروپا از آنها حمایت کرده‌اند. ترکیه که فعالیت استقلال‌محورانه کردها را در منطقه مخالف منافع ملی خود می‌داند، نمی‌تواند مسلح کردن و پشتیبانی بی‌چون و چرای آنها را از سوی آمریکا و اروپا تحمل کند، به همین منظور گام به گام با موضع‌گیری‌های شدید از متحدان سنتی و پیشین خود فاصله گرفت و به همان اندازه به سمت روسیه گرایش یافت. اگرچه در ابتدا با روس‌ها نیز دچار چالش شد، اما به وضوح به این موضوع اشراف پیدا کرد که همزمان نمی‌تواند در چند جبهه با قدرتمندان بین‌المللی بجنگد، ضمن اینکه رویکردهای روسیه عموماً در مسیر منافع ترکیه بود؛ بنابراین طبیعی بود که به سمت مسکو گرایش پیدا کند.

این موضوعات در دوره ریاست‌جمهوری اوباما با سیاست پاندولی و محتاطانه دنبال می‌شد، اما با روی کار آمدن دونالد ترامپ بسیاری از قواعد به هم ریخته است.

شیوه دونالد ترامپ این است که با فشار بر دیگر کشورهای جهان آنها را متقاعد کند روش‌های اقتصادی‌ای را پی بگیرند که منافع آمریکا بیشتر تأمین شود. ترامپ این روش را در دیگر مناطق جهان از جمله اروپا پیاده کرده و حتی در مواقعی آنها را متقاعد کرده است

یکی از مهم‌ترین ابزارهای مقابله دولت فعلی آمریکا با دیگر کشورها از جمله ترکیه، جنگ تجاری و اقتصادی است. ترامپ به واسطه علاقه فراوان به اقتصاد و با توجه به تجربیات شخصی، همواره به جنگ تجاری حتی با دوستان و متحدان آمریکا متمایل بوده که اروپا را نیز در بر گرفته است. اکنون و طی ماه‌های اخیر ترکیه نیز در کنار ایران، روسیه و چین با این موضوع مواجه شده است.

البته، تضعیف اقتصاد ترکیه در جایگاه یکی از کشورهایی که لقب اقتصاد نوظهور به خود گرفت، از اواخر دوران باراک اوباما نمایان شد، اما فعالیت‌های ضد تجاری، ترکیه را در این مسیر آسیب‌پذیرتر کرده است، به گونه‌ای که دیگر نمی‌توان اصطلاح اقتصاد نوظهور را برای این کشور به کار برد. تنها طی ماه‌های اخیر ترکیه شاهد کاهش ارزش پول ملی خود به میزان بیش از ۷۰ درصد بوده است؛ موضوعی که سبب خشم دولتمردان این کشور از جمله رئیس‌جمهور آن شده است.

با توجه به اینکه تحولات جاری در منطقه طی سال‌های گذشته تداوم داشته و ترکیه را از غرب دور کرده، انتظار می‌رود این تقابل نیز سبب تشدید چنین رویکردی شود، به خصوص که بعد از سرکوب و مهار کودتا، مقامات آمریکا از خواسته‌های ترکیه حمایت نکردند. یکی از مهم‌ترین این خواسته‌ها بازگرداندن فتح‌الله گولن، فعال سیاسی ترکیه‌ای حاضر در آمریکا است که اردوغان معتقد است طراح اصلی کودتا بوده که اکنون مورد حمایت آمریکا قرار گرفته است.

اردوغان به تازگی و در مقابله با جنگ تجاری و اقتصادی آمریکا علیه کشورش گفته است؛ «قلدران سیستم اقتصادی نمی‌توانند به دستاوردهای ما که با خون به دست آمده با ستیزه‌جویی دست‌درازی کنند.» شیوه دونالد ترامپ این است که با فشار بر دیگر کشورهای جهان آنها را متقاعد کند روش‌های اقتصادی‌ای را پی بگیرند که ضمن آنها منافع آمریکا بیشتر تأمین شود. ترامپ این روش را در دیگر مناطق جهان از جمله اروپا پیاده کرده و حتی در مواقعی آنها را متقاعد کرده است.

اما این رویه اردوغان را عصبانی کرده است. وی در این باره تأکید کرده که «نمی‌شود فردی شب بخوابد و صبح که بیدار می‌شود، بگوید می‌خواهم تعرفه مالیاتی جدید روی بعضی چیزها اعمال کنم! نمی‌توانید از یک سو خود را متحد استراتژیک ما بدانید و از سوی دیگر اقداماتی علیه این متحد خود انجام دهید.» انتظار نمی‌رود که ترکیه که در این جنگ خود را به سمت ایران، روسیه و چین متمایل کرده، زیر بار رفتارهای آمریکا عقب‌نشینی کند، به این معنا که به مقابله تمایل پیدا کرده است تا تعامل با آمریکا. بنابراین در آینده می‌توان شاهد اختلافات بیشتر دو طرف شد و همین به معنای جدایی بیشتر ترکیه و آمریکا است. با این وجود باید در نظر گرفت که شخصیت اردوغان به گونه‌ای است که اگر منافعش تأمین شود، به سرعت و بدون در نظر گرفتن سوابق موضوع، رویکردهای خود را تغییر می‌دهد. با این وجود چشم‌انداز کنونی و قابل پیش‌بینی نشان می‌دهد که بین متحدان گذشته اختلاف به حدی است که جدایی و فاصله‌گیری آنها بیشتر محتمل است تا توافق.

رخداد

تأثیر ۴۰ ماه تجاوز بر کودکان یمنی

□ محمدرضا مرادی/ ائتلاف سعودی در فروردین ۹۴ به یمن حمله کرده و این تجاوز در ۴۰ ماه گذشته همچنان ادامه دارد. این ائتلاف از سال ۲۰۱۷، به ندرت به کشتی‌های تجاری امکان نزدیک شدن به بندر الحدیده را می‌دهد و با تحریم و محاصره یمن سبب شده است غذا و دارو و دیگر نیازهای اولیه و ضروری وارد یمن نشود. به گفته روزنامه «واشنگتن‌پست» در نتیجه این جنایت بزرگ تاکنون ۵۰ هزار یمنی به شهادت رسیده و شمار بیشتری نیز زخمی شده‌اند؛ اما در این میان وضعیت کودکان یمنی به مراتب وخیم‌تر است.

بر اثر حملات هوایی ائتلاف سعودی بیش از ۲۲ میلیون یمنی، یعنی سه نفر از هر چهار نفر به کمک‌های فوری نیازمند هستند. در این میان، کودکان وضعیت به مراتب بدتری دارند. ۱۱ میلیون کودک یمنی در وضعیت فشار جسمی و روحی زندگی می‌کنند. کودکان یمنی با تهدید سه‌گانه گرسنگی، بیماری و بمب مواجه هستند. در حمله ائتلاف سعودی به بندر الحدیده حدود ۳۰۰ هزار کودک در معرض خطر مرگ قرار گرفته‌اند. افزون بر این، از زمان آغاز تجاوز ائتلاف سعودی، کودکان وضعیت بسیار وخیمی را تجربه می‌کنند. تنها ۱۷ درصد از دختران ۱۵ سال و بالاتر باسواد هستند. ۳۱ درصد از کودکان نیز به مدرسه نمی‌روند؛ چرا که ۷۵ درصد مدارس تخریب شده است؛ اما تأثیر جنگ یمن بر کودکان تنها به این موارد خلاصه نمی‌شود. از هر ۱۰۰۰ کودک ۴۲ نفر پیش از رسیدن به پنج سالگی می‌میرند و ۲۳ درصد کودکان به کار مشغول هستند. سازمان یونیسف اعلام کرده است، در هر ۱۰ دقیقه یک کودک یمنی می‌میرد و ۴۰۰ هزار کودک نیز دچار سوء تغذیه هستند.

افزون بر این، حدود ۳ میلیون کودک یمنی در زمان جنگ ۴۰ ماهه ائتلاف سعودی به دنیا آمده‌اند. این سه میلیون نوزاد به دلیل سال‌ها خشونت، فرار، بیماری، فقر و دسترسی نداشتن به خدمات بهداشتی دچار آسیب‌های جسمی و روحی شده‌اند. نماینده یونیسف در یمن اعلام کرده است نسل‌کشی علیه کودکان در حال گسترش بوده و کودکان یمنی چیزی جز خشونت نمی‌بینند. براساس گزارش سازمان ملل، حدود ۲۴۰۰ کودکی یمنی در جنگ کشته شده و ۳۶۰۰ نفر دیگر نیز زخمی شده‌اند. یک میلیون و ۸۰۰ هزار کودک هم در معرض خطر ابتلا به اسهال شدید بوده و یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر دیگر در خطر ابتلا به ذات‌الریه هستند. بیش از یک میلیون یمنی نیز به وبا مبتلا شده‌اند که بیش از ۲۵۰ هزار نفر از آنها زیر پنج سال هستند؛ اما این همه ماجرا نیست. براساس یک برآورد، در هر شبانه‌روز ۱۵۰ کودک یمنی می‌میرند و حدود ۴۰۰ هزار کودک نیز با سوءتغذیه حاد مواجه هستند و ۸۰ درصد کودکان یمنی به کمک فوری نیاز دارند. تخریب زیرساخت‌های یمن نیز سبب شده است، ۱۴ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از جمله ۸ میلیون کودک به آب بهداشتی دسترسی نداشته باشند. پیش‌بینی می‌شود، بیش از ۵۰ هزار کودک یمنی تا پایان سال میلادی جاری به دلیل قحطی و بیماری جان خود را از دست بدهند.

محمدبن‌سلمان، ولی‌عهد سعودی با کشتار کودکان یمنی اکنون در کنار «نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به صورت مشترک لقب «کودک‌کش» را یدک می‌کشند. این در حالی است که آل‌سعود در ایام و موسم حج با حمله به اتوبوس دانش‌آموزان یمنی در استان صعده، ۹۶ کودک را کشته و زخمی کرد. جنایتی که با واکنش قاطع گروه‌های بین‌المللی مواجه شد؛ اما نکته مهم این است که عربستان همه جنایات در یمن را با چراغ سبز آمریکا انجام می‌دهد. در واقع هر کودک یمنی که به شهادت می‌رسد، فرمان مرگش ابتدا از کاخ سفید صادر شده است؛ چرا که واشنگتن هم با فروش سلاح به عربستان، هم با مدیریت نبرد و هم با کمک‌های لجستیکی در کشتار مردم یمن سهیم است.

رخنه

نفوذ آل‌سعود در جهان اسلام ـ ۲۶

فقر نیجر دستمایه گسترش وهابیت

□ عبدالله عبادی/ نیجر کشوری است در غرب قاره آفریقا با مساحتی برابر با یک میلیون و ۲۶۷ هزار کیلومترمربع. کشوری محصور در خشکی که حدود ۸۰ درصد از مساحت آن را بیابان‌ها پوشانده است. این کشور از نظر شاخص توسعه انسانی، وضعیت بسیار ناخوشایندی دارد، به گونه‌ای که مطابق با آمار و اطلاعات سازمان ملل، نیجر در سال ۲۰۱۴ در رتبه ۱۸۸ جهان جای گرفت.

نیجر سرزمینی صخره‌ای و عمدتاً شنزار است. این کشور یکی از فقیرترین کشورهای جهان به شمار می‌رود. با این وجود دارای منابع نفتی و معادن سنگ اورانیوم است. فقر یکی از مهم‌ترین شاخصه‌های انسانی این کشور است، به طوری که در برخی از مناطق سرانه هر فرد به کمتر از یک دلار در روز می‌رسد که این پایین‌ترین نرخ سرانه در کل جهان محسوب می‌شود.

بیش از ۹۵ درصد از مردم نیجر مسلمان هستند و فرقه‌های صوفیه در این کشور پیروان فراوانی دارد. قادریه و تیجانیه از مهم‌ترین فرق صوفی این کشور هستند. اسلامی که صوفیان در جوامع آفریقایی و به ویژه غرب آفریقا مروّج آن هستند، دینی است که می‌تواند، هم با دیگر فرهنگ‌ها و هم با تجدید و نوگرایی کنار بیایید و با صلح و آرامش در کنارشان بماند. به نظر رهبران صوفی، مجاهد فی‌سبیل‌الله کسی نیست که دشمن خود را می‌کشد؛ بلکه کسی است که با نفس خود می‌جنگد تا به کمال معنویت برسد.

آنچه قابل درک است اینکه؛ شکل خشن و اسلام سیاسی که وهابیت مانند بوکوحرام آن را در غرب آفریقا رواج می‌دهد، کاملاً با مسلک و مرام صوفیانه در تضاد است. پایه ایدئولوژی وهابیت بر یکی شدن عقیده است و اجرای اعمال مذهبی در آن به اعمال نیروی سیاسی نیاز دارد، در حالی که صوفی‌گری مبلّغ و مشوق مدارا و احترام به ادیان و مذاهب است، از این رو فرق مختلف صوفی در آفریقا تحت حملات و تهدیدات مداوم وهابیت قرار دارد، هر چند وهابیت در سنگال، نیجریه و مالی با مقاومت روبه‌رو شده، اما در نیجر به علت فقر شدید دولت و علمای مذهبی توانسته به راحتی در شیوخ و مساجد نفوذ کند.

دیدار ملک‌سلمان با محمد ایسافو

ورود وهابیت به نیجر به دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردد. از آنجا که ۹۵ درصد مردم این کشور مسلمانند، اصلی‌ترین اقدام سال‌های اولیه عربستان در این کشور ساخت مساجد در مناطق مختلف آن بود. مسجد جامع نیامی (پایتخت نیجر) یکی از این مساجد است که در سال ۱۹۷۵ با هزینه مستقیم عربستان ساخته شد.

ورود وهابیت به نیجر به دهه ۱۹۷۰ بازمی‌گردد. از آنجا که ۹۵ درصد مردم این کشور مسلمانند، اصلی‌ترین اقدام سال‌های اولیه عربستان در این کشور ساخت مساجد در مناطق مختلف آن بود. مسجد جامع نیامی (پایتخت نیجر) یکی از این مساجد است که در سال ۱۹۷۵ با هزینه مستقیم عربستان ساخته شد

در کنار ساخت مساجد، ایجاد مدارس قرآنی از دیگر اقدامات آل‌سعود در نیجر بوده است، بر این اساس از آنجا که زبان عربی به طور کامل در این کشور رواج دارد، مقامات عربستانی عده‌ای از دانش‌آموختگان سودانی دانشگاه‌های مکه و مدینه را برای این امر به نیجر اعزام کردند تا بر اساس ایدئولوژی وهابیت به دانش‌آموزان نیجری قرآن و تفسیر آموزش داده شود.

طی ۴۰ سال گذشته روابط نیجر و عربستان در سطح بالایی قرار داشته است و رهبران این کشور فقیر آفریقایی هر ساله برای دریافت کمک‌های اقتصادی عازم ریاض می‌شدند، بر این اساس، در ژانویه ۲۰۱۷ «محمد ایسافو» رئیس‌جمهور نیجر در رأس یک هیئت بلند پایه عازم ریاض شد. وی در ملاقات با ملک‌سلمان موافقت وی برای انجام پروژه‌های متعدد در نیجر را کسب کرد. یکی از این پروژه‌ها ساخت، تعمیر و تجهیز تمامی مدارس ابتدایی در این کشور بود که با موافقت ملک‌سلمان روبه‌رو شد. از دیگر پروژه‌های مورد توافق ساخت چند سد در مناطق بارانی نیجر بود، همچنین حفر ده‌ها حلقه چاه آب در مناطق روستایی این کشور نیز از جمله موارد مورد توافق بود. در پایان این دیدار ملک‌سلمان به پاس خدمات محمد ایسافو در گسترش روابط دوجانبه بین عربستان و نیجر مدال طلای ملک عبدالعزیز را به گردن وی آویخت.

اکنون دو جنبش سلفی و وهابی در حال نفوذ به نیجر هستند. یکی از معروف‌ترین آنها در غرب آفریقا بوکوحرام است. بر اساس اخبار شهرهای مرزی، نیجر به دلیل احتمال ورود افراد وابسته به گروه بوکوحرام، از طریق مرز مشترک با نیجریه، در التهاب به سر می‌برد. ساکنان این شهرها که طی دو سه سال اخیر شاهد پیشروی گروه بوکوحرام در مناطق شمال شرقی نیجریه بوده‌اند، نگران ادامه حملات این گروه به سوی شهرهای نیجر هستند.

شهردار شهر مرزی «دیفا» در نیجر در ژانویه ۲۰۱۶ ضمن ابراز نگرانی شدید درباره حملات احتمالی بوکوحرام؛ اشغال تقریباً همه روستاها و شهرهای نیجریه در مجاورت مرز نیجر از سوی گروه بوکوحرام را زنگ خطری برای کشورهای همسایه اعلام کرد. شهردار «دیفا» تیراندازی اعضای گروه بوکوحرام به سوی خاک نیجر در ماه اکتبر ۲۰۱۵ را مؤید بلندپروازی‌های رهبران این فرقه در گسترش نفوذ خود دانست. فقر گسترده در نیجر می‌تواند یکی از عوامل جذب جوانان این کشور به گروه بوکوحرام باشد. بهبود وضع معیشتی جوانانی که جذب این گروه می‌شوند، دیگران را نیز برای پیوستن به این گروه ترغیب می‌کند. در این حال تغییر راهبرد بوکوحرام تأمل‌برانگیز است. در حالی که در گذشته سران گروه یاد شده، استراتژی حمله و گریز را دنبال می‌کردند؛ اما اکنون با الگوبرداری از داعش و توسعه مناطق تحت تصرف خود، از ایجاد به اصطلاح «خلافت اسلامی» سخن به میان می‌آورند.

جنبش بعدی جماعت تکفیری توحید و جهاد است. این جنبش یکی از معروف‌ترین جنبش‌های جهادی فعال در نیجر و کشور مالی است. مرکز فعالیت این جنبش در شهر (غاو) در کنار رود نیجر در شمال شرقی مالی قرار دارد. گسترش نفوذ این دو جنبش سلفی در نیجر می‌تواند در درازمدت ناامنی را گسترش داده و سبب فقر هر چه بیشتر مردم محروم این کشور شود.

کندوکاو

ایران برجام را نقض نکرد

خبرگزاری تسنیم: وندی شرمن، سرپرست هیئت آمریکایی در مذاکرات هسته‌ای با ایران و گروه ۱+۵ به اشتباه بودن دیدگاهش درباره اینکه ایرانی‌ها این توافق را نقض می‌کنند، اعتراف کرده است. او تأکید می‌کند: «من اشتباه می‌کردم. ماه مه سال جاری، رئیس‌جمهور آمریکا تصمیم گرفت ایالات متحده را از توافق خارج کرده و تحریم‌های رفع‌شده علیه ایران به موجب توافق را احیا کند و این اقدامی است که در تاریخ آمریکا به منزله یکی از بدترین خبط‌های سیاست خارجی خواهد ماند.» شرمن خاطرنشان کرده است: «تصمیم ترامپ، اعتماد جهان به تعهد ایالات متحده به دیپلماسی چندجانبه را دگرگون کرده است.» شرمن برای توضیح بیشتر این استدلال، نقش مذاکره‌کنندگان هسته‌ای ایران در پیروزی انقلاب اسلامی و اثرگذاری فرهنگ این انقلاب بر رویکرد آنها در مذاکرات هسته‌ای را یادآوری کرده است.

می‌خواستیم محدودیت‌های ایران را دائمی کنیم

خبرگزاری فارس: «دیوید آلبرایت» مدیر مؤسسه «علم و امنیت بین‌الملل» آمریکا با ابراز تأسف از اینکه آمریکا نتوانست با اتحادیه اروپا درباره «اصلاح برجام» به توافق برسد و در نهایت از این توافق خارج شد، گفت: «بر اساس راهبرد «اصلاح» طرفین باید پس از اجرای سفت و سخت برجام و اعمال محدودیت‌های بیشتر، هنگام انقضای سقف‌های توافق هسته‌ای، به ایران اعلام می‌کردند همچنان باید به رعایت محدودیت‌های پیشین ادامه دهد. بر اساس راهبرد «اصلاح برجام» قرار بوده تقابل و فشار به ایران برای ادامه اعمال تحریم‌ها، پس از شش تا هشت سال، یعنی زمانی که انقضای محدودیت غنی‌سازی و موشکی به پایان می‌رسد، رخ دهد. این [توافق] سر جایش می‌ماند.»

شرکت‌های کوچک به تجارت با ایران ادامه می دهند

خبرگزاری مهر: مشاور امنیت ملی کاخ سفید با تمسخر تلاش کشورهای اروپایی برای حفظ روابط تجاری با ایران، گفت: «در نهایت شرکت‌های کوچک و معدودی از اروپا به کار با ایران ادامه خواهند داد.»«جان بولتون» با اتهام‌زنی دوباره به ایران، از فشارهای واشنگتن به کشورهای اروپایی برای انتخاب یک گزینه از بین دو گزینه «تعامل و تجارت با ایران» یا «تعامل و تجارت با آمریکا» خبر داد.

ادعای ضد ایرانی نائورت

خبرگزاری باشگاه خبرنگاران جوان: هدر نائورت، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، در پی اعمال تحریم‌های ظالمانه واشنگتن علیه کشورمان گفت: «واشنگتن تلاش می‌کند کشورها در برابر هر گونه نقض تحریم‌های ایران پاسخگو باشند.» نائورت افزود: «به نظرم ما در سیاست‌های خود درباره ایران شفاف بوده‌ایم و آن ادامه نگرانی‌های ما درباره رفتار و اقدامات ایران در سراسر جهان است. ما تنها کشوری نیستیم که این موضوع را مشاهده می‌کنیم و درباره آن گواهی می‌دهیم. ما از این موضوع آسیب دیده‌ایم و کشورهای دیگر هم همین‌طور آسیب دیده‌اند. ما در سیاست خود و مقابله با ایران و اقدامات مخرب آن محکم و استوار باقی می‌مانیم.»

از اقدام ایران در آزمایش موشک اطلاع داریم

خبرگزاری ایرنا: ربکا رباریچ، سخنگوی پنتاگون، مدعی شد آمریکا از آزمایش موشک‌های ضد کشتی ایران در چند روز پیش مطلع است. سخنگوی وزارت دفاع آمریکا همچنین افزود: «این آزمایش‌ها بخشی از اقدامات منطقه‌ای ایران هستند.» وی همچنین رزمایش چند روز پیش را بخشی از رزمایش‌های نظامی معمول ایران دانست. رباریچ با اشاره به تهدید ایران مبنی بر بستن تنگه هرمز، افزود: «آمریکا در حال رایزنی با متحدانش برای تضمین آزادی کشتیرانی و ادامه حمل‌ونقل کالا در آب‌های بین‌المللی است.»

واگذاری ۱۳۹ بنگاه اقتصادی

مسعود کرباسیان در یادداشتی با اشاره به اینکه ۱۳۹ بنگاه برای واگذاری آماده‌سازی و قیمت‌گذاری شده‌اند، نوشت: تجربه اتفاقات اخیر نشان داد هر اندازه بخش‌خصوصی مولد، شناسنامه‌دار و متعهد کشور توسعه پیدا کند، فرآیندهای اصلاحی و مسیر پیشرفت کشور هموارتر می‌شود. وی با بیان اینکه، کارآفرینانی که زندگی و علاقه‌شان در این آب و خاک ریشه دارد، هیچ‌گاه منابع کشور را تنها در پی سود شخصی هدر نمی‌دهند.

شاخص

عملیاتی‌سازی اقتصاد مقاومتی ضرورت امروز

□ **محراب دوستی/** رهبر معظم انقلاب همزمان با تشدید تحریم‌ها طی دیداری که در شهریور ماه سال ۱۳۸۹ با جمعی از کارآفرینان داشتند، برای اولین بار کلیدواژه «اقتصاد مقاومتی» را مطرح کردند. معظم‌له در این دیدار فرمودند: «از نظر نظام سلطه، گناه بزرگ ملت ایران این است که خودش را از زیر بار سلطه آزاد کرده؛ می‌خواهند مجازات کنند به خاطر این گناه، که چرا خودت را از زیر بار سلطه، ای ملت! آزاد کرده‌ای. این ملت راه را پیدا کرده. اصلاً محاسبات‌شان اشتباه است؛ نمی‌فهمند چه کار باید بکنند و چه کار دارند می‌کنند. خب، اما فشار می‌آورند؛ فشار اقتصادی از راه تحریم‌ها. ما باید یک اقتصاد مقاومتی واقعی در کشور به وجود بیاوریم.»(۱۳۸۹/۶/۱۶) پس از آن بود که واژه جدید «اقتصاد مقاومتی» به ادبیات اقتصادی کشور اضافه شد و به فراخور حال و روز اقتصاد کشورمان مورد بحث قرار گرفت. برای مفهوم اقتصاد مقاومتی در همین مدت تعاریف متفاوتی ارائه شده که هر یک از جنبه‌ای به این موضوع نگاه کرده‌اند.

اقتصاد مقاومتی به معنای تشخیص حوزه‌های فشار و تلاش برای بی‌اثر کردن آن تأثیرها است و در حالت آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به فرصت است که برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی باید وابستگی‌های خارجی کاهش یابد و بر تولید داخلی کشور و تلاش برای خوداتکایی تأکید شود. در تعریف دیگر اقتصاد مقاومتی آمده است ضرورت مقاومت برای رد کردن فشارها و عبور از سختی‌ها برای رسیدن به نقاط مثبت ملی. تعریفی که از اقتصاد مقاومتی صورت می‌گیرد، روش و مدل اقتصادی است که با اقتصاد ریاضتی تفاوت بسیاری دارد. با این وضعیت، طرح اقتصاد مقاومتی این مسئله را به ذهن متبادر می‌کند که اقتصاد باید در مقابل تهدید اقتصادی خارجی با وجود تحریم‌های اقتصادی مقاومت کند. در حال حاضر، ما درگیر جنگ اقتصادی هستیم و با وجود اقتصاد مقاومتی می‌توان در مقابل تهدیدها مقاومت کرد و مانع مسائلی، همچون از هم‌پاشیدگی اقتصاد شد. تلاش برای از هم‌پاشیدگی اقتصاد، از اهداف دشمن است. اقتصاد مقاومتی باید اقتصادی باشد که در پایان یک جنگ تمام‌عیار اقتصادی همچنان مقاوم و پابرجا و در عین حال پاسخگو در زمینه‌های گوناگون باشد. اقتصاد مقاومتی در رویارویی و تقابل با اقتصاد وابسته قرار می‌گیرد. اقتصاد مقاومتی نمی‌پذیرد که صرفاً مصرف‌کننده باشد، منفعل نیست و در مقابل اهداف اقتصاد سلطه ایستادگی می‌کند. حال اهدافی که باید از اقتصاد مقاومتی به دست آید، ویژگی‌ها و شاخصه‌هایی دارد که به صورت فهرست‌وار به آنها اشاره می‌شود:

- مقاوم بودن در برابر بحران‌ها، تکانه‌ها و تحریم‌های اقتصادی بین‌المللی؛
- تکریم و تقویت فرهنگ کار همراه با توسعه کار شایسته و کارآفرینی؛
- ارتقای قابلیت‌های رقابتی محصولات و خدمات؛
- ارتقای شاخص‌های سهولت کسب‌وکار و کارآفرینی؛
- جهت‌گیری اقتصاد مبتنی بر منابع به اقتصاد متکی بر نوآوری؛
- بازنگری مقررات و رویه‌های مرتبط با فعالیت‌ها با رویکرد شفاف‌سازی؛
- فعال‌سازی بخش خصوصی به منزله موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی کشور؛
- حمایت از تولید ملی، کار و سرمایه ایرانی؛
- محدودسازی اقتصاد دولتی و آزادسازی اقتصاد؛
- مردمی‌کردن اقتصاد از طریق میدان دادن به فعالان بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات؛
- توجه به نخبگان و استفاده از فناوری نوین با میدان دادن به نخبگان در عرصه صنعت، تجارت و کشاورزی؛
- خلاصی از وابستگی به درآمد نفت، مصداق خوداتکایی؛
- فرهنگ‌سازی اولویت داشتن تولید بر واردات و خرید کالای داخلی؛
- ایجاد فضای رقابتی در بخش تولید و توزیع در برخی از گروه کالایی؛
- کاهش سطح بیکاری و ایجاد اشتغال پایدار؛
- کاهش وابستگی شدید بودجه سالیانه کشور به درآمدهای حاصل از فروش نفت خام.

نگاهی به ظرفیت‌های اقتصادی جمهوری اسلامی برای مقابله با جنگ اقتصادی-۱

منابع زیرزمینی داخلی و دسترسی به آب‌های آزاد جهان

□ **علی قاسمی/** توجه به داشته‌ها و ظرفیت‌های اقتصادی و تلاش برای بهره‌برداری صحیح از این منابع، یکی از ملاحظات اساسی است که امروز و در مقابله با جنگ اقتصادی دشمن باید مورد توجه قرار گیرد. توانمندی‌های اقتصادی کشور بسیار است و ورود به جزئیات آن خارج از حوصله این نوشتار خواهد بود؛ اما مروری بر مهم‌ترین ظرفیت‌های اقتصادی کشور می‌تواند مقوم خودباوری ملی باشد و این حقیقت را آشکار کند که مقاومت و ایستادگی در برابر جنگ اقتصادی با اتکا به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های داخلی ممکن خواهد بود. حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای در یک جمع‌بندی از امکانات و ظرفیت‌های کشور، تأکید کردند: «اگر از این ظرفیت‌ها استفاده بشود، اقتصاد ایران در میان بیش از دویست کشور جهان، بین دوازده کشور اوّل قرار خواهد گرفت.» معظم‌له مانع عمده به‌کار نگرفتن کامل ظرفیت‌ها را «باور نداشتن یا اهمیت ندادن برخی مسئولان در دولت‌های مختلف به ظرفیت‌های کشور» دانستند و مهم‌ترین چالش کشور را چالش ذهنی و ناآگاهی افکار عمومی و برخی مسئولان از ثروت انسانی و طبیعی ایران برشمردند و فرمودند: «دشمن از همین بی‌اطلاعی استفاده و این‌گونه القا می‌کند که ایرانی «نمی‌تواند» و ایران، منابع کافی در اختیار ندارد، ولی من در مقابل اصرار دارم که «ما می‌توانیم» و ایران از امکانات فراوانی برخوردار است.»(۱۳۹۷/۱/۱)

در ادامه برخی از این ظرفیت‌ها را مرور می‌کنیم:

۱ـ منابع زیرزمینی: سابقه معدن‌کاری در کشور به قدری طولانی است که به جرئت می‌توان ادعا کرد ایرانیان از جمله پیشروان در حوزه مواد معدنی و به ویژه فلزات در جهان بوده‌اند؛ اما پیشینه مطالعات معدنی به صورت مدرن در کشور شاید به ۱۰۰ سال اخیر هم نرسد. در سال‌های اخیر و با رشد فعالیت‌های اکتشافی در کشور مشخص شد، ایران جزء ۱۰ کشور اول جهان و کشور اول منطقه جنوب غرب آسیا و شمال آفریقا از نظر داشتن منابع معدنی است، به گونه‌ای که بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس حدود هفت درصد ذخایر شناخته شده مواد معدنی جهان در ایران قرار دارد. سنگ آهن، سرب و روی، مس، تیتان، اورانیوم، طلا، انواع سنگ‌های تزئینی و... مشتی نمونه خروار از تنوع مواد معدنی کشور است. صحبت از ذخایری است که به عقیده کارشناسان با در پیش گرفتن مسیر درست در بهره‌برداری از آنها می‌توان تا چندین سال جهان را به خود محتاج و وابسته کرد. در فرآیند سال‌های گذشته این بخش از دید مردم و مسئولان پنهان ماند. افزون بر این، مشکلاتی از قبیل اکتشافات ناقص و گاهی غلط، فرآیندهای اداری پیچیده، قوانین دست‌وپا گیر و در بسیاری از موارد فسادانگیز، کمبود نیروی متخصص و... سبب شده است خام‌فروشی به معنای صادرات مواد خام به خارج از کشور در دستور متولیان امر قرار بگیرد و همین عامل سبب از دست رفتن فرصت ایجاد ارزش‌افزوده بالاتر از کشور شده است. طبق بررسی‌های صورت گرفته، تاکنون حدود ۶ هزار معدن با ۷۰ نوع ماده معدنی در کشور شناسایی شده است که با ۴۰ میلیارد تن ذخایر قطعی، ارزش آنها بیش از ۷۷۰ میلیارد دلار است. افزون بر اینها، برخی از معادن در ایران شرایط ویژه‌ای دارد، به گونه‌ای که ۱۲ معدن مهم جهان در ایران قرار دارد، هشت درصد ذخایر روی و سه درصد ذخایر سرب جهان در ایران جای گرفته است. ایران چهارمین تولیدکننده سنگ‌های تزئینی در جهان است و ذخایر شناسایی شده مس ایران به بیش از ۳۰ میلیون تن می‌رسد. همچنین کشور به دلیل داشتن ذخایر اورانیوم، زغال سنگ و سنگ آهن در جایگاه بالایی در فهرست جهانی قرار دارد و طبق بررسی‌ها، ایران روی کمربند آهن، روی، سرب، مرمیت، مس و طلا جای گرفته است و دست‌کم ۱۰۰ سال مواد معدنی برای تولید و استخراج دارد؛ اما با وجود همه

توجه به داشته‌ها و ظرفیت‌های اقتصادی و تلاش برای بهره‌برداری صحیح از این منابع، یکی از ملاحظات اساسی است که می‌تواند مقوم خودباوری ملی باشد و این حقیقت را آشکار کند که مقاومت و ایستادگی در برابر جنگ اقتصادی با اتکا به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های داخلی ممکن خواهد بود

این ذخایر بسیار غنی معدنی و ظرفیت رشد اقتصادی کشور به واسطه معادن، تاکنون نتوانسته است برداشت مناسبی از ذخایر معدنی خود داشته باشد و سهم صادرات مواد معدنی در تولید ناخالص داخلی کشور بسیار اندک است، به گونه‌ای که ایران سالیانه کمتر از چهار درصد از ذخایر خود را استخراج می‌کند، در حالی که استاندارد برداشت از ذخایر معدنی در جهان یک درصد از حجم کلی ذخایر در سال است.

افزون بر این، معادن کشور به جز پتانسیل‌های درآمدی و رشد اقتصادی از نظر اشتغال هم می‌توانند نقش بسیار مهم و حیاتی در کشور بازی کنند و در صورت سرمایه‌گذاری و ثبات کاری، می‌توانند بستر بسیار مهمی را برای اشتغال در این حوزه، هم به صورت مستقیم و هم غیر مستقیم به وجود بیاورند. ضریب ایجاد شغل غیر مستقیم در بخش معدن بالاست، به صورتی که به ازای ایجاد هر شغل معدنی ۸ تا ۱۰ شغل غیر مستقیم در حوزه‌هایی مانند حمل‌ونقل به وجود می‌آید، در حالی که براساس آمارهای رسمی اکنون کمتر از ۱۰۰ هزار نفر به صورت مستقیم در معادن کشور به فعالیت مشغول هستند و بر اساس این آمار سهم معادن در اشتغال ۲۱ میلیون نفری در کشور تنها حدود نیم درصد است. نبود زیرساخت‌ها و فناوری روز سبب شده تا میزان بهره‌وری در بخش معدن و صنایع وابسته به آن بسیار پایین‌تر از استانداردهای جهانی باشد. از سوی دیگر یکی از مهم‌ترین مشکلات معادن کشور خام‌فروشی سنگ‌ها و مواد معدنی است؛ زیرا در کشور به میزان کافی کارخانه‌های فرآوری مواد و سنگ‌های معدنی وجود ندارد؛ از این رو بسیاری از مواد معدنی پس از استخراج با قیمت پایین به کشورهای دیگر فروخته می‌شود و در آن کشور ضمن فرآوری به چندین برابر قیمت به فروش می‌رسد.

۲ـ دسترسی به آب‌های آزاد جهان: ایران ۱۵ همسایه دارد و با ۱۲ کشور مرز دریایی دارد و در مجموع ۳۷ درصد مرزهای ایران، دریایی است. سه حوزه دریایی خزر، خلیج‌فارس و دریایی عمان، موضوع موقعیت ژئوپلیتیک ایران در بحث دریا را با اهمیت کرده است. از نظر مرزهای جمهوری اسلامی، مجاورت با اقیانوس هند دارای اهمیت فراوانی است و به نوعی می‌توان گفت بزرگ‌ترین مزیت کشور در بخش مرزهای آبی محسوب می‌شود که با توجه به موقعیت ژئوپلیتیک ایران در مرزهای دریایی و ارتباط مستقیم با آب‌های آزاد جهان، این موضوع سبب شده ایران دروازه طلایی با جهان داشته باشد. در کنار آن خلیج‌فارس به عنوان منبع انبار انرژی جهان و تنگه هرمز در نقطه راهبردی قرار دارند. از این رو دریاها به دلیل اهمیت اقتصادی آنها همواره در طی تاریخ مورد توجه حاکمان کشورهای ساحلی بوده است. پیشرفت فناوری‌های ارتباطی و ساخت کشتی‌های اقیانوس‌پیما، دریاها و اقیانوس‌ها را به یکی از مهم‌ترین منابع قدرت کشورها تبدیل کرده و صاحب‌نظرانی چون؛ ماهان، اسپایکمن، ریچموند، ژئوفری تیل و... نقش راهبردی دریاها در قدرتمند شدن کشورها را تبیین کرده‌اند. نگاهی به ساختار قدرت در جهان در طول چهار قرن اخیر نشان می‌دهد که قدرت برتر نظام ژئوپلیتیک جهانی در طی این چهار قرن، همواره کشورهایی بوده‌اند که ضمن دسترسی به دریاها، آب‌های آزاد را در اختیار داشته‌اند. کشور ایران، به دلیل داشتن سواحل مناسب و دسترسی به آب‌های آزاد همواره درصدد بهره‌برداری از این منبع عظیم قدرت بوده است و از نظر تاریخی بسیاری از حکومت‌های ایران مانند هخامنشیان به نقش عظیم دریاها پی برده و از آنها بهره برده‌اند. پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی سبب افزایش توانمندی‌های ایران در همه عرصه‌ها، از جمله در موضوع دریایی شد. در این وضعیت، ضرورت دسترسی و استفاده بهینه از آب‌های آزاد باید به مثابه یک سیاست مهم از سوی مسئولان نظام مورد توجه قرار گیرد تا بتوانیم از این موقعیت خدادادی در راستای منافع اقتصادی بیشتر بهره بگیریم.

کلیدواژه

فساد سیستمی

در جوامع انسانی مزایایی وجود دارد که همه افراد جامعه خواه و ناخواه به دنبال کسب آنها هستند که از آنها به منزله مزایای اجتماعی یاد می‌شود. این مزایا را می‌توان در سه مزیت «قدرت»، «ثروت» و «دانش» خلاصه کرد. در برخی از جوامع، بعضی افراد این‌گونه مزایای اجتماعی را به طور ناعادلانه در انحصار خود می‌گیرند و به این ترتیب، موجب فساد در جامعه می‌شوند. از مصادیق این فسادها در زمینه مزیت قدرت می‌توان به مواردی چون عزل و نصب بر مبنای روابط شخصی، تأمین مالی احزاب به شیوه‌های غیرقانونی (فساد انتخاباتی)، تقلب در انتخابات یا خرید آرا، مداخله در امور قضایی و قانون‌گذاری، تجارت نفوذ (سوءاستفاده از نفوذ) از طریق دارندگان مناصب دولتی و... اشاره کرد. در زمینه مزیت ثروت هم می‌توان به مواردی چون خویشاوندگرایی، پارتی‌بازی با انتظار جبران در آینده، ویژه‌خواری، رانت‌خواری، ارتشا و اختلاس، ثروت‌اندوزی غیر قانونی، پول‌شویی، کلاه‌برداری، جابه‌جایی اعتبارات، فرار مالیاتی و... اشاره کرد.

با توجه به مصادیقی که از فساد در بالا به آنها اشاره شد، فساد را به طور کلی می‌توان «سوءاستفاده از منابع عمومی برای دستیابی به مقاصد خصوصی» دانست. این منابع عمومی یا همان مزایای اجتماعی به دو منبع مهم قدرت و ثروت اشاره دارد که توزیع ناعادلانه و غیر قانونی آنها به فساد در دو نوع سیاسی و اقتصادی و در نهایت به فساد کل سیستم منجر می‌شود.

موضوع فساد در وجوه گوناگون آن همواره در نظام جمهوری اسلامی مورد تقبیح بوده و دستگاه قضایی به اشکال متفاوت همواره با آن مقابله کرده است؛ البته این مقابله در مقاطع گوناگون با شدت و ضعف‌هایی همراه بوده است. در برخی مقاطع، اخلالگران و مفسدان به ویژه در عرصه اقتصادی با سوءاستفاده از خلأهای قانونی و... سعی داشته‌اند منافع و سودهای سرشاری برای خود کسب کنند که به ویژه در وضعیت سخت اقتصادی و معیشتی مردم، مانند تیرهای مسمومی است که بر پیکره اعتماد عمومی فرو می‌آید. فضاسازی‌های ویژه دشمنان انقلاب بر روی این پدیده و بزرگ‌نمایی و تلاش برای القای اینکه فساد سازمان یافته در ایران وجود دارد، افکار عمومی را دچار یأس و ناامیدی می‌کند؛ اما واقعیت این است که در سایه نبود نظارت و ضعف در برخورد با مفسدان، این انگاره که فساد سازمان‌یافته و سیستمی در کشور وجود دارد، در اذهان شکل واقعیت گرفته است و باید اعتراف کرد تلاش دشمن به نتیجه رسیده است؛ اما حقیقت امر این است که با وجود فساد در جامعه و لایه‌هایی از نظام‌های اداری و اقتصادی، در جمهوری اسلامی فساد سیستمی وجود ندارد.

رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز که از سال‌ها پیش در رهنمودها و بیانات و تعیین سیاست کلی نظام داعیه‌دار مبارزه با فساد بوده‌اند، با نادرست خواندن برخی سخنان مبنی بر وجود فساد سیستمی در کشور، گفتند: «فساد سیستمی در دوره طاغوت وجود داشت و سیستم به طور طبیعی فسادآور بود؛ اما امروز فسادهایی وجود دارد که اگرچه فسادهای بدی نیز هستند، ولی فساد به صورت موردی است نه سیستمی، که البته باید با این موارد برخورد شود.»

در وضعیت فعلی و با انگیزه و حرکت جدیدی که در دستگاه قضایی برای برخورد با مفسدان اقتصادی پدید آمده و موافقت و تأکیدات رهبر معظم انقلاب با رسیدگی سریع و عادلانه به جرایم اقتصادی، انتظار می‌رود فصلی جدید در برخورد با اخلالگران اقتصادی گشوده و اعتماد بیش از پیش مردم به نظام اسلامی تقویت شود.

آن‌روی‌سکه

قیمت نفت به ۱۵۰ دلار خواهد رسید

به نوشته خبرگزاری «رویترز»، برخی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران مطرح حوزه انرژی به این باور رسیده‌اند که بهای نفت خام در آینده و به واسطه کاهش عرضه نفت خام ایران و ونزوئلا ناشی از فشارها و تحریم‌های ایالات متحده آمریکا افزایش شدید خواهد داشت و ممکن است به بشکه‌ای بیش از ۱۵۰ دلار برسد. بر اساس این، «ژان لوئیس لی می» از کارمندان ارشد شرکت نفتی «وستبک» در لندن، با ذکر تأثیر تحریم‌های آمریکا علیه بخش انرژی ایران گفت: «پیش‌بینی می‌شود تا چهارم نوامبر (سیزدهم آبان) حدود ۱/۳ تا ۱/۴ بشکه نفت خام روزانه را از دست بدهیم و این رقم بزرگی است. این پیش‌بینی از آنجا صورت گرفته که آمریکا برای تعداد کمی از مشتریان نفتی ایران معافیت از تحریم‌ها را صادر می‌کند و در نهایت ما شاهد خلأ دو میلیون بشکه نفت خام روزانه ایران در بازار می‌شویم.»

فرار سرمایه‌های خارجی از عربستان

پایگاه خبری «المانیتور» در مقاله‌ای پیامدهای روی کار آمدن سلمان پادشاه سعودی و پسرش «محمدبن‌سلمان» بر عربستان را بررسی کرده و با اشاره به اتخاذ تصمیمات نادرست از سوی حکام جدید سعودی و تنش دیپلماتیک با کانادا بر سر انتقاد اوتاوا از عملکرد حقوق بشری ریاض، حمله نظامی این کشور به یمن، تنش در روابط دوحه و تهران با ریاض، نوشته است: «دیپلماسی دمدمی‌مزاج، در حال ضربه وارد آوردن به پادشاهی سعودی است.» المانیتور در ادامه می‌آورد: «این اوضاع که عمان و اردن به جذب سرمایه‌های خارجی روی آورده‌اند و برخورد بن‌سلمان با تجار عربستانی و دستگیری‌های گسترده بدون دلیل، شرکت‌ها را نسبت به حاکمیت قانون و امنیت نگران کرده و موجب فرار سرمایه‌ها از عربستان شده است.»

مأمور ویژه آمریکا در شرق آسیا

یک مقام ارشد وزارت خزانه‌داری آمریکا در ادامه تلاش‌های این کشور برای اعمال فشار بر ایران، در حال دیدار از برخی کشورهای واقع در آسیای جنوب شرقی است. «مارشال بیلینگزلی» دستیار بخش تأمین مالی تروریسم وزارت خزانه‌داری آمریکا درباره اهداف خود از این سفر به خبرگزاری «کیودو» گفت: «قطعاً آنها را به توجه به تحریم‌ها ترغیب می‌کنیم. این کشورها در صورت تجارت با ایران، دیگر با آمریکا تجارتی نخواهند داشت.» منابع مطلع به کیودو گفتند، آمریکا با فشار بر کشورهای آسیای جنوب شرقی در تلاش است مانع حضور آنها در اجلاس ماه اکتبر (مهر) تحت عنوان «گفت‌وگوی همکاری آسیا» با میزبانی ایران شود.

حذف دلار در مبادلات روسیه و ترکیه

به گزارش «راشاتودی»؛ کاخ کرملین اعلام کرد: «روسیه همچنان تمایل دارد در مبادلات تجاری با ترکیه از روبل و لیر استفاده کرده و دلار را کنار بگذارد. هر دوی این ارزها طی روزهای گذشته روند کاهشی ارزش در برابر دلار را تجربه کردند.» سخنگوی کاخ کرملین گفت: «ایده استفاده از ارزهای ملی در مبادلات تجاری دوجانبه موضوعی بود که مدت‌هاست طرف روسی در سطوح گوناگون و حتی در سطوح عالی دولتی به دنبال اجرای آن است.» سخنگوی کاخ کرملین ادامه داد: «اوضاع مالی و اقتصادی کنونی در ترکیه تأثیری بر پروژه‌های مشترک این کشور با روسیه نخواهد داشت.»

تکاپو

پاسدار بازنشسته فعال اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق

بازار «براکت» را از چینی‌ها گرفتم

□ **اکبر کریمی/** «براکت» اصطلاحی انگلیسی و به معنای پایه‌های رابطی است که نمایشگرها و تلویزیون‌ها را به دیوار یا سقف متصل می‌کند. طی سالیان اخیر به دلیل گسترش استفاده از انواع نمایشگرهای اطلاع‌رسانی، آموزشی، تبلیغاتی و... در مراکز مختلف دولتی و خصوصی، استفاده از انواع مختلف و متنوع سازه‌ای از براکت (پایه نمایشگر) نیز افزایش یافته است، به طوری که سرمایه‌گذاری برای تولید این محصول به مثابه یک محصول مصرفی در کشور ارزش اقتصادی یافته است. انواع این محصولات را در فروشگاه‌های صوتی و تصویری یا مراکز فروش لوازم جانبی صوتی و تصویری می‌توان دید.

ناصر مزینانی یکی از کارآفرینان مشهدی است که با شناخت به موقع نیاز بازار به این محصول، اقدام به تولید آن کرده و توانسته است فعالیت درخوری در این زمینه داشته باشد. گزارش پیش رو به موفقیت وی در این زمینه پرداخته است.

از کودکی به کارهای فنی علاقه داشتم

ناصر مزینانی رزمنده دفاع مقدس و از کارکنان سپاه پاسداران است که در سال ۱۳۸۰ بازنشسته شد. او نیز می‌توانست مانند بیشتر بازنشستگان به حقوق بازنشستگی بسنده کند و از چرخه فعالیت کناره بگیرد، اما روحیه کاری بالا به او اجازه این کار را نمی‌داد، به همین دلیل بلافاصله پس از بازنشستگی به فکر شروع فعالیت جدیدی افتاد که در واقع پاسخ به استعداد و علاقه درونی‌اش به امور فنی بود. مزینانی در این باره می‌گوید: «از سنین کودکی به کارهای فنی علاقه داشتم. در آن زمان صنعت به کارگاه‌های نجاری، مغازه‌هایی که در و پنجره فلزی می‌ساختند، یا مغازه‌های تعمیر موتور و دوچرخه خلاصه می‌شد. من در سن کودکی ساعت‌ها جلوی این مغازه‌ها می‌ایستادم و به کار آنها نگاه می‌کردم. البته، در کنار این علاقه، در امور فنی نیز استعداد درونی داشتم، ولی به دلایلی موفق نشدم به این حوزه ورود کنم.» اما او اینک در میانسالی توانسته است بدون گذراندن دوره آموزشی یا مقاطع تئوریک دانشگاهی به یک مهندس تجربی ماهر و موفق بدل شود.

تولید صفر تا صد محصول در کارگاه

مزینانی تولید براکت را از نقطه صفر و با ابتدایی‌ترین ابزارآلات تولیدی شروع کرده است. او در این باره می‌گوید: «بعد از شناسایی نیاز بازار به براکت، یک شاخه ورق خریدم و آن را با ابزار معمولی برش زدم و حتی سوراخ‌های روی قطعات را با دریل دستی انجام دادم و بعد از جوشکاری قطعات به هم، آن را رنگ زده و داخل جعبه‌ای قرار دادم و به بازار مشهد که مرکز فروش براکت بود، بردم. هر چند در تجربه اول رفتار فروشندگان با من تمسخرآمیز و مأیوس‌کننده بود و محصول تولیدی من ایرادات زیادی داشت، ولی مصمم بودم این حرفه را ادامه دهم، به طوری که ایرادات کارم را با کمک فروشندگان و اهل فن برطرف کردم و کارگاهم را راه انداختم.»

«گروه صنعتی پولاد» در مسیر تولید محصول، وابستگی فنی و مهندسی به بیرون از مجموعه ندارد و تمامی مراحل تولید محصول در داخل مجموعه انجام می‌شود. در این مجموعه ورق خام به عنوان ماده اولیه خریداری شده و برش ورق، قالب‌گیری و پرس، رنگ‌کاری و بسته‌بندی محصول انجام شده و روانه بازار می‌شود

او پس از اصلاح معایب محصول و تولید با کیفیت آن، چندین ماه تولید خود را با همین ابزار ساده فنی ادامه داد، تا اینکه به دلیل افزایش درخواست‌ها و نیاز به محصول، آن را در تیراژ بالا تولید کرد. مزینانی با درآمد حاصل از این کار، علاوه بر خرید زمین و سالن کارگاه ۵۰۰ متری، دستگاه‌های نیمه‌اتوماتیک و اتوماتیک خریداری کرده و خط تولید براکت راه‌اندازی کرده که اکنون ارزش این دستگاه‌ها بیش از ۴۰۰ میلیون تومان است. اکنون در مجموعه او چهار نیروی کار دائمی مشغول فعالیت هستند و ماهیانه حدود ۵۰۰ براکت در ۱۵ اندازه مختلف تولید می‌شود.»

محصول ایرانی جایگزین محصول چینی در بازار

مزینانی با شروع تولید براکت در سال ۸۰، اکنون یکی از موفق‌ترین افراد این عرصه در کشور است و محصولات او که با نام تجاری «پولاد» روانه بازار مصرف می‌شوند، کیفیت بالا و قابل رقابتی با اجناس مشابه وارداتی دارند.

او می‌گوید: «تا چند سال پیش محصول براکت موجود در بازار کشور اغلب محصول ساخت چین بود.» اما اکنون او توانسته است با ۱۷ سال سابقه کاری در این حرفه بخش اعظمی از بازار مشهد را به دست گیرد و محصول خود را جایگزین محصول وارداتی کند. مزینانی علت موفقیتش در این عرصه را دو ویژگی آن عنوان می‌کند: «اول اینکه، کیفیت این محصول در تمامی ابعاد فنی و مهندسی نه تنها از محصول خارجی پایین‌تر نیست؛ بلکه به اعتراف فروشندگان، نصاب‌های براکت و مصرف‌کنندگان، محصولات «پولاد» از کیفیت بالاتری نسبت به مشابه خارجی برخوردارند. دوم اینکه، قیمت تمام شده محصول «پولاد» نسبت به محصول مشابه خارجی پایین‌تر است.» همین دو ویژگی موجب شده تا محصول تولیدی گروه صنعتی پولاد متقاضی بالایی در بازار مشهد پیدا کند.

«گروه صنعتی پولاد» در مسیر تولید محصول، وابستگی فنی و مهندسی به بیرون از مجموعه ندارد و تمامی مراحل تولید محصول در داخل مجموعه انجام می‌شود. در این مجموعه ورق خام به عنوان ماده اولیه خریداری شده و برش ورق، قالب‌گیری و پرس، رنگ‌کاری و بسته‌بندی محصول انجام شده و روانه بازار می‌شود.

بازاریابی میدانی در شهرستان‌های کشور

کارگاه مزینانی از جمله مجموعه‌های تولیدی کوچک کشور محسوب می‌شود که ریسک کاری در آن بالا بوده و برای بقا و پیشرفت در بازار پرنوسان اقتصادی باید جنب‌وجوشی خستگی‌ناپذیر و جهادی داشته باشد. از این رو مزینانی در حوزه بازاریابی و فروش محصول، تنها به بازار مشهد بسنده نکرده است و با سفرهای شخصی به دورافتاده‌ترین نقاط کشور توانسته است بازارهای جدیدی در شهرستان‌های مختلف کشور پیدا کند و فروش مویرگی داشته باشد. شهرهای کرمان، شیراز، اصفهان، ساری، گرگان، زاهدان، ایرانشهر، یزد و بوشهر از جمله شهرهایی هستند که مزینانی موفق به ارسال محصول به آنها شده است.

برای تهیه گزارش از فعالیت‌های اقتصاد مقاومتی در استان خود با شماره تلفن ۰۹۱۹۳۴۷۲۹۸۱ تماس بگیرید.

پژواک

فیشینگ و حمله به امنیت-۵
تأثیرات حملات فیشینگ

□ مهدی فرهادی/ برخی دیگر از حملات فیشینگ عبارتند از:

۵ـ حمله به آرامکو: رسانه‌های صهیونیستی ادعا کرده‌اند که شاید مهم‌ترین حمله مخرب منسوب به ایران، حمله بدافزار شمعون باشد که در سال ۲۰۱۲، سبب نابودی حدود ۳۵ هزار دستگاه رایانه در شرکت نفت عربستان موسوم به آرامکو شد.

۶ـ حمله به بانک‌ها و سد: بر اساس اوراق سفید شرکت کارنگی، زمانی که ایالات‌متحده هکرهای ایرانی را به راه‌اندازی عملیات ابابیل، با هدف تخریب و نابودی بانکداری آنلاین آمریکا از سوی ایران در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ متهم کرد، آمریکا مدعی شد که در بخش مالی DDOS هفت نفر متهم فدرال مربوط به دولت ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پیدا شدند. یکی از این افراد حمید فیروزی بود که به هک کردن سیستم کنترل سد نیویورک نیز متهم شد. مقامات آمریکایی همچنین گفتند که خوشبختانه ایران در سال‌های اخیر، از انجام حملات سایبری مخرب علیه آمریکا منصرف شده است. برخی تحلیلگران معتقدند که توافق هسته‌ای در اکتبر ۲۰۱۵ تحت دیپلماسی باراک اوباما (که به عنوان برنامه جامع اقدام مشترک، برجام، یا JCPOA شناخته می‌شود) ممکن است عامل این انصراف باشد؛ چرا که ایران نمی‌خواهد به روابط دوجانبه سودمندی آسیب برساند که به این کشور اجازه می‌دهد برنامه هسته‌ای منظم را باوجود کاهش تحریم‌ها ادامه دهد. با این حال کارشناسان امنیتی مدعی شده‌اند که آمریکا باید برای هرگونه امکان واقع‌بینانه‌ای آماده باشد. به این ترتیب، نویسندگان گزارش کارنگی، اندرسون و سجادپور، توصیه می‌کنند که ایالات‌متحده همچنان به تقویت محافظت از زیرساخت‌های خود ادامه دهد، ملت‌هایی را که به عملیات سایبری تهاجمی ایران کمک می‌کنند تحریم کند و سیاست خود را برای نام بردن و شرمنده کردن مهاجمان حفظ کند.

۷ـ حمله به صرافی‌ها: مؤسسه امنیت مجازی فایر ای (Eye Fire)، از حملات تابستانه کره شمالی به صرافی‌های کره جنوبی پرده برداشته و ادعا کرده بود که علت اصلی این حمله، پر کردن صندوقچه‌های مقامات پیونگ‌یانگ بوده است و برای دور زدن تحریم‌ها و دستیابی به پول برای پیشبرد اهداف رژیم کره شمالی صورت گرفته است. شرکت‌های برق، جزو مهم‌ترین اهداف حملات سایبری با پشتوانه دولتی هستند؛ زیرا در اختیار گرفتن زیرساخت‌های اساسی، می‌تواند آسیب‌های گسترده‌ای را برای کشور میزبان به همراه داشته باشد. طبق بررسی‌های صورت گرفته این بدافزار از روش‌های مختلفی برای سرقت اطلاعات استفاده می‌کند. نمونه‌ای از این روش‌ها استخراج کلید برای ورود به بخش امنیتی و سرقت اطلاعات از طریق پروتکل HTTP است.

۸ـ حمله به شرکت‌های انرژی ایالات‌متحده: یک گروه هکری چینی موسوم به «کی بوی» پس از مدتی سکوت با طراحی بدافزاری جدید به بسیاری از شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی غربی حمله کرده است. به گزارش آی‌بی‌تایمز، این بدافزار جدید از طریق ایمیل‌های فیشینگ منتقل می‌شود و از رایانه‌های قربانیان خود جاسوسی می‌کند و اطلاعات آنها را به سرقت می‌برد. این بدافزار قابلیت‌های تخریبی بسیاری دارد و برای تهیه عکس از نمایشگر کاربران، سرقت فایل‌های کاربران، خاموش کردن ناگهانی رایانه‌های افراد و غیره قابل استفاده است. رایانه‌های قربانیان این حملات لینک‌های آلوده‌ای را برای دیگر اهداف حملات ارسال می‌کنند. ایمیل‌های فیشینگ این گروه در قالب ادعای به روزرسانی برنامه ورد ارسال می‌شوند. طی گزارش ارسالی شرکت امنیت سایبری سیمنتک، هکرهای خبره، شرکت‌های انرژی ایالات‌متحده و اروپا را هدف حملات جاسوسی سایبری خود قرار دادند. این هکرها توانستند از سامانه‌های امنیتی با موفقیت گذر کرده و به سیستم مرکزی این شرکت‌ها نفوذ کنند. واحد تحقیقات سایبری سیمنتک ایمیل‌های آلوده‌ای به دست آورد. شرکت سیمنتک طی بررسی این ایمیل‌ها به این نتیجه دست یافت که سازمان‌های انرژی ایالات‌متحده، ترکیه و سوئیس و احتمالاً چند کشور دیگر آماج حملات سایبری این هکرها قرار گرفته‌اند.

نگاه خانواده‌ها مانع شادابی مدارس

سیدمحمد بطحایی، وزیر آموزش‌وپرورش تمرین صبوری، مدارا و باهم زندگی کردن در مدرسه را مهم دانست و گفت: برای نزدیک شدن به مدرسه با نشاط و پرشور یکی از مهم‌ترین موانعی که آموزش‌وپرورش با آن مواجه است، تلقی خانواده‌ها از برنامه‌های آموزشی و پرورشی است که شکل‌گیری مدرسه همراه با فعالیت‌های فرهنگی و هنری را مطلوب نمی‌دانند و مدرسه را فقط برای یادگیری ریاضیات و فیزیک می‌خواهند.

کنکاش

بررسی بازار نوشت‌افزار در آستانه بازگشایی مدارس

سهم ناچیز ما از بازار مشق مدرسه

□ شهناز سلطانی/ بوی ماه مدرسه از تابستان به مشام می‌رسد؛ همان وقت که بازار خرید کیف و دفتر و مداد جان می‌گیرد. همان وقت که چشم بچه‌ها از ذوق خرید کیف و کتاب برق می‌زند. کیف و دفتر و مداد رنگی و خط‌کش و پرگار برای بچه‌ها چیزی فراتر از فقط نوشت‌افزار است. هرچه نقش این لوازم، خوش خط و خال باشد، لذتش برای بچه‌ها بیشتر می‌شود. بازار پررونق این روزهای نوشت‌افزار پر است از لوازم پر نقش و نگار خارجی و البته، کمی هم ایرانی.

بازار پرزرق و برق

کافی است سری بزنید به یکی از فروشگاه‌های نوشت‌افزار. انواع و اقسام وسایل شما را شوکه می‌کند. حتماً باید کاربرد بسیاری از آنها را بپرسید. دیگر گذشت آن زمان‌ها که لوازم‌التحریر مدادی بود و دفتری و پاک‌کنی و... حالا ابزارهای جدید با کاربری‌های جدید طراحی و ساخته شده و بازار نوشت‌افزار را پر کرده است. نقش و رنگ و لعاب این ابزارها را هم به هیچ وجه نمی‌توان نادیده گرفت. آن‌قدر جذاب، چشم‌نواز و فریبنده است که اگر نیازی به خرید هم نداشته باشید، دل‌تان می‌خواهد گشتی در این بازارها بزنید و صد البته مطمئن باشید دست خالی هم بر نمی‌گردید. آن وقت است که به بچه‌ها حق می‌دهید.

کالایی فرهنگی

نوشت‌افزار سال‌هاست که کالای فرهنگی تلقی می‌شود، آن هم به واسطه همان طرح و نقش‌هایی که روی آنها حک می‌شود؛ طرح‌هایی که اگر دست کم بگیرم‌شان کوتاهی کرده‌ایم. همین طرح‌هاست که فرهنگ‌ها و ارزش‌ها را انتقال می‌دهد. این ابزارها که در همه دوران مدرسه و دانشگاه و سال‌های طولانی با بچه‌ها همراه است علاوه بر رفع نیاز، ذائقه فرهنگی فرزندان ما را هم شکل می‌دهد. بچه‌ها به ویژه در سنین دبستان تأثیرپذیری فراوانی دارند. به همین دلیل طراحی نوشت‌افزارها می‌تواند بر آنها اثرگذار باشد. اغلب نقوش روی نوشت‌افزارها برگرفته از شخصیت‌های کارتونی و داستانی مورد علاقه بچه‌هاست، یا برعکس ابتدا لوازم‌التحریر تولید می‌شود و سپس براساس طرح و نقش‌هایی که روی آنها صورت گرفته و قهرمان‌سازی و قهرمان‌پروری شده کارتون‌ها و انیمیشن‌ها ساخته می‌شود و مفاهیم و ارزش‌ها مطابق میل و علاقه طراحان به واسطه همین نوشت‌افزارها و کارتون‌ها انتقال می‌یابد.

سهم ۲۰ درصدی ما

«عباس هدایتیان» رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار و لوازم مهندسی تهران یک دهه پیش گفته بود، ۷۰ تا ۸۰ درصد لوازم موجود در بازار در دست خارجی‌هاست و تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد آنها در اختیار تولیدکنندگان داخلی است. بعد از یک دهه چند روز پیش بود که «سعید حسینی» مدیرعامل مجمع نوشت‌افزار ایرانی- اسلامی دوباره همین آمار و ارقام نوشت‌افزار را اعلام کرد. به این معنا که با وجود تلاش‌هایی که در سال‌های اخیر برای تولید نوشت‌افزار ایرانی با طرح و نقش ایرانی و برگرفته از فرهنگ خودی انجام گرفته، هنوز راه زیادی در پیش داریم تا بازار مصرف‌مان را خودمان به دست بگیریم و ذائقه بچه‌های‌مان را خودمان مطابق صلاحدیدمان تعریف کنیم و پاسخ بدهیم.

۵ هزار فرصت شغلی

اگر از موضوع فرهنگی نوشت‌افزار فاصله بگیریم و از منظر اقتصادی به آن نگاه کنیم، می‌توانیم به چشم یک فرصت خوب از آن بهره‌برداری مناسبی داشته باشیم. به گفته مدیرعامل مجمع نوشت‌افزار ایرانی-اسلامی حجم بازار نوشت‌افزار در کشور حداقل ۴۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود که اگر همه این لوازم در کشور و به دست تولیدکنندگان داخلی تولید شود، به معنای ایجاد ۵ هزار فرصت شغلی

«عباس هدایتیان» رئیس اتحادیه فروشندگان نوشت‌افزار و لوازم مهندسی تهران یک دهه پیش گفته بود، ۷۰ تا ۸۰ درصد لوازم موجود در بازار در دست خارجی‌هاست و تنها ۲۰ تا ۳۰ درصد آنها در اختیار تولیدکنندگان داخلی است. بعد از یک دهه چند روز پیش بود که «سعید حسینی» مدیرعامل مجمع نوشت‌افزار ایرانی- اسلامی دوباره همین آمار و ارقام نوشت‌افزار را اعلام کرد

است و چون کشورهای همسایه در این تولیدات نقشی ندارند، ما می‌توانیم بازار آنها را هم به دست بگیریم.

چین پیشتاز

کشور چین در تولید و صدور نوشت‌افزار هم پیشتاز است. ۸۰ درصد اجناس خارجی موجود در بازار ایران چینی است و بقیه از کشورهای مالزی، اندونزی، کره جنوبی و تایوان وارد می‌شود. البته در این بازار بیش از اینکه کیفیت مهم باشد این تنوع است که حرف اول را می‌زند. تولیدکنندگان خارجی که جای خود را در بازارهای جهانی تثبیت کرده‌اند به خوبی از این نیاز مصرف‌کننده آگاهی دارند. البته نه اینکه تولیدکنندگان داخلی ما از آن بی‌اطلاع باشند، اما موضوعاتی بر سر راه آنهاست که مانع توسعه فعالیت‌های آنها می‌شود. برای نمونه به گفته خود تولیدکنندگان از زمانی که آنها برای تولید طرح جدید تصمیم می‌گیرند تا زمانی که این پروسه طی شود و تولیدات آنها به بازار مصرف پا بگذارد، از همان محصول ۳۰ نوع جدید به بازار وارد شده است؛ چرا که هزینه‌های بالای تولید در کشور مانند دستمزد بالای کارگر و لزوم واردات برخی از مواد اولیه توان مقابله با تولیدکنندگان بزرگ خارجی را کم می‌کند. تا موانع از سر راه آنها برداشته نشود و راه برای‌شان هموار نشود، همچنان کیف مدرسه بچه‌های ما پر از اجناس خارجی خواهد بود.

به بچه‌ها اطمینان بدهیم

در سال‌های اخیر در آستانه بازگشایی مدارس، نمایشگاه و فروشگاه‌هایی برپا می‌شود که هدف آنها حمایت از تولیدکنندگان داخلی نوشت‌افزار و توجه و اهمیت دادن به بعد فرهنگی این اجناس است. اگر به عنوان یک مشتری گذرتان به این نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌ها افتاد، خواهید دید در کنار گام‌های مثبتی که در این راه برداشته شده کاستی‌های تأمل‌برانگیزی هم دیده می‌شود. طرح‌ها با محدودیت‌هایی روبه‌رو هستند، آنچنان که باید برای بچه‌ها لوکس و فانتزی و جذاب باشند، نیستند. کیفیت برخی از کالاها در قبال هزینه‌ای که صرف آن می‌شود، پایین است. متأسفانه به تکرار دیده می‌شود کالا خارجی است و در خارج از مرزهای جغرافیایی ما تولید شده است، اما روی آن برچسب زده شده «ساخت ایران». بچه‌ها را دست کم نگیریم! آنها باهوش‌تر از آنچه ما فکر می‌کنیم هستند. درست و غلط را خوب تشخیص می‌دهند. به آنها اعتماد کنیم و اطمینان بدهیم که ما هم می‌توانیم کالای با کیفیت و مطابق سلیقه آنها تولید کنیم.

کارتون‌های خوب بسازیم

بخش فراوانی از طرح‌های نوشت‌افزار خارجی در بازار داخلی ما برگرفته از انیمیشن‌های خارجی است؛ انیمیشن‌هایی که با صرف هزینه‌های هنگفت سعی در جذب حداکثری مخاطب داشته‌اند و اتفاقاً طبق برنامه‌ریزی‌های خودشان درست و موفق هم عمل کرده‌اند. در همین چند سال گذشته در کشور ما هم خوشبختانه با هوشیاری و ریزبینی، انیمیشن‌ها و کارتون‌های خوبی ساخته شده است. تولیداتی که بچه‌ها را مجذوب خود کرده و به تبع لوازم‌التحریری هم که نقوش شخصیت‌های این تولیدات روی آنها باشد مورد اقبال بچه‌ها قرار می‌گیرد. بنابراین نوشت‌افزار بیش از آنکه صرفاً یک تولید اقتصادی و درآمدزا باشد، باید از جنبه‌های مختلفی مورد بررسی قرار بگیرد و از زوایای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی با آن برخورد شود. آن وقت شرایط از وضع موجود به مراتب بهتر خواهد شد.

طرح و برنامه دقیق

گاهی وقت‌ها برای اینکه راه را درست طی کنیم و سر از بیراهه در نیاوریم چاره‌ای نداریم جز اینکه خودمان را بچه فرض کنیم و مثل او فکر کنیم تا بلکه از خواسته‌ها و علایق آنها مطلع شویم. آن وقت می‌توانیم طبق میل و ذائقه او قدم برداریم. در تولید کالای مورد نیاز بچه‌ها این مهم، ضروری است، پس ساده از کنار آن رد نشویم. قرار است نوشت‌افزارها سال‌های سال بچه‌های ما را در مدرسه و خانه همراهی کنند؛ بنابراین برای آن طرح و برنامه دقیق و حساب شده و مطالعه لازم است.

پایش

همگرایی رسانه‌ها در واکنش به دروغ‌پردازی بیگانگان درباره دریای خزر

سمفونی وحدت

□ سید فخرالدین موسوی/ بیش از تحریم‌ها علیه ایران، بیش از تهدیدهای نظامی و امنیتی، بیش از پادشاهان دست‌نشانده منطقه‌ای و دلارهای نفتی‌شان و بیش از گروه‌های تروریستی در غرب آسیا از داعش تا منافقین، دشمنان ایران اسلامی به پروژه «مهندسی افکار عمومی» برای تضعیف جمهوری اسلامی ایران دل بسته‌اند! پروژه‌ای مبتنی بر دروغ‌های بزرگ!

مبالغه‌آمیز نیست اگر بگوییم آنها با استفاده از این نقشه به دنبال تسلط مجدد بر ایران و رسیدن به هدف غایی خود، یعنی تجزیه کشورمان هستند. حربه‌ای که نمونه‌های متعددی از به‌کارگیری آن را در ماه‌های اخیر شاهد بودیم و در آینده نیز بر تعداد و شدت آنها افزوده خواهد شد، این بار بر امضای توافق‌نامه میان کشورهای ساحلی دریای خزر متمرکز بود! همزمان با اینکه رؤسای جمهور پنج کشور ساحلی خزر در قزاقستان درباره چگونگی تعامل و همکاری در موضوع مناقشه‌برانگیز بهره‌برداری از این دریاچه در حال رایزنی بودند، شبکه تلویزیونی بی‌بی‌سی فارسی، متعلق به دولت انگلستان گفت‌وگویی با «رجب صفراُف» رئیس مرکز مطالعات ایران معاصر که «عضو هیئت کارشناسی روسیه در مذاکرات قزاقستان» معرفی شد، انجام داد صفراُف در این گفت‌وگو مدعی حضورش در مذاکرات خزر در سال ۱۹۹۶ میلادی شد و گفت: «وقتی بحث برگزاری رژیم حقوقی دریای خزر در سال ۱۹۹۶ شروع شد، ما و کارشناسان در روسیه برای اولین جلسه جمع شدیم که در کدام چارچوب این موضوع حل‌وفصل شود؛ همه انتظار داشتیم ایران طبق قرارداد ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ میلادی ۵۰ درصد حق خود را درخواست کند؛ ولی در جلسه اول یکی از طرف ایران گفت دریای خزر باید برابر تقسیم شود و هر یک از پنج کشور کمتر از ۲۰ درصد داشته باشند که برای ما عجیب و غریب بود که چگونه ایران از سهم خود گذشت می‌کند.»

این سر خط سبب آغاز جنگ روانی علیه دولت جمهوری اسلامی شد! به فاصله کوتاهی دیگر رسانه‌ها نیز وارد بازی شدند و برخی چهره‌های مشهور به سلبریتی نیز (در خوش‌بیانه‌ترین حالت) در دام این فضاسازی افتادند و در مجموع فضا به سمتی رفت تا در جامعه تلقی چوب حراج زدن بر منافع ملی و تمامیت ارضی ایران شکل بگیرد!

در نمونه‌ای مضحک و خنده‌دار، شبکه «من و تو»، متعلق به خاندان پهلوی که بحرین را بذل و بخشش و درباره خزر خیانت کرد؛ چنانچه روزنامه «کیهان» به نقل از عبدالله شهبازی می‌نویسد: «در زمان استالین این امکان هم برای رضاشاه و هم برای حکومتی که محمدرضا شاه جوان در رأس آن بود، پس از شهریور ۱۳۲۰ (در زمان احیای ماجرای جنجالی نفت شمال پس از پایان جنگ جهانی دوم) وجود داشت که طی قراردادی سهم ایران را در دریای خزر به طور کاملاً مشخص تعیین کنند، ولی نکردند. اگر آن زمان، به خصوص زمان رضاشاه، سهم ایران در دریای خزر تعیین می‌شد، اگر ۵۰ درصد سهم ایران نمی‌شد، بالاخره می‌توانست ۳۰ درصد باشد.» خود را نگران تمامیت ارضی ایران نشان می‌دهد! اما نکته مثبت در این میان واکنش رسانه‌ها و روزنامه‌ها در برابر این دروغ بزرگ بود. روزنامه «سازندگی» با درج نقشه دریای خزر و چگونگی قرارگیری کشورها در ساحل این دریاچه و میزان خطوط مرزی هر یک تیتر «لطفاً به نقشه نگاه کنید، افسانه ۵۰٪» را بر صفحه اول خود قرار داد و به قلم «داوود هیرمیداس باوند» نوشت: «عهدنامه ۱۹۲۱ میان ایران و شوروی در رابطه با مسائل دریانوردی بوده است که حقوق مشترکی را برای هر دو کشور در نظر گرفته بود و در بحث ماهیگیری نیز قراردادی ۲۵ ساله با شوروی منعقد شده بود که از دوران مصدق به بعد دیگر تمدید نشد و ایران به فعالیت خود بر اساس صلاحدید ادامه داد. نکته قابل توجه آن است که در این قرارداد صحبتی از بحث مالکیت ایران و شوروی بر دریای خزر نشده بود.» روزنامه «اعتماد» از زاویه دیگر به ماجرا نگاه کرد و زیر تیتر «عوام‌زدگی خزر» با انتقاد از انتشار شایعات و سرعت انتشار موضوعات بی‌اساس در جامعه نوشت: «واقعیتی است انکارناپذیر که مردم ما به شکلی عجیب و غریب به قضاوت‌های عوامانه در مورد اخبار و رخدادها و تفسیر آنها عادت کرده و در مورد هر موضوعی دست به تفسیر می‌زنند و داوری می‌کنند. به عبارت دیگر، فقدان اعتماد به رسانه‌ها و منابع موثق درکنار عدم اعتماد به مدیران ارشد در کنار این خصلت تاریخی! باعث شده تا مردم بدون اینکه از اصل قضیه اطلاع داشته باشند، دست به تفسیرهای عجیب و غریب و بعضاً غیر کارشناسانه‌ای در مورد دریای خزر بزنند.» این روزنامه همچنین در سرمقاله خود با عنوان «آنچه هست، آنچه نیست!» توافق‌نامه اخیر را موفقیتی بزرگ دانست که جریان رسانه قصد دارند این موفقیت را با طرح موضوعات دروغ به حاشیه ببرند. «کیهان» نیز با تشریح چرایی دروغ بودن این ادعا، از «انفعال وزارت خارجه در اقناع افکار عمومی» انتقاد کرد و نوشت: «هم اکنون این پرسش مطرح می‌شود که چرا بخش مربوط به دیپلماسی رسانه‌ای وزارت امور خارجه تلاشی برای اقناع افکار عمومی پیش از امضای کنوانسیون مربوط به رژیم حقوقی دریای خزر به خرج نداد؟» یادداشت‌ها و نوشتارهایی که در روزنامه‌های شرق، وطن امروز، جوان و... نیز تکرار شد تا شاهد یک هم‌افزایی رسانه‌ای در مقابله با دروغ‌پردازی خارجی باشیم، هم‌افزایی که می‌تواند آغاز شکل‌گیری «جریانی نو» در فضای رسانه‌ای کشور حول محور منافع ملی در برابر پروژه «مهندسی افکار عمومی» باشد.

ژرفا

باز هم همسایه باشیم

□ صحرا محمدی/ روزگاری البته نه آنقدر دور، همسایه در محله دست کمی از فامیل نداشت؛ بلکه شاید یک قدم هم جلوتر از فامیل بود. گاهی همدیگر را به چای عصرانه دعوت می‌کردند. گاهی صبح که از نانوایی برمی‌گشتند یک نان سنگ یا بربری هم دم در به همسایه می‌دادند. اگر بساط مهمانی و عروسی به پا بود همسایه‌ها از هیچ کمکی دریغ نمی‌کردند. اگر برای همسایه‌ای کسالتی پیش می‌آمد بقیه همسایه‌ها تا رفع این ناراحتی او را همراهی می‌کردند. گاهی اگر برای کسی کاری بیرون از خانه پیش می‌آمد، بچه‌ها را به همسایه می‌سپرد و با خیال راحت پی کارش می‌رفت. همسایه‌ها دور هم سبزی قورمه چند ده کیلویی پاک می‌کردند و کنار آن هم البته بساط بگو و بخند به راه بود. گاهی هم آش رشته بار می‌گذاشتند و دور هم نوش جان می‌کردند. در این بده بستان‌های صمیمی صد البته به بچه‌ها بیشتر از بزرگ‌ترها خوش می‌گذشت. به همین منوال خاطره‌های خوب نوبت به نوبت پس ذهن ما رسوخ می‌کرد و حالا بخشی از حافظه شیرین ما سرشار از همین خاطره‌هاست. اما از وقتی که دیگر آن خانه‌های یکی دو طبقه ساده و باصفا در محله‌ها جای خودش را به آپارتمان‌های شیک و بزرگ داد، کم‌کم این خاطره‌سازی‌ها هم رنگ باخت و همسایه دیگر آن معنا را برای آپارتمان‌نشین‌ها نداشت. اما اگر کمی تأمل کنید در خواهید یافت که این همسایه‌های آپارتمان‌نشین ما همه مثل ما از همان خانه‌های حیاط‌دار و همسایه‌دار بیرون آمده‌اند و بی‌شک در پس ذهن آنها هم خاطره‌های خوش از مفهوم همسایه نقش دارد. اگر پای حرف‌های‌شان بنشینید اشتراکات زیادی در این خاطره‌ها پیدا می‌کنید. اما تا به حال فکر کرده‌اید واقعاً لازم است ما این قدر بی‌سر و صدا از راه پله‌ها تردد کنیم که همسایه متوجه ما نشود، یا وقتی همسایه را در آسانسور می‌بینیم سرمان را پایین بیندازیم و سکوت پیشه کنیم، یا ندانیم کدام یک از همسایه‌های دیوار به دیوار ما که فاصله در واحدشان با ما گاهی به نیم متر هم نمی‌رسد بیمار است و به کمک احتیاج دارد. این ساختمان‌های قد کشیده امروز بیش از آنکه ضرورت داشته باشد برای ما ترس و واهمه به وجود آورده است. هیچ اشکالی پیش نمی‌آید اگر کمی از ارتفاع دیوارهای بلندی که بین هم به عنوان همسایه کشیده‌ایم، کم کنیم. گاهی همجواری ما با یک همسایه به چند ده سال می‌رسد، واقعاً لازم است این همه از هم بی‌خبر باشیم.

برای هم همسایه باشیم و باز هم خاطره خوب بسازیم. با همسایه‌مان گرم سلام علیک کنیم. گاهی با هم بچه‌ها را به پارک ببریم. گاهی به هم زنگ بزنیم و جویای حال هم باشیم. اگر همسایه‌مان بیمار شد به عیادتش برویم. کاری از دست‌مان بر می‌آید برایش انجام بدهیم. گاهی بی‌هیچ بهانه او را به نوشیدن یک چای عصرانه دعوت کنیم و با هم گپ بزنیم. در این گپ زدن‌ها گاهی متوجه می‌شویم که چقدر بعضی از ما آدم‌ها تنهاییم و به یک هم‌صحبت نیاز داریم. چقدر این چای می‌چسبد و چقدر به موقع است، که اگر همین چای را در تنهایی خودمان نوش جان می‌کردیم این قدر مزه نمی‌داد.

درست است که مشغله‌های امروز نسبت به دیروز فزونی گرفته‌اند و اندازه خانه‌ها آب رفته است، اما ما بچه‌های همان همسایه‌های دیروزیم که می‌توانیم مثل پدرها و مادرهای‌مان همسایه خوبی باشیم برای همسایه‌های امروزمان. دلیلی ندارد این قدر در کنج تنهایی‌مان بخزیم. روی همسایه‌مان حساب کنیم تا او هم روی ما حساب کند. این حساب‌ها ما را از هجوم این همه تنهایی رها می‌کند.

یک تجربه روشن از سبک زندگی جدید و به اصطلاح ماشینی در جهان غرب روبه‌روی ماست که جز سردی و خزان عاطفه با خود به همراه نیاورده است. ببینیم و تصمیم بگیریم مثل خودمان باشیم، نه مثل دیگران.

انعکاس

ترکمانچای‌سازی در فضای مجازی!

□ حمیدرضا حیدری/ پنجمین نشست سران پنج کشور ساحلی خزر هفته گذشته در آکتائو قزاقستان برگزار شد. در این اجلاس کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر بدون مباحث تحدید حدود بستر و زیربستر و خطوط مرزی به امضا رسید و علاوه بر آن شش موافقتنامه و پروتکل نیز با حضور سران از سوی نمایندگان‌شان امضا شد. دیداری که هدفش حل مشکلات و اختلافات این پنج کشور را در زمینه تعیین مرزهای آبی حل کند. بزرگ‌ترین دریاچه جهان که به دلیل وسعت منحصربه‌فرد آن معمولاً دریا نامیده می‌شود، منبع غنی از نفت و گاز و منابع زیست محیطی دیگر است. این دیدار دوستانه در بالاترین سطح مقامات کشورهای ایران، آذربایجان، قزاقستان، روسیه و ترکمنستان صورت گرفت.

اما در این میان یک موضوع حاشیه‌ای با تیتر «سهم ۵۰ درصدی ایران» مطرح شد و اینکه چرا جمهوری اسلامی این سهم را نادیده گرفته است؟ مثل همیشه جریانات و عده‌ای به این موضوع پر و بال دادند و تلاش کردند جمهوری اسلامی را به مسامحه در مقابل همسایگان شمالی به خصوص روسیه متهم کنند. گروه اول سیاسیون و فراری‌هایی بودند که اغلب به دلیل خیانت به کشور و منافع ملت ایران مجبور به خروج از کشور شدند. آنها حالا ژست میهن‌پرستی گرفته و سیاست‌های جمهوری اسلامی را مورد انتقاد قرار می‌دادند! در این میان افرادی چون مریم رجوی که گروهک متبوعش بیش از ۱۷ هزار نفر ایرانی را در روز روشن در خیابان‌ها و شهرها به گلوله بسته است، به چشم می‌خورد. ابوالحسن بنی‌صدر رئیس‌جمهور مخلوع ایران نیز جزو کسانی بود که به این اتفاق واکنش نشان داد. او در صفحه توئیترش نوشت: «رژیم در باج دادن از کیسه مردم ایران دست و دل باز است، می‌خواهد آن آب شور را به پوتین پیشکش کند.» همین توئیت نوشت بنی‌صدر هم مورد واکنش کاربران قرار گرفت. یکی از کاربران نوشت: «وطن‌فروشی که با منافقین همدست شد که نه به خاک، نه به آب و نه به مردم کشور وفادار نبود و برای پشیزی مزدور صدام شد، حالا شده دلسوز ما!»

اما همچون همیشه سلبریتی‌ها هم از این قافله جا نماندند و واکنش‌های متفاوت و البته همسو با غرابگرایان نشان دادند. این دسته سعی کردند هشتگ «دریای خزر فروشی نیست» را ترند کنند و تلاش کردند طوری القا کنند که انگار تا به حال ایران از سهم ۵۰ درصدی نسبت به دریای خزر برخوردار بوده و حالا دارد از آن چشم‌پوشی می‌کند!

در مقابل نیز عده دیگری از کاربران بیشتر سعی کردند سناریوهای محتمل برای برخورداری حداکثری جمهوری اسلامی ایران از دریای خزر را معرفی و تشریح کنند. اما در این میان برخی هم تلاش کردند پاسخ برخی از منتقدان را بدهند. یکی از بهترین واکنش‌ها به توئیت محمود صادقی نماینده مردم تهران بود که نوشته بود: «آیا راست است که سهم ۵۰ درصدی ایران به ۱۱ درصد سقوط کرده؟ آیا ترکمانچای دیگری در راه است؟» یکی از کاربران یکی دیگر از توئیت‌های این نماینده مجلس درباره جزایر ایرانی در خلیج‌فارس را که نوشته بود: «ما می‌توانیم با تغییر کاربری یکی از جزایر سه‌گانه‌مان در خلیج‌فارس و واگذاری آن به کشور برادر امارات درآمدمان را گازانبری چند برابر کنیم.» باز توئیت کرد و در توضیح نوشت: «نماینده لیست امید که تا دیروز دم از واگذاری جزایر سه‌گانه خلیج‌فارس می‌زد، پشت پرده چه اتفاقی برایش افتاده که امروز نگران سهم ایران از دریای خزر است؟» و فضاسازی‌هایی از این دست که نقطه شروع آن با مصاحبه فردی به نام صفراُف بود که تحت عنوان عضو هیئت مذاکره‌کننده روسیه در مذاکرات قزاقستان در گفت‌وگو با بی‌بی‌سی مدعی شده بود ایران باید از سهم ۵۰ درصدی خود دفاع می‌کرد. اما بهرام قاسمی سخنگوی وزارت خارجه کشورمان اعلام کرد که این شخص هیچ‌گاه فردی مذاکره‌کننده در مذاکرات خزر نبوده است.

به نظر می‌رسد، چنین ادعاهایی اساساً اعتبار نداشته و در این برهه با اهداف مشخص و هدایت شده از سوی افراد و مراکز خاص انجام شده بود.

شخصی کردن سیاست

دکتر محمدرحیم عیوضی گفت: قدرت‌محوری و گرایش به شخصی کردن سیاست دو آسیبی هستند که روابط حکومت را با جامعه مکدر کرده و دیگر آسیب‌ها را زمینه‌سازی می‌کنند. تقوای سیاسی، نیاز جدی در این عرصه است. همچنین شناخت پتانسیل‌های موجود و انسجام نیروهای کارآمد اما پراکنده، از چالش‌های مهم روابط جامعه و حکومت است. انقلاب اسلامی بذرهای فراوانی کاشت که جمع‌آوری و بهره‌برداری از آنها به برنامه‌ریزی و تعهد انقلابی نیاز دارد.

سیاست‌نامه

بررسی اندیشه سیاسی صاحب جواهر ـ بخش پایانی

ولایت فقیه حکومت مطلوب شیعه

□ **فتح الله پریشان/** فقه مهم‌ترین و کاربردی‌ترین بخش علوم و معارف اسلامی را تشکیل می‌دهد و مشهور است بین علما که فقه از پرداختن به کوچک‌ترین مسائل فردی تا غامض‌ترین امور اجتماعی و سیاسی فروگذار نکرده است. فقها در مقام عاملان و حاملان فقه و حافظان دین در پرتو این نگاه، افزون بر فهم و تبیین عملی مسائل فقهی در جامعه، همواره در مبارزه با استبداد داخلی و استعمار خارجی پیش‌قدم بوده‌اند و به نوعی پیشینه درخشانی برای مکتب تشیع به وجود آورده‌اند و برای موفقیت در این عرصه نیازمند نظریه‌پردازی برای نحوه مبارزه و تشکیل حکومت بوده و به آفرینش آثار علمی درخشانی در این حوزه دست زده‌اند.

مرحوم آیت‌الله محمدحسن نجفی معروف به «صاحب جواهر» از فقهای مؤثر حوزه فقه قرن سیزدهم هجری است که توانست با مهم‌ترین اثر فقهی‌اش «جواهرالکلام فی شرح شرایع‌الاسلام» محقق حلی (قرن هفت قمری) نقطه عطفی در فقه سیاسی و پرورش نظریه ولایت فقیه ایجاد کند؛ یعنی به گزاف نیست که اگر درباره بحث ولایت فقیه، مقطع حیات شیعه را به پیش و پس از حیات صاحب جواهر تقسیم کنیم. اهمیت مضاعف این موضوع را در پیروی امام خمینی(ره)، بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی با رهیافت «ولایت مطلقه فقیه» از آرای صاحب جواهر می‌توان به عیان دید.

ویژگی صاحب جواهر در طرح ولایت فقیه نگاه جامع و در عین حال سهل و روان وی به متن دین و برداشت اصولی از آیات و روایات اسلامی در پرتو استدلال‌های عقلانی است. وی از غامض‌پنداری فهم این مسئله از بطن دین در حیرت است و معتقد است کسی که به ولایت عام فقهای جامع‌الشرایط در عصر غیبت قائل نیست، اصولاً طعم فقه را نچشیده است که این مطلب در کلام شاگردش با واسطه‌اش امام خمینی(ره) این گونه بیان می‌شود که تصور ولایت فقیه موجب تصدیق آن است و به استدلال و اقامه ادله نیاز نیست، اگرچه خود ادله قوی در اثبات آن بیان می‌کند.

صاحب جواهر حکومت مبتنی بر ولایت فقیه در عصر غیبت را حکومت مطلوب با مشروعیت الهی می‌داند و نقش مردم در حکومت را در حد ایجاد مقبولیت برای تحقق عملی آن بیان می‌کند. محور اصلی اندیشه سیاسی صاحب جواهر را مسئله ولایت فقیه تشکیل می‌دهد و از آنجایی که وی به حاکمیت دین در عرصه سیاسی‌ـ‌اجتماعی معتقد است، برای اجرای احکام دینی لزوم «السیاسات الدینیه»[1] را گوشزد می‌کند و معتقد است، برای اجرای احکام شریعت اسلام، ولایت عامه فقیه نه تنها لازم است، بلکه از ضروریات دین اسلام است.[2]

آنچه در این شماره به عنوان نتیجه‌گیری از سلسله مقالات بررسی اندیشه صاحب جواهر می‌توان گفت، این است که صاحب جواهر افزون بر آنکه به مسئله دخالت دین در سیاست و حاکمیت فقیه جامع‌الشرایط معتقد است، برای امر به معروف وسعتی قائل است که می‌توان آن را معادل حکومت تلقی کرد.[3] وی از انواع اهداف‌غایی حکومت‌ها، اقامه عدالت[4]، اجرای احکام اسلامی[5] و حفظ اساس اسلام و امت اسلامی را مهم‌ترین آنها برمی‌شمارد. در اندیشه صاحب جواهر همین اهداف و غایات حکومت به همراه نوع مشروعیت آن آنچنان مهم است که معیار طبقه‌بندی و تقسیم حکومت‌ها قرار می‌گیرد. حکومت مشروع، حکومت عادل، امام عادل[6]، سلطان حق[7] و... است و بالعکس حکومت بدون مشروعیت، حکومت طاغوت[8] و حکومت امام جائر، ظالم و فاسق است. در تکلیف دینی و چگونگی رویارویی مردم با حکومت‌ها، اصل اساسی بر همکاری نکردن با حکومت غیر مشروع استوار است؛ اما در صورتی که در چنین حکومتی، قصد حکام یا حداقل روند حکومت آنها به تقویت اسلام منجر و منتهی شود، می‌توان با آنها همکاری کرد. صاحب جواهر به چنین حکومت‌هایی «حکومت اهل حق»[9] می‌گوید. همان‌طور که ذکر شد، صاحب جواهر حکومت مبتنی بر «ولایت فقیه» را حکومت مطلوب می‌داند و ضمن ذکر برخی ظرایف اندیشه‌های ولایت فقیه، معتقد به ولایت عامه و منحصر به مناصب حکومتی ائمه(علیهم‌السلام) می‌داند نه اینکه شامل امور اختصاصی امام هم باشد.[10] صاحب برخلاف بحث از شرایط حاکم که نوآوری خاصی ندارد و همان شرایطی را که دیگر فقها ذکر می‌کنند، برمی‌شمارد؛ اما در اختیارات حاکم بسیار جالب بحث کرده و برای لزوم اختیارات عامه برای فقیه به دلایل نقلی و عقلی تمسک می‌جوید و همه اختیارات حکومتی ائمه معصوم(ع) را برای فقیه ثابت می‌داند.[11] از شماره آتی اندیشه سیاسی شیخ انصاری را که از شاگردان درس صاحب جواهر بود، بررسی خواهیم کرد.

پی‌نوشت‌ها:

۱ـ محمدحسن نجفی، جواهرالکلام، ج ۲۱، ص ۳۹۸. ۲ـ محسن مهاجرنیا، اندیشه سیاسی متفکران اسلامی، ج ۲، ص ۳۷۷. ۳ـ محمدحسن نجفی، جواهرالکلام، ج ۴۰، ص ۴۰. ۴ـ همان، ج ۲۱، ص ۳۵۴. ۵ـ همان، ص ۴۰۸. ۶ـ همان، ص ۳۶۱. ۷ـ همان، ص ۳۹۰. ۸ـ همان، ج ۴۰، ص ۲۹. ۹ـ همان، ج ۲۲، ص ۵۴. ۱۰ـ همان، ج ۱۶، ص ۱۸۰. ۱۱ـ همان، ج ۲۱، ص ۳۹۶.

کتابخوان

چالش‌های سیاسی پیش روی انقلاب اسلامی

کتاب‌ها و مقالات بسیاری در داخل و خارج درباره انقلاب اسلامی تألیف شده که همه آن در هدف شناخت انقلاب اسلامی اشتراک دارند؛ اما در رویکرد چیستی و چگونگی این شناخت متمایزند. برخی به قصد حمایت و حفظ انقلاب اسلامی و برخی برای ضربه زدن و شکست آن تألیف شده‌اند. بیشتر کتاب‌هایی که در داخل نوشته شده در دسته اول و بیشتر مکتوبات درباره انقلاب اسلامی که در کشورهای قدرتمند غربی(اروپایی و آمریکایی) و رژیم صهیونیستی به نگارش درآمده، برای شناخت انقلاب در راستای ضدیت و نابودی آن است و این خط ادامه دارد. البته هم در داخل و هم در دیگر کشورها آثاری هم برخلاف اشاره فوق درباره انقلاب اسلامی به منصه ظهور رسیده است.

کتاب «چالش‌های سیاسی پیش روی انقلاب اسلامی» تألیف محمدرحیم عیوضی که سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در سال ۱۳۸۸ به بازار عرضه کرده و در سال‌های بعد تجدید چاپ شده است، هدفش شناخت و تأکید بر مطالعه چالش‌های انقلاب اسلامی در حوزه سیاسی است تا با اشراف بر آنها و اهتمام به رفع و دفع آن چالش‌ها، تداوم انقلاب اسلامی به منزله حرکتی عظیم و الگوبخش تضمین شود.

فرضیه تحقیق این کتاب را می‌توان به این صورت مطرح کرد: «چالش‌های سیاسی انقلاب اسلامی حول محور چگونگی ظهور و عملکرد نظام جمهوری اسلامی در سه دهه به ترتیب مشتمل بر چالش استقرار، چالش استحکام و چالش پیشبرد در داخل و خارج می‌باشند که آیا لازم است که متغیرها در درون فرضیه اصلی قرار گیرند، متغیرهای مدیریت قدرت و نحوه رابطه آن با جامعه و حکومت و با حضور مؤثر مردم در تدبیر و تحقق عزم ملّی برای پاسخگویی به نیازهای ثبات و قابل تغییر در تحلیل سه دهه حائز اهمیت است.» به این ترتیب، از منظری درون‌محور به چالش‌ها نگریسته می‌شود که بر اساس آن می‌توان هسته‌هایی مرکزی را در ارزیابی و تحلیل چالش‌ها در نظر گرفت؛ یکی بحران و دیگری توانمندی. کتاب چالش‌های سیاسی پیش روی انقلاب اسلامی در دو بخش کلیات نظری و تاریخی و چالش‌های سیاسی فراروی انقلاب و نظام اسلامی سامان یافته است که هر یک سه فصل را در بر می‌گیرد.

آفاق

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی ـ ۱۱

قانونمندی هستی در نگاه انقلاب اسلامی

□ **دکتر عباسعلی عظیمی‌شوشتری/**

دنیا جزء بسیار ناچیزی از این جهان هستی و عالم وجود است و بعدی مجزا از این جهان نیست: «دنیا یک جزء بسیار کمی است از عالم... عالم یک مُرکبی است از ماورای این طبیعت و این طبیعت... در آخر مرتبهٔ وجود واقع شده است.»[1] حضرت امام(ره) در این باره می‌فرمایند: «تمام عالم اجسام در مقابل عالم ماوراءالطبیعه هیچ قدر محسوسی ندارد و در آنجا عوالمی است که در فکر بشر نگنجد.»[2]

موضوع دیگر اینکه هستی قانونمند است و همه چیز به سوی او بازگشت می‌کند، «وَ لله مُلْکُ السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ وَ إِلَى اللهِ الْمَصِيرُ»(نور/ ۴۲). این موضوع را می‌توان از تغییر شب و روز و حرکت منظم همه اجزای هستی درک کرد. «يُقَلِّبُ اللهُ اللَّيْلَ وَ النَّهارَ إِنَّ فِي ذلِکَ لَعِبْرَةً لِأُولِي‌الْأَبْصار»(همان/ ۴۴). این امر نشان می‌دهد، همه حوادث محاسبه شده‌اند. «ما أَصابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَ لا فِي أَنْفُسِکُمْ إِلَّا فِي کِتابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَها إِنَّ ذلِکَ عَلَى اللهِ يَسِيرٌ»(حدید/ ۲۲) و همه چیز متناسب و به مقتضای نظام هستی تقدیر می‌شوند: «وَ إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنا خَزائِنُهُ وَ ما نُنَزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ»(حجر/ ۲۱) وجود نظم و محاسبه و تقدیر بدون قانونمندی محال است و اساسا هر نظمی بر مبنای قانون است. در این صورت است که نظام آفرینش نظام احسن می‌شود: «الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ»(سجده/ ۷).

خدا قانونگذار هستی

ناچار نظام قانونمند، قانونگذار دارد. این قانونگذار از نظر اسلام خدای متعال است و او خالق و مدبر همه امور این جهان است: «هُوَ الَّذي خَلَقَ السَّماواتِ وَ الْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ ما يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَ ما يَخْرُجُ مِنْها وَ ما يَنْزِلُ مِنَ السَّماءِ وَ ما يَعْرُجُ فِيها وَ هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ ما كُنْتُمْ وَ اللهُ بِما تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ»[3] (حدید/ ۴). به همین دلیل در جهان‌بینی توحیدی اسلام همه اجزای هستی مطیع قوانین اویند و او را تسبیح می‌گویند. «سَبَّحَ لله ما فِي السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيم»[4](همان/ ۱)

هنگامی که قانونی این چنین بر جهان حاکم باشد که هیچ گریزی از آن نیست، نظامی شکل می‌گیرد که در آن هر که با آن هماهنگ است، بهره‌بردار است و همهٔ نظام با او همراهی می‌کند و در خدمت او خواهد بود؛ «وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرى آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنا عَلَيْهِمْ بَرَكاتٍ مِنَ السَّماءِ وَ الْأَرْضِ»[5] و آنکه سر ناسازگاری دارد و برخلاف آن حرکت می‌کند، مانند کسی است که برخلاف جهت آب حرکت می‌کند، پس محکوم به نابودی است و نتایج این ناهماهنگی را می‌چشد. «ظَهَرَ الْفَسادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِما كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذيقَهُمْ بَعْضَ الَّذي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ»[6](روم/ ۴۱) و این مقتضای یک منظومه است که مؤلفه‌های ناسازگار را برنمی‌تابد.

هدفمندی قانونمندی هستی

این نظام قانونمند برای تحقق هدفی خلق شده است و قانونگذار و خالق آن، آن را بیهوده نیافریده است. «وَما خَلَقْنَا السَّماواتِ وَالْأَرْضَ وَما بَيْنَهُما لاعِبينَ * ما خَلَقْناهُما إِلاّ بِالْحَقِّ وَلكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لا يَعْلَمُونَ»[7](دخان/ ۳۹ـ۳۸) بازی عبث بر خدا محال است، پس عمل او هر چه باشد حق است و غرض صحیحی به دنبال دارد. از نظر قرآن، کسی که جز این تصوری کند، خدای متعال را در همه مراتب نشناخته و بر او نسبت ناروا زده است. «وَ ما خَلَقْنَا السَّماءَ وَ الْأَرْضَ وَ ما بَيْنَهُما باطِلاً ذلِکَ ظَنُّ الَّذينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ»[8](ص/ ۲۷) چون اگر امر خلقت آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن دو است با اینکه اموری هستند مخلوق و مؤجل، یکی پس از دیگری موجود می‌شوند و فانی می‌گردند به سوی غایتی باقی و ثابت و غیر مؤجل منتهی نشود، امری باطل خواهد بود و باطل به معنای هر چیزی که غایت نداشته باشد، محال است تحقق پیدا کند و در خارج موجود شود. افزون بر این صدور چنین خلقتی از خالق حکیم محال است و در حکیم بودن خالق هم هیچ حرفی نیست.[9] بر عکس علامت و مشخصه یک مسلمان با ایمان این است که همواره متذکر این نکته می‌شود که این جهان و هستی باطل آفریده نشده است؛ «الَّذينَ يَذْكُرُونَ اللهَ قِياماً وَقُعُوداً وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّماوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَکَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»[10](آل‌عمران/ ۱۹۱) این هدف چیست؟ علت غایی را می‌توان این چنین بیان کرد که هدف در مرتبه اول، ذات مقدس الهی است، زیرا بازگشت همه چیز به اوست. در واقع مطلوب ذاتی و بالاصاله برای خدای متعال چیزی جز ذات مقدسش که خیر مطلق و دارای کمالات بی‌نهایت است، نیست. در مرتبه دوم به کمال رسیدن مخلوقات به منزله هدف فرعی و تبعی، از نظر اسلام خداوند این جهان را آفرید تا او را بپرستند، «ما خَلَقْتُ الْجِنَّ وَ الْإِنْسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ»[11](ذاریات/ ۵۶) غرض این بوده که خلق، عابد خدا باشند، نه اینکه او معبود خلق باشد، چون فرموده «الا لیعبدون» تا آنکه مرا بپرستند، و نفرموده: تا من پرستش شوم یا تا من معبودشان باشم، غرض منحصرا عبادت بوده است.[12] در مطالب آتی با تفصیل بیشتر درباره هدف از خلقت انسان بحث خواهیم کرد.

ناچار نظام قانونمند، قانونگذار دارد. این قانونگذار از نظر اسلام خدای متعال است و او خالق و مدبر همه امور این جهان است به همین دلیل در جهان‌بینی توحیدی اسلام همه اجزای هستی مطیع قوانین اویند و او را تسبیح می‌گویند

پی‌نوشت‌ها:

۱ـ صحیفهٔ امام، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۹، ج ۶، ص ۱۰۶.

۲ـ شرح چهل حدیث امام خمینی (اربعین حدیث)، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، چاپ شانزدهم، ۱۳۷۶، ص۹۴.

۳ـ او کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز بیافرید و سپس بر عرش (مقام صدور اوامر) مستولی گشت و به تدبیر امر عالم پرداخت، او می‌داند چه قطره آبی و چه تخم گیاهی داخل زمین شد و چه گیاهی سر از زمین به در آورد و آنچه بالا رود همه را می‌داند و هر کجا باشید، او با شماست و به هر چه کنید، به خوبی آگاه است.

۴ـ آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای خدا تسبیح می‌گویند؛ چرا که او عزیز و حکیم است.

۵ـ اگر مردم قریه‌ها ایمان آورده و پرهیزگاری پیشه کرده بودند، برکات آسمان و زمین را به روی‌شان می‌گشودیم، ولی پیامبران را به دروغگویی نسبت دادند. ما نیز به کیفر کردارشان مؤاخذه‌شان کردیم.

۶ـ به سبب اعمال مردم، فساد در خشکی و دریا آشکار شد تا به آنان جزای بعضی از کارهای‌شان را بچشاند، باشد که بازگردند.

۷ـ ما این آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست، به بازیچه نیافریده‌ایم.(۳۸) آنها را به حق آفریده‌ایم، ولی بیشترین نمی‌دانند(۳۹).

۸ـ ما این آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست به باطل نیافریده‌ایم. این گمان کسانی است که کافر شدند؛ پس وای بر کافران از آتش.

۹ـ علامه طباطبایی، همان، ج۱۷، ص۲۹۶.

۱۰ـ آنان که خدا را ایستاده و نشسته و به پهلو خفته، یاد می‌کنند و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند: ای پروردگار ما، این جهان را به بیهوده نیافریده‌ای، تو منزهی، ما را از عذاب آتش بازدار.

۱۱ـ جن و انس را نیافریدم جز برای آنکه مرا عبادت کنند.

۱۲ـ همان، ج۱۸، ص۵۹۷.

جریان‌شناسی فکری‌ـ‌فرهنگی عقلانیت اسلامی ـ ۴

زمینه‌های گسترش جریان عقلانیت اسلامی از مشروطه تا پهلوی دوم

□ **حسین میرچراغ‌خانی/** جریان عقلانیت اسلامی، پس از جنبش تنباکو و رویارویی با حکومت، بیش از گذشته قدرت پیدا کرده بود؛ به گونه‌ای که ایدهٔ تشکیل حکومت اسلامی را نه تنها بعید نمی‌دانست؛ بلکه آن را واجب و زمان تشکیل آن را مناسب می‌دید. البته همچون گذشته، اختلاف‌نظرهایی وجود داشت. اختلاف‌نظرها و دیدگاه‌های متفاوت این جریان به حدی بود که افرادی مانند شیخ‌فضل‌الله نوری به دار آویخته شدند؛ اما رهبران و مراجع بزرگ جریان عقلانیت اسلامی، مانند آخوندخراسانی توجه خاصی نکردند.

عوامل و ریشه‌های مشروطیت

دوران پانزده سالهٔ مشروطیت، که از سال ۱۲۸۵ ش با تحصن مشروطه‌خواهان آغاز شد[1] و در سال ۱۲۹۹ ش با روی کار آمدن رضاخان وارد دورهٔ جدیدی شد، فراز و نشیب‌های بسیاری دارد؛ به گونه‌ای که در پانزده سال، سه پادشاه (مظفرالدین‌شاه، محمدعلی‌شاه و احمدشاه)، سه مجلس و بیش از بیست دولت بر سر کار آمد.[2]

در شکل‌گیری مشروطیت، باید به این نکته توجه داشت که عوامل و ریشه‌های مشروطیت متفاوت است؛ عده‌ای به دلیل آشنایی با کشورداری غرب، به دنبال ارائهٔ الگویی غربی از دولت بودند؛[3] برخی نیز به سبب استبداد و خودکامگی پادشاهان، فقر و تبعیض، به دنبال مشروطه بودند.[4] افزون بر زمینه‌های داخلی، عوامل خارجی نیز در انقلاب مشروطهٔ ایران نقش داشتند؛ مانند وابستگی اقتصادی به بیگانگان و حمایت انگلیس از مشروطه‌خواهان برای تضعیف موقعیت روس‌ها و پادشاه در ایران.[5] اما در رأس همهٔ این عوامل، نقش علما و روحانیون، از جمله رهبران جریان عقلانیت اسلامی، اساسی و انکارناپذیر است. از نخستین جرقه‌های مشروطیت، می‌توان حادثهٔ کرمان را نام برد که به موضع‌گیری علمایی مانند مجتهد کرمانی، بهبهانی و شیخ‌فضل‌الله نوری و دیگر علمای تهران انجامید.[6]

انگیزهٔ دینی کاتالیزور نهضت مشروطه

مهم‌ترین فراز و نشیب‌های جریان عقلانیت اسلامی، از ورود شیخ‌فضل‌الله نوری به تحصن‌کنندگان حرم عبدالعظیم آغاز می‌شود. با ورود شیخ‌فضل‌الله به جمع طرفداران مشروطه، علمای بزرگ نجف از مشروطه حمایت می‌کنند. با این اتفاق نظر، قدرت جریان عقلانیت اسلامی فزونی می‌یابد؛ به میزانی که جریان‌ها و گرایش‌های مشروطه‌خواه، با هر انگیزه‌ای که دارند، اهداف خود را در کنار جریان عقلانیت اسلامی پیش می‌برند. قدرت مردمی جریان، افزایش چشمگیری پیدا می‌کند؛ به گونه‌ای که مهم‌ترین انگیزهٔ مردم شرکت‌کننده در نهضت، انگیزهٔ دینی و اطاعت از رهبران مذهبی بود. کسروی در این‌باره می‌نویسد: «اگر این فتوای علمای نجف نبود، کمتر کسی به یاری مشروطه پرداختی. همان مجاهدان تبریز بیشترشان پیروی از دین می‌داشتند و دستاویزشان در آن کوشش و جان‌فشانی، این فتواهای علمای نجف بود. همان ستارخان، بارها این را به زبان می‌آورد که من حکم علمای نجف را اجرا می‌کنم. همچنین بازرگانان توانگر که پول به نام اعانه به تبریز می‌فرستادند، بیشترشان پیروی از فتواهای علما می‌کردند.»[7]

با ورود شیخ‌فضل‌الله به جمع طرفداران مشروطه، علمای بزرگ نجف از مشروطه حمایت می‌کنند. با این اتفاق نظر، قدرت جریان عقلانیت اسلامی فزونی می‌یابد؛ به میزانی که جریان‌ها و گرایش‌های مشروطه‌خواه، با هر انگیزه‌ای که دارند، اهداف خود را در کنار جریان عقلانیت اسلامی پیش می‌برند

جریان تجددگرا و کودتای رضاخانی

پس از فتح تهران، جریان عقلانیت اسلامی برای مدتی از صحنه کنار زده می‌شود. جریان تجددگرا با اقداماتی چون اعدام شیخ‌فضل‌الله، ترور بهبهانی و تبعید طباطبایی، توانست بین جریان عقلانیت اسلامی شکاف ایجاد کند.[8] در نهایت، این وقایع و اقدامات، به کودتای رضاخانی ختم شد.

در روزهای اول پس از کودتای سوم اسفند، جریان رضاخانی به‌گونه‌ای عمل می‌کرد که به نظر می‌رسید با اهداف جریان عقلانیت اسلامی قرابت دارد. رضاخان در ابتدای ورودش به قدرت، سیاست حمایت از مذهب و تظاهر به شعایر مذهبی را در دستور کار قرار داد. وی در آبان ماه ۱۳۰۴، هنگامی که در مجلس شورای ملی سوگند یاد کرد، بر صیانت از مذهب تأکید کرد؛[9] همچنین در جشن تاج‌گذاری در اردیبهشت ۱۳۰۵، حفظ اصول دیانت را لازمهٔ وحدت جامعه معرفی کرد؛ در مجالس عزاداری محرم حضور یافت؛ در ارگان‌های نظامی و انتظامی ناظر شرعی گماشت؛[10] علمای عتبات عالیات را ملاقات کرد و قول داد تا اصل دوم متمم قانون اساسی را اجرا کند. رضاخان توانست بخش زیادی از روحانیون را با خود همراه کند. این اعتماد تا جایی پیش رفت که علمای عتبات مخالفان سردار سپه (رضاخان) را دشمن اسلام معرفی کردند؛ در بیانیهٔ مشترک نائینی و اصفهانی از عتبات عالیات، دربارهٔ رضاخان چنین آمده است: «بر کافهٔ مسلمین مخفی نماند که هر کس بر علیه حکومت ایرانی قیام نماید، مثل کسی می‌ماند که در روز بدر و حنین بر علیه پیغمبر خدا قیام نموده باشد...؛ بر طبق احکام و دلایل قرآنی، تکفیر آنها واجب می‌گردد.»[11]

دو راهبرد جریان عقلانیت اسلامی

با وجود این، برخی مانند شهید مدرس، با احتیاط بیشتری با جریان رضاخانی برخورد کردند و از این نظر، در آغاز نوعی شکاف در جریان عقلانیت اسلامی پدید آمد. با تغییر اهداف و برنامه‌های رضاخان و گرایش او به سکولاریسم و باستان‌گرایی، طیفی از جریان عقلانیت اسلامی که به رضاخان نگاه مثبت داشتند، در برابر او موضع گرفتند. در مقابل، رضاخان با تثبیت حکومتش، خود را بی‌نیاز از جامعهٔ روحانی دید. به همین دلیل، برنامه‌هایی را در دستور کار قرار داد تا بتواند نفوذ این جریان را کاهش دهد. از جملهٔ این اقدامات، کاهش نفوذ روحانیون در قوهٔ قضائیه و کنترل موقوفات بود.

جریان رضاخانی، با گرایش‌های ناسیونالیستی و سکولار وابسته به غرب و الگو قرار دادن ترکیه در ایران، رو به گسترش بود که جریان عقلانیت اسلامی در برابر آن، دو راهبرد متفاوت در پیش گرفت: مبارزهٔ فرهنگی با اولویت حفظ کیان و دستاوردهای حوزه‌های علمیه، که به رهبری شیخ‌عبدالکریم حائری یزدی صورت گرفت؛ از مهم‌ترین روش‌های این راهبرد می‌توان به آگاه کردن مردم و جامعه اشاره کرد. تحمیق اذهان عمومی، همواره شیوه‌ای است که دشمنان یک ملت برای استثمار آنها به کار می‌گیرند. هرچند در کوتاه‌مدت، رضاخان دست برتر را داشت و توانست برنامه‌هایش را با قدرت و زور عملی کند؛ اما سرانجام این مؤسس حوزه علمیه قم بود که با پرورش شاگردانی، مانند امام خمینی(ره)، پیروز این نبرد فرهنگی شد. از این رو، در دورهٔ پهلوی اول، رهبران جریان عقلانیت اسلامی آگاه کردن ملت را روشی مناسب در برابر نقشه‌های بیگانگان، از جمله انگلیس می‌دانستند.

راهبرد دیگر، مبارزهٔ سیاسی بود که با سردمداری شهید مدرس و آقانورالله اصفهانی و... انجام شد. حرکت دستهٔ اول با موفقیت قرین بود؛ اما دستهٔ دوم نتوانست این جریان را که با پشتیبانی انگلستان بسیار قدرتمند شده و طیف گسترده‌ای از روشنفکران را به خود جذب کرده بود، از صحنهٔ سیاسی کشور کنار بزنند.

پی‌نوشت‌ها:

۱ـ احمد کسروی، تاریخ مشروطهٔ ایران، تهران: امیرکبیر، ۱۳۵۴، ص ۱۲۵.

۲ـ ر.ک. عبدالحسین نوایی، دولت‌های ایران از آغاز مشروطیت تا اولتیماتوم روس، تهران: بابک، ۱۳۵۵.

۳ـ جلال‌الدین مدنی، تاریخ تحولات سیاسی در روابط خارجی، تهران: انتشارات جامعهٔ مدرسین، ۱۳۶۹، ج ۲، ص ۶۰ـ ۲۶.

۴ـ مهدی ملک‌زاده، تاریخ انقلاب مشروطیت ایران، ج ۱، ص ۱۱۱.

۵ـ رسول جعفریان، جنبش مشروطه‌خواهی ایران، قم: توس، ۱۳۶۹، ص ۷۷ـ ۷۵.

۶ـ محمدناظم‌الاسلام کرمانی، تاریخ بیداری ایرانیان، ص ۵۴.

۷ـ احمد کسروی، همان، ص ۷۳۰.

۸ـ موسی نجفی و موسی فقیه حقانی، تاریخ تحولات سیاسی ایران، تهران: مؤسسهٔ مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۸۱، ص ۲۷۵.

۹ـ حمید بصیرت‌منش، علما و رژیم رضاشاه، تهران: عروج، ۱۳۷۷، ص ۱۱۶.

۱۰ـ محمدعلی گرامی، تاریخ اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و نظامی دوران رضاشاه کبیر، شیراز: کورش، ص ۱۴۵/ عبدالله مستوفی، شرح زندگانی من یا تاریخ اجتماعی و اداری دورهٔ قاجار، تهران: زوار، ۱۳۴۳، ص ۴۶۲ـ ۴۶۱.

۱۱ـ عبدالهادی حائری، تشیع و مشروطیت در ایران، ص ۱۹۳.

ریزش‌ها

فراز و فرود لاهوتی ـ ۲

باز گرداندن منافقین!

□ **شهاب زمانی/** حسن لاهوتی از روحانیان هوادار امام خمینی(ره) پیش از انقلاب بود و از سوی ایشان برای تبلیغات مذهبی به گرمسار اعزام شده و سال‌ها به فعالیت مذهبی‌ـ‌سیاسی در آن شهر پرداخت. در زمان اقامت تبلیغاتی وی در گرمسار، اعضای سازمان منافقین چندین مرتبه به گرمسار رفته و از او کمک‌های مادی دریافت کرده بودند. در واقع یک بخش این ارتباط، اقتصادی و بر مبنای کمک مالی به مجاهدین و بخشی دیگر فرهنگی بود؛ با این هدف که سازمان و تشکل‌های مبارزاتی وقت را به مردم عادی معرفی و زمینه و پایگاه آنها را تا حدی در بین مردم محکم‌تر کند. او حتی در این راه، نامه (و شاید نامه‌هایی) هم به امام خمینی(ره) در نجف نوشت و از ایشان خواست که منافقین را تأیید کنند.[1]

حلقه پیوند اولیه لاهوتی به منافقین در دهه ۵۰ اسدالله تجریشی بود که وی را با یکی از اعضای سازمان منافقین به نام حسن ابراری مرتبط کرد. وی به دلیل رابطه و حمایت مالی و سیاسی از سازمان مجاهدین خلق چند بار بازداشت، بازجویی، شکنجه و زندانی شد که آخرین مورد آن از سال ۱۳۵۳ تا ۱۳۵۷ به طول انجامید. در خاطرات مبارزانی همچون مرحوم آیت‌الله مهدوی‌کنی نقل شده است که شیخ‌حسن لاهوتی همکاری با سازمان منافقین را حتی پس از سال ۵۴ و اعلام رسمی تغییر مواضع ایدئولوژیک و ارتداد سازمان هم، به عنوان اینکه قصد دارد آنها را برگرداند، ادامه داده بود؛ «... بعد از اعلام مواضع [سازمان مجاهدین خلق] ظاهراً آقای لاهوتی با آنها قطع ارتباط نکرده بود و مدعی بود که من با اینها هستم تا شاید بتوانم آنها را برگردانم. سازمانی‌ها به منزل ایشان رفت و آمد می‌کردند، از کسانی که بنا به اظهار آقای لاهوتی به خانه ایشان رفت و آمد داشتند، بهرام آرام، تقی شهرام و دختر آقای دزفولی به نام بتول دزفولی و وحید افراخته بودند. آقای لاهوتی می‌گفت اینها گاهی شب‌ها هم در منزل من می‌مانند و اظهار می‌کرد که درصدد هستم اینها را برگردانم. وحید افراخته، لاهوتی را لو داده بود چون بیش از همه با ایشان تماس داشت.»[2]

شیخ‌حسن لاهوتی در زندان هم‌بند اکبر هاشمی‌رفسنجانی و آیات طالقانی و منتظری بود و در انتشار فتوای ممنوعیت هرگونه ارتباط با مارکسیست‌ها، نقش بسزایی داشت. بحث و مباحثه با مارکسیست‌ها و مقابله با تبلیغات آنها از دیگر دل‌مشغولی‌های وی در زندان بود. در پی سرعت گرفتن روند انقلاب اسلامی، در آبان ۱۳۵۷ همراه دیگر مبارزان مذهبی از زندان آزاد شد و همان وقت بنا به درخواست حاج‌احمد آقا خمینی راهی پاریس شد و در ۱۲ بهمن ۵۷ همراه امام به ایران آمد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، آقای لاهوتی مدتی سرپرست سپاه پاسداران انقلاب اسلامی انتخاب شد و در تکوین کمیته‌های انقلاب و سپاه کوششی فراوان کرد.[3]

به دلیل اهمیت و جایگاه مسئولیت وی و مجاز بودن وی با حکم امام به شرکت در جلسات شورای عالی سپاه در شهریور ۱۳۵۸، بسیاری از روحانیان انقلابی بلندپایه نگران سابقه ارتباط وی با سازمان مجاهدین خلق(منافقین) بودند. آنها احساساتی بودن و روحیه شکننده و عاطفی لاهوتی را نقطه آسیب وی ذکر می‌کردند. او پس از انقلاب حمایت خود را از سازمان منافقین، نهضت آزادی و بنی‌صدر ادامه داد و اختلاف روزافزونی با حزب جمهوری اسلامی و رهبران روحانی آن همچون شهید بهشتی، آیت‌الله خامنه‌ای و... پیدا کرد. در انتخابات دور اول ریاست‌جمهوری که حزب جمهوری اسلامی از حسن حبیبی حمایت کرد، وی از حامیان بنی‌صدر بود و این حمایت را ادامه داد و در روز رأی‌گیری برای رأی عدم اعتماد به بنی‌صدر در مجلس حاضر نشد. رابطه حسن لاهوتی روز به روز با قاطبه روحانیان و حزب جمهوری اسلامی وخیم‌تر شد.

منابع:

۱- خاطرات سیدحسین موسوی‌تبریزی، نشر عروج، صفحه ۱۸۰ و صفحه ۲۸۳.
۲- خاطرات آیت‌الله مهدوی‌کنی، انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صفحه ۱۴۶.
۳- یاران امام به روایت اسناد ساواک «چراغ فروزان»، تهران، مرکز بررسی اسناد تاریخی وزارت اطلاعات، ۱۳۷۷.

به مصدق هم راضی نیستند!

کودتـای ۲۸ مـرداد نه به وسـیله انگلیس [بلکه] به وسـیله آمریکا در ایـران انجام گرفت، علیه مصـدّق؛ یعنی حتّی به امثـال مصدّق هم اینها راضی نیسـتند؛ اینهـا نوکر می‌خواهند، سرسـپرده می‌خواهند، توسـری‌خور می‌خواهند؛ مثل چه کسـی؟ مثل محمّدرضای پهلـوی؛ این‌جور آدمی می‌خواهند. (امام خامنه‌ای، ۱۳۹۶/۸/۱۱)

درنگ

سامانه کنترل دمای باغ

افـت شـدید و ناگهانی دما به ویژه در اوایل فصل بهار و بروز درجه حرارت‌های بیـن صفر تا ۱۰ درجه سـانتی‌گراد، سرمازدگی محصولات کشاورزی را به دنبال دارد.

شرکت نفیس تدبیر هوشمند، با بهره‌گیری از تکنیک‌های نوآورانه و بازطراحی و بهینه‌سازی روش‌های نوین مقابله با سـرمازدگی اقدام به اختراع و تولید سـامانه هوشـمند ضد سـرمازدگی باغات کرده است. این سامانه زمان وقوع سرمازدگی را تشـخیص داده و به طور هوشمند و بدون نیاز به اپراتور با کمترین برق و سوخت مصرفی محدوده تعریف شده را از سـرمازدگی محافظت می‌کند. نحوه کار سـامانه این‌گونه است که سـامانه هوشمند ضد سـرمازدگی مرصاد بـا رصد مسـتمر و ارزیابی لحظه به لحظه دمای سـطح زمین و مقایسـه آن با دمـای لایه هوایی بالاتر، زمان وقوع و نوع سـرمازدگی و همچنین گرمازدگی را در باغات و مزارع تشخیص می‌دهد.

برای مقابله با سـرمازدگی، با توجـه به نوع آن اعم از تشعشـعی یـا انتقالـی، از مولد بـاد، بخاری، یونیزاسـیون هوا یـا تلفیقی از این روش‌ها اقدام به گرم کردن هوا، تولید باد و پرتاب آن به سطح باغات و مزارع می‌کند تا بـا انتقال هوای گرم و پر فشار به سطح زمین ضمن افزایش دما در آن، هوا در سطح وسیعی جابه‌جا شـده و مانع از وقوع سـرمازدگی می‌شـود. همچنین این سـامانه در فصل تابستان، زمان وقوع گرمازدگی را تشخیص داده و با شناسایی هوای خنک‌تر سطوح بالایی، انتقال و پرتاب آن به سـطح زمین، موجب کاهش دمای سطح باغات و مزارع شده و مانع از وقوع گرمازدگی می‌شود.

این سـامانه که برای مقابله با سرمازدگی تشعشعی و انتقالی باغات طراحی شـده، به طور چشمگیری میزان سـوخت مصرفی و نیز هزینه تأمین آن در هکتار و تأسیسات مورد نیاز را کاهش داده و می‌تواند کمک شایانی به کشاورزان در مقابله با پدیده سرمازدگی کند.

تاریخ حماسه

شرایط پیش از عملیات رمضان

□ حمیدرضـا میری/ روز بیسـت‌ودوم تیر ماه سـالروز آغاز عملیات رمضان اسـت. بیست‌ودوم تیر مـاه ۱۳۶۱ عملیات رمضان در شـرق بصره آغاز شد. این عملیات در پنج مرحله بـه اجرا درآمد و تا بیست‌وهفتم مرداد ادامه داشت.

شکسـت ارتش بعث عراق در خرمشـهر صدام و حامیان او را به این فکر واداشـت کـه باید جلوی هجوم رزمندگان ایران گرفته شود. به همین ترتیب اقدامات سیاسـی و نظامی در سـطح منطقـه آغاز شد. سیاسـتمداران به بهانه حمله سراسـری رژیم صهیونیسـتی به جنوب لبنان به دنبال پایان دادن به جنگ بودند و نظامیان درصدد کشف نقاط قوت رزمندگان و خنثی‌سازی آن برآمدند.

دشمن بعث در روزهای چهارم و پنجم خرداد ۱۳۶۱ شـدیدترین ضد حمله‌ها را در شـلمچه به اجرا درآورد تـا بـار دیگر خرمشـهر را اشغال کند. کمیته تحلیل نبرد ستاد ارتش عراق طرح ایجاد مثلثی‌ها را در شرق بصره به تصویب رساند، تا خاکریزهـای موجود را از بین ببرد و خطـوط دفاعـی و ناقص خود را در سراسر جبهه‌ها ترمیم کند. این اقدامات به زمـان و امکانات کافی نیاز داشت. ۲۲ خرداد ۱۳۶۱ صدام اعلام آتش‌بس یکطرفه داد و تبلیغات بسیاری را در رسانه‌ها و سازمان‌های خارجی به راه انداخت. از این زمان هیچ گلوله‌ای از سوی عراق شلیک نشـد، اما در تمام جبهه‌ها فعالیت مهندسـی، ایجاد میدان‌های مین، سـیم خاردار و اسـتحکامات آغاز شد. در نقاط آسـیب‌پذیر اقدام به عقب‌نشینی کرد؛ سومار، موسیان، شـرق فکه و چزابه نقاطی بود که دشـمن بر مناطق سرکوب مستقر شـد. پس از دو هفتـه بدون اعلام رسمی، گلوله‌باران ارتش بعث علیه مواضع رزمندگان اسلام آغاز شد.

ابتـکار عمل در صحنه نبرد با نیروی مهاجم است، هر چند از نظر نظامی پیروزی به دسـت نیاید، اما نیروی مهاجـم یک امتیاز و برتری در صحنه نبرد دارد.

کارنامه

خیز بلند برای پایان خام‌فروشی

مروری بر سیر تحول صنعت پتروشیمی کشور در نیم قرن اخیر

چهل سالگی

□اکبـر ادراکـی/ یکی از مهم‌ترین صنایع زیربنایی کشـور که می‌تواند در توسـعه و استقلال اقتصادی کشـور نقـش بنیادینی داشته باشد، صنایع پتروشیمی است. مهم‌تریـن نقش‌آفرینی این صنعت آن است که می‌تواند از خام‌فروشی طلای سـیاه جلوگیـری کرده و با فرآوری حداکثـری که قیمت یک بشکه نفت را تا صدها برابر افزایش می‌دهد، ضمن کسـب درآمد برای کشـور، تأمین صدها فرآورده نفتی ضروری را کـه می‌تواند میلیاردها دلار هزینه ارزی برای کشور داشته باشد، تضمین کند.

صنعت پتروشـیمی در ایران قدمتـی ۶۰ سـاله دارد و به طور خلاصه می‌توان دوره عمر پتروشیمی در ایران را به پنج بخش تقسیم کرد که عبارتند از:

۱ـ مرحلـه پیدایش: نقطه شروع این صنعت را می‌توان تأسیس بنگاه شیمیایی در وزارت اقتصاد در سال ۱۳۳۷ قلمداد کرد. این بنگاه بیشتر به دنبال احداث کارخانه کود شیمیایی مرودشـت استان فارس بود. مجتمع پتروشـیمی شـیراز، اولین مجتمع پتروشیمی کشور بود که در سال ۱۳۴۲ شروع به فعالیت کرد و پس از آن دیگر واحدها وارد عرصه تولید شدند. تا اینکه در سال ۱۳۴۲ به منظور متمرکز کردن همه فعالیت‌هایی که به نحوی به صنعت پتروشیمی مرتبط بود، شرکت ملی صنایع پتروشیمی (NPC) به منزله یکی از شرکت‌های تابع شرکت ملی نفت ایران تأسیس شد.

۲ـ مرحله گسترش اولیه: این مرحله مابین سـال‌های ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۷ با تأسـیس مجتمع‌های رازی، آبـادان، فارابی، خارک و آغاز عملیات مجتمع ایـران و ژاپن در بندر امام آغاز شـد. در این دوران هدف اصلی تولید کودهای شیمیایی بود، ولـی محصولاتی چون دوده و پلی‌اتیلـن نیز به تدریج مورد توجه قرار گرفتند. از زمان شروع فعالیت این صنعت از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۴۸ تولید پتروشـیمی زیر یک میلیون تن بوده؛ اما در سـال‌های ۱۳۴۹ تا ۱۳۵۷ روند رشد شیب بیشتر گرفت و میزان تولید این صنعت در سـال ۱۳۵۶ تا مرز ۲ میلیون و ۶۹۳ هزار تن نیز رسید.

۳ـ مرحله رکود و توقف: این دوره با آغاز جنگ تحمیلی شروع شد و تا پایان آن ادامه یافت. هرچند طی این سال‌ها، بیشتر مجتمع‌ها در زیر آتش و بمباران دشمن قرار داشتند، ولی برخی از طرح‌های نیمه‌تمام با حداکثر استفاده از متخصصان داخلی ادامه یافت. در این دوره، میزان تولید صنعت پتروشیمی به سطوح کمتر از یک میلیون تن رسید. گفتنی است، کمترین میـزان تولید در این دوره ۱۸۲ هزار تن در سال ۱۳۶۲ بود.

۴ـ مرحله تحرک و افزایش حجم تولید: این مرحله شـامل سـال‌های برنامه اول توسعه است. در این دوره فعالیت‌های بسیاری در جهت بازسازی و راه‌اندازی واحدها انجام شـد و حجم تولیـدات این صنعـت از ۸۸۴ هزار تن در سـال ۱۳۶۷ به ۷ میلیون و ۴۶۸ هزار تن در سال ۱۳۷۳ رسید. همچنین ۱۰ طرح جدید طی این سـال‌ها اجرا شد و به این ترتیب تحول عظیمی در صنعت پتروشیمی به وجود آمد.

۵ـ مرحلـه کیفیـت و بهره‌وری: ایـن مرحله مصادف با سـال‌های برنامه دوم توسعه است. در این سال‌ها صنعت پتروشیمی با محور قرار دادن سه هدف صادرات، سـوددهی و خصوصی‌سازی بر آن بود تا ضمن تأمین مصرف داخلی، سهمی در بازارهای جهانی برای خود کسب کند. استفاده بهتر از امکانات و نیـز عرضه محصـولات با ارزش افزوده بالاتر موجب تثبیت موقعیت پتروشیمی ایران در این دوره شد.

بازسـازی مجتمع‌هـای خسـارت‌دیده در جنـگ در طول برنامه اول توسـعه، در سـال‌های ۱۳۶۸ تـا ۱۳۷۳، بهره‌بـرداری از

پیش‌بینی می‌شود سال ۱۳۹۷ بـا بهره‌بـرداری از طرح‌های عظیمی همچون متانول کاوه و... ۱۰ میلیون تن به ظرفیت تولید محصولات پتروشیمیایی ایران افزوده شود

طرح‌های بنیادی، مانند پتروشیمی اصفهـان، اراک و تکمیـل مجتمع بنـدر امام، گسـترش صـادرات و خصوصی‌سازی و سوددهی در برنامه پنج سـاله دوم در سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۷۸ و افزایش تولید سـالیانه تولیـدات از ۲/۴ به ۱۱ میلیون تن در سال، با بهره‌برداری از برنامه‌های باقی‌مانده از برنامه پنج سـاله اول، از اقدامات و پیشـرفت‌های شرکت ملـی صنایع پتروشـیمی ایران به شمار می‌رود.

در مراحـل بعدی، شـرکت ملـی صنایع پتروشـیمی ایران، با گسترش صادرات و توسعه صنعت در صـادرات غیرنفتی و همچنین توسعه خصوصی‌سازی و توجه ویژه به پژوهش و پیشرفت مرحله جهش و تثبیت خود را پشت سر نهاد.

شرکت ملی صنایع پتروشیمی طی مـدت برنامه‌های توسـعه‌ای، همه تـلاش و همت خود را به کار بسته است تا با دستیابی به موقعیت برتر و حداکثر استفاده از مزیت‌های نسبی کشـور حضوری مؤثرتر در منطقه و جهان به دست آورد. نماد چنین حضوری، تغییرات شاخص‌ها و متغیرهـای اقتصادی بنگاه، چون تولید، صـادرات، سـرمایه‌گذاری، ارزش‌افزوده و سـهم در تولید ملی، مشارکت‌های منطقه‌ای و گستردگی بازارهای هدف صادراتی اسـت؛ به گونه‌ای که میزان ظرفیت اسـمی و تولیـد در پایان سـال ۱۳۹۲ به ترتیب به ۶۰ و ۴۱ میلیون تن بالغ شد و سهم پتروشیمی در صادرات غیرنفتی به ۳۱/۵ درصد و صادرات محصولات صنعتی به ۳۹/۴ درصد رسـید که جایگاه ایـن صنعت در اقتصاد کشور را نشان می‌دهد.

محصـولات عمـده‌ای کـه واحدهای صنایع پتروشیمی ایران تولید می‌کنند؛ عبارتند از: کودهای شـیمیایی، ماننـد اوره، فسـفات دی‌آمونیم؛ کودهای مخلوط نیترات آمونیم؛ مواد اولیه پلاستیک مانند پی‌ـ وی‌ـ سـی و دی‌ـ او‌ـ پی؛ مواد شـیمیایی نظیر اسید سولفوریک، اسید کلریدریک، آمونیاک، گوگرد، دوده و... .

در نخسـتین روز کاری «سال اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال»، (پنجم فروردین ماه ۱۳۹۶) مجتمع پتروشیمی کردسـتان، بزرگ‌ترین پروژه صنعتی این اسـتان با حضور رئیس‌جمهور و وزیـر نفت به طور رسـمی افتتاح شـد. این مجتمع از طرح‌هـای دوازده‌گانـه اقتصاد مقاومتی در صنعت پتروشیمی بود که به گفته وزیر نفت، با اجرای این طرح، بزرگ‌ترین سـرمایه‌گذاری صنعتی تاریخی این استان صورت گرفته است.

مجتمع پتروشیمی کردستان با دریافت خوراک از خط لوله اتیلن غرب با تولید سالیانه ۳۰۰ هزار تن پلی‌اتیلن سـبک سـبب گسترش زنجیره صنایع تکمیلی در این استان می‌شود. این مجتمع با سرمایه‌گذاری ارزی ۲۵۷ میلیـون یورو و (۳۸۰۰ میلیارد ریال) ساخته شده است.

صنعت پتروشـیمی در سال ۱۳۹۶ با رشد قابل توجهی در تولید همراه بود؛ بـه گونه‌ای که عملکرد تولیـد یـازده ماهـه مجتمع‌های پتروشیمی کشور از ابتدای سال تا پایان بهمن ماه نشان از تولید بیش از ۴۹ میلیون تن محصول پتروشیمی می‌دهد که براسـاس این عملکرد، تولید ۲۱ مجتمع پتروشیمی مستقر در منطقه ماهشـهر ۱۷ میلیون و ۹۵۶ هزار تـن، تولید ۱۶ مجتمع پتروشیمی مستقر در منطقه عسلویه حدود ۲۰ میلیون و ۸۸۶ هزار تن و تولید ۲۱ مجتمع پتروشیمی مستقر در مناطق داخلی کشور حدود ۱۰ میلیون و ۲۰۷ هزار تن بوده است.

پیش‌بینی می‌شود سال ۱۳۹۷ با بهره‌برداری از طرح‌های عظیمی، همچون متانول کاوه، فاز اول توسعه پتروشـیمی بوشهر، فاز دوم توسعه پتروشـیمی ایلام، اوره و آمونیاک لردگان، متانول مرجان و چند طرح کوچک توسـعه‌ای در پتروشیمی نوری و امیرکبیر در مجموع نزدیک به ۱۰ میلیون تن به ظرفیت تولید محصولات پتروشیمیایی ایران افزوده شود.

در آیینه‌تاریخ

ارتش فاسد شاهنشاهی

□مصطفی جـوان/ رضاخـان با زور نظامی‌گری خشن خود و سرکوب دیگران قدرت گرفت و در اسفند ۱۲۹۹ با عنوان جدید «سردار سپه» وارد کابینه شد و در اردیبهشت ۱۳۰۰ با کنار زدن مسعودخان کیهان، وزارت جنگ را در اختیار گرفت. رضاشـاه طی نه ماه بعد، با انتقـال ژاندارمری از وزارت داخله به وزارت جنگ، گماردن همکاران خود در دیویزیون قزاق به جای افسران سوئدی و انگلیسی و سرکوب شورش‌های موجود در ژاندارمری‌های تبریز و مشهد، قدرت خود را در ارتش مستحکم کرد. در چهار سال بعدی، موقعیت نظامی‌ـ سیاسی رضاخان مستحکم‌تر شد. وی با ترکیب هفت هزار قـزاق و ۱۲ هزار ژاندارم، ارتش ۴۰ هزار نفری جدیدی مرکب از پنج لشکر تشکیل داد. وی این ارتش جدید را برای سـرکوب قیام‌ها به کار گرفت. در سـال ۱۳۰۱ علیه کردهای آذربایجان غربی، شاهسون‌های آذربایجان شرقی و کهگیلویه‌ای‌های فارس، در سال ۱۳۰۲ علیه کردهای سنجابی کرمانشاه، در سال ۱۳۰۳ علیه بلوچ‌های جنوب شرقی و لرهای جنوب غربی و در سـال ۱۳۰۳ علیه ترکمن‌های مازندران، کردهای خراسان و اعراب طرفدار شیخ‌خزعل. او در تهـران نیـز در جابه‌جایی‌های پی‌درپی کابینه‌ها فعال بود تا اینکه خود در آبان ۱۳۰۲ به نخست‌وزیری رسید. پایگاه وابستگی رضاشاه، نخوت و غرور او و تمایل شدیدش به برکشیدن نیروهای بی‌ریشه و چاپلوس سبب شد تا بیشتر رجال سیاسی اواخر عهد قاجار از همکاری فعال با وی سر باز زنند.

در درون ارتـش و حتـی سـطح عالی فرماندهـان آن، رقابـت و توجه بـه مصالح شـخصی بر مصالح ملی رجحان چشمگیری داشت. امیران بلندپایه چنین ارتشی، پُست‌های کابینه و مقامات کلیدی دستگاه‌های دولتی را اشغال کردند و با اندوختن ثروت‌های کلان، از اعضای پر نفوذ طبقه حاکم شـدند و غالباً نیز همانند شخص رضاشـاه، املاکی را به زور به دست آوردند.

در خاطرات امیراحمدی‌ـ نخستین سپهبد تاریـخ ارتش ایران‌ـ فضـای حاکم بر ارتش و نیروهای نظامی که حاوی بدبینی و بی‌اعتمادی، دورویی، چاپلوسـی، ظاهرسازی و دروغ‌گویی است، قابل ردیابی است؛ اگرچه خود او از این فضا به صراحت سخن نمی‌گوید و نمونه‌ای از گـزارش وی چنین جـوی را بازتاب می‌دهد: «من همان ساعت نزد نصرت‌الدوله فیروز رفتم و امر شـاه را ابلاغ کردم... آن روز وقتی گفتم که چنیـن نظری دارم که به آبادانی لرستان بپردازم، زیرا امنیت لرستان برقرار شـده...، قدری یکّه خورد و از پشت میزش بلند شد و در پهلوی من نشسـت. گفت: خیلی ساده‌اید، من به شما ارادت دارم و خودم را از شما جدا نمی‌دانم. کار لرسـتان را به این آسانی تمام نکنید؛ زیرا کلاه سرتان می‌رود. گفتم: کار آنجا تقریباً تمام شده است. گفت: آقای فرمانده کل غرب باید کاری کرد که همیشـه محتاج شما باشند. اگر لرستان امن و بی‌دردسر شود، دیگر به شما احتیاجی ندارند و اگر شاه فکرش متوجه این منطقه و آن منطقه نباشد، بنده و شما را نمی‌خواهد. شما می‌توانید به بهانه امنیت لرستان، چند سال آنجا حاکم مطلق باشید...»

در درون ارتش و حتی سطح عالـی فرماندهـان آن، رقابت و توجه به مصالح شخصی بر مصالح ملی رجحان چشمگیری داشت. امیران بلندپایه چنین ارتشـی، پُست‌های کابینه و مقامات کلیدی دستگاه‌های دولتی را اشغال کردند و بـا اندوختن ثروت‌های کلان، از اعضای پر نفوذ طبقه حاکم شدند

فسـاد سیسـتمی در ارتش بـه صورت فزاینده‌ای رو به ازدیاد بـود. «یکرنگیان» در کتاب «سـیری در تاریخ ارتش ایران از آغاز تا پایان شهریور ۱۳۲۰» به خوبی این فساد را به تصویر کشـیده است: «اکثر اشخاصی که امور مالـی واحدها را چه در مرکز و چه در خارج از مرکز برعهده داشتند، اشخاصی غیر صالح بودند و اگر رضایت خاطر بعضی از عمال مرکز را فراهم نمی‌آوردند، مورد اعتراض قرار می‌گرفتند.»

سـاختار گسسـته و بی‌برنامـه ارتـش در نحوه اسـتخدام سربازان وظیفه نیز نمایان می‌شد. «یکرنگیان» می‌گوید: «به عقیـده مـن بدترین نوع سربازگیری در ایران انجام می‌شد. در این روش، خاصه خرجی رواج کاملی داشت. این طرز احضار نفر، نوعی بغض و کینه در دل مردم عادی تولید کرده بود. متمولین، فرزندان خود را از طریق تراشـیدن واسـطه‌های مهم و پرداخت رشوه‌های کلان، از خدمـت معاف می‌کردنـد و اگر هم تصادفاً فرزندشـان سرباز می‌شـد، با رشوه کلانی که می‌پرداختند خدمت سربازی آنان بیشتر جنبه تفریحی داشت.»

طبقات پایین ارتش نیز همچون مردم از حاکمیت رضاشاه و ارتش او رضایتی نداشتند. نمونه‌هایی از این نارضایتی‌ها در قیام دو پادگان در دو سمت شـرق و غرب ایران قابل ردیابی است. دوم تیر ماه ۱۳۰۵ همزمان در دو پادگان نظامی مراوه‌تپه واقع در شمال شرقی کشور و سـلماس آذربایجان گروه کثیری از نظامیان سر به شورش برداشتند. قیام در هر دو پادگان گویا به علت تأخیر در پرداخت چند ماه حقوق نظامیان پیش آمد؛ ولی واقعیت این بود که در ایالت شـرقی سوء رفتار جان‌محمدخان قزاق، فرمانده لشـکر شرق با اهالی خراسان و اجبار ارتشیان به شـرکت در جبهه‌های برادرکشی مناطق بجنورد، قوچان، گنبد و دشت و شرکت در جنـگ و جدال‌های بی‌پایـان که پس از کودتای قزاق‌ها در اجرای سیاست تمرکز قدرت پیش آمده بود، به ویژه اعمال فجیعی که یک سال پیشتر جان‌محمد قزاق معروف به «امیر قصاب» در قتل‌عام مردم مظلوم ترکمن مرتکب شد، (نظیر آن هم از سوی محمدحسین آیرم در آذربایجان انجام شد) زمینه شورش و قیام را در هر دو منطقه فراهم کرد.

رضاشاه با علم به اینکه خود با نظامی‌گری و سـرکوب تمامی قوای دیگر توانسته بود به قدرت برسد، همه سعی و همت خود را به کار گرفت تا هیچ شـخص نظامی دیگری نتواند به قدرت بلامنازع تبدیل شـود. به این منظور همواره در میان سـران ارتش اختلاف‌افکنی ایجـاد می‌کرد و آنان را بـه این کینه‌توزی‌ها مشغول می‌داشت. ارتشبد حسین فردوست در خاطرات خود در این باره می‌گوید: «رضاخان به حـزب و تحزب اعتقادی نداشـت و بنا به تربیت قزاقی خود تنها به ارتش متکی بود و از ارتش آنچه برایش مهم بود، پادگان تهران بود و تازه همین پادگان را به دو لشکر کاملاً هم‌قوه تقسیم کرده بود. لشکر یک به فرماندهی کریم آقاخان بوذرجمهری و لشـکر دو به فرماندهی علی آقاخان نقدی. به این ترتیب یک فرمانده بی‌سواد (بوذرجمهری) در مقابل یک فرمانده با سـواد (نقدی) قرار داشت. رضاخان همیشه بین این دو لشکر اختلاف می‌انداخت، طوری که عملاً دشمن و رقیب یکدیگر بودند.»

رویش

فرمانده مخترع نیروی هوایی

□مهدی دنگچی/ منصور ستاری در سـال ۱۳۲۷ در روسـتای ولی‌آباد ورامیـن دیده به جهان گشـود. پس از دریافت دیپلم متوسطه، در سال ۱۳۴۶ وارد دانشکده افسری شد. در سال ۱۳۵۰ بـرای طی دوره علمی کنتـرل رادار به کشور آمریکا اعزام شد و پس از گذراندن دوره‌ای یک ساله به ایران بازگشت و در جایگاه افسر کنترل شکاری نیروی هوایی مشغول به کار شـد. شـهید ستاری در سال ۱۳۵۴ در کنکور سراسری شرکت کرد و در رشته برق و الکترونیک پذیرفته شـد، اما با پیروزی انقلاب اسلامی و شروع جنگ تحمیلی تحصیل علم را کنار گذاشت و همدوش آحاد مردم از دستاوردهای انقلاب پاسداری کرد.

وی افسری مؤمن، متعهد، شجاع، آگاه، تیزهوش و کاردان بود. طرح‌ها و ابتکارهای زیادی در تجهیز سامانه‌های راداری، پدافندی به اجرا گذاشت که در طول جنگ تحمیلی توان نیروی هوایی را در سرنگونی هواپیماهای متجاوز دشمن دو چندان کرد. تیمسار ستاری به دلیل فعالیت‌های بیش از حدی که در اجرای طرح‌های جنگی از خود نشان داد، در سـال ۱۳۶۲ به سمت معاون عملیات فرماندهی پدافند نیروی هوایی منصوب شد و به واسطه لیاقت، کاردانی و شایستگی‌ای که از خود نشان داد، در بهمن ماه سال ۱۳۶۵ با درجهٔ سرهنگی به سـمت فرماندهی نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران منصوب شد و تا هنگام شهادت این مسئولیت را برعهده داشت.

شهید ستاری در دوران مسئولیت منطقی‌ترین راه را برای کاهش اثرات محدودیت اعتباری و روبه‌رویی با اوضاع پس از جنگ انتخاب کرد و آن خودکفایی هرچه بیشـتر نیروی هوایی بود. به این وسیله علاوه بر آنکه از خروج اعتبارات نیروی هوایی جلوگیری کرد، توان تولیدی و خدماتی را افزایش داد و درآمدهای حاصل از این قبیل فعالیت‌ها را همـواره تحت نظارت دقیق درآورد که به مثابه پشـتوانه‌ای برای اجرای برنامه‌های سازندگی مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در تجلیل از تلاش‌های خستگی‌ناپذیر شهید سرلشکر ستاری فرمودند: «جهاد قطعه‌سازی و ابتکار و نوآوری، اولین بار در نیروی هوایی ارتش آغاز شد و نیروی هوایی در طول دفاع مقدس همواره روحیه‌بخش ملت ایران بود.»

شـهید ستاری با کمک فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی پروژه‌های بلندمدتی را طراحی کرد که هنوز یکی پس از دیگری عملی می‌شـود. یکی از این پروژه‌ها پس از شـهادت ایشـان هواپیمای جنگی آذرخش بود که با حضور رهبر معظم انقلاب در سال ۱۳۷۶ به پرواز درآمد. دست‌خط معظم‌له درباره موفقیت علمی سرلشکر ستاری و همکارانش در پروژه اوج ۱۱۰ که به سـاخت هواپیمای آذرخش مربوط می‌شود نیز خواندنی است. ایشان مرقوم فرمودند:

«بحمدالله کار تحقیق در نیروی هوایی پایه اسـتواری یافته است و تحقیق، خود پایه پیشرفت علم است. وقتی نیروهای مسلح از درون خود، دانش و معرفت جوشیدند، باید یقین کرد که استقلال، نه فقط یک اسم و ادعا، که یک واقعیت و تبلور است. من این پدیده را در نهاجا به وضوح می‌بینم و از همه دست‌اندرکاران، از فرمانده نهاجا که اهل علم و تحقیق است، از جهاد خودکفایی که نخستین پرچم خودکفایی را بلند کرده است و از یکایک کسانی که در این پیشرفت مؤثر بوده‌اند، تشکر می‌کنم. مهم این است که اولاً، باور داشته باشید که حالا کار را آغاز کرده‌اید و نپندارید که کار را تمام کرده‌اید. ثانیاً، باور داشته باشید که تا همه جا می‌شود پیش رفت.»

سرلشکر شهید منصور ستاری و یاران و همرزمانش، پانزدهم دی ماه سال ۱۳۷۳، در سانحه هوایی به درجه رفیع شهادت نائل شدند.

روایت یاران

اصحاب انقلاب‌ـ ۱۲

شهدای گمنام قیام ۱۵ خرداد

□ سید مهدی حسینی/ در مبحث گذشته درباره نحوه دستگیری، محاکمه و زندانی شدن قیام‌کنندگان اصلی واقعه ۱۵ خرداد بحث شد و از آن وقایع به وقایعی غم‌انگیز یاد کردیم، اما غم‌انگیزتر از آنها وضعیت اسـفناک شهدای گمنام ۱۵ خرداد ۴۲ است که حقیقتاً یاران ولایت و رهبری امام خمینی بودند. بررسی موضوع شهدای قیام ۱۵ خرداد ۴۲ کاری بسیار سخت و پیچیده است و از سویی نیز شاید از بسیاری از مباحث تاریخی انقلاب اسلامی مهم‌تر باشد، به ویژه آنهایی که در قم، تهران، ورامین و دیگر شـهرها واقعاً مظلومانه و در نهایت محرومیت به شـهادت رسیدند و از سوی دیگر، هم موضوعی اسـت که تاکنون درباره آنها پژوهشی صورت نگرفته و هم مورد بی‌مهری و بی‌توجهی قرار گرفته است. از جهاتی شهدای قیام ۱۵ خرداد به دو دسته کلی قابل تقسیم است؛ یکی مجموعه‌ای از شهدایی که گمنامند و هیچ مشخصه‌ای از آنها وجود ندارد و اینها از نظر کمّی در اکثریت قرار دارند، دسته دیگر کسانی هستند که مشـخصاتی از آنها وجود دارد و تعداد آنها در اقلیت است. این مبحث به شهدایی اختصاص داده شـده که گمنامند و مشخصاتی از آنها موجود نیست. البته، با استناد به روایت شاهدان عینی و اندک مدارک موجود، چگونگی شهادت این عده گمنام در شهرهای مختلف ایران را توضیح می‌دهیم.

قم‌ـ شـهدای شـهر قم در روز ۱۵ خرداد ۴۲ قصه پرماجرایی دارند که از زبان شـاهدان عینی نقل شده اسـت و این امر نشان می‌دهد که شهدای زیادی ناشناخته مانده‌اند. «حسن بهشتی» از کسبه قم با ذکر خاطره‌ای می‌گوید: «وقتی تیراندازی شد، چهار پنج جنازه روی هم ریختند، مرتب دسـت و پا می‌زدند. صدای‌شان هم صدای عادی نبود، خون در گلوی‌شـان گیر کرده بود. خون همین‌طور به در و دیوار کوچه می‌پاشید، افسر حاضر در محل می‌گفت بزنید و سربازها می‌زدند. من که داشتم از آن بالا نگاه می‌کردم حالم خراب شد، گاهی می‌نشستم، گاهی بلند می‌شدم و دوباره نگاه می‌کردم. خلاصه برخی بعد از کلی دست و پا زدن نفس‌شان قطع می‌شد.

همان افسر ماشین‌ها را برای جمع کردن زخمی‌ها صدا کرد. تعداد زخمی‌ها خیلی زیاد بود. دو نفر پاها، دو نفر دست‌های‌شان را می‌گرفتند و می‌انداختند توی ماشین و می‌شمردند؛ ۲۰ تا، ۲۲ تا، ۲۵ تا... ماشین‌ها را شمردم؛ یکی ۴۰ تا جنازه، یکی ۵۰ تا، یکی ۳۰ تا، به این ترتیب تعداد ۹۷۰ شـهید شمردم.» این شاهد عینی می‌گوید این آمار را خدمت امام(ره) بردیم.

تهران‌ـ روزهای پانزدهم تا هجدهم خرداد ۴۲ نقاط مختلف تهران شاهد درگیری‌ها و زد و خوردهای شدیدی بوده و نسبت به قم دامنه وسیع‌تری داشته است، به طوری که در حومه میدان شـوش، خیابان سـیروس، بازار تهران، خیابان بوذر جمهری، در کوچه پس کوچه‌های اطراف بازار تهران و سـبزه میدان مبارزان بسیاری به شهادت رسیدند و مظلوم و گمنام ماندند. یکی از شاهدان عینی خاطراتی از چگونگی شهادت آن عزیزان گمنام در خیابان‌ها و کوچه‌های شهر به ذهن دارد. «سیدعلی‌اکبر بخشی» در بخشـی از خاطراتش آورده است: «من خودم دیدم یک نفر به دستش تیر خورده بود و قسمت زیادی از ساعدش از بین رفته بود، تقریباً مچ دستش به کمی گوشت و پوست بند بود، اما همین دست را بلند کرد و شعار می‌داد. مردم هم او را روی دست بلند کردند و شعار دادند؛ «یا مرگ یا خمینی». به دنبال این حادثه، نزدیک ظهر تانک‌ها و زره‌پوش‌ها و کماندوهای تا بن دندان مسلح شاه در خیابان‌ها راه افتادند و هر کسی را می‌دیدند به رگبار می‌بستند. نزدیک ساعت ۱۲ و نیم بود که به طرف مدرسه آقای مجتهدی برگشتم، در خیابان بوذر جمهری. روبه‌روی امامزاده یحیی کوچه‌ای بود که به مدرسه آقای مجتهدی راه داشت... جمعیت چون برگ خزان بر زمین ریختند.»

باقرآباد ورامین‌ـ معترضان به دسـتگیری امام(ره) از پیشوای امامزاده جعفر(ع) و روستاهای اطراف شهر ورامین با عده‌ای کفن‌پوش به سمت تهران حرکت کردند و در نزدیکی روستای باقرآباد ورامین نیروهای نظامی رژیم سلطنتی در مقابل آنها گارد گرفته و عده زیادی را به شهادت رساندند که فقط تعداد کمی از آنها مشخصه و هویت داشتند و اکثر شهدای آن روز گمنام بودند. آقای «معصوم شاهی» که از شاهدان عینی ماجرای آن روز بوده و برادرش هم در آن واقعه به شـهادت رسـیده، در مصاحبه‌اش اظهار داشته است: «تعداد ۴۷ نفر شهید را من شمردم تا به برادر خودم رسیدم...»

پیوند قرآن و عترت

حضرت آیت‌الله جوادی آملی می‌گوید: آنچه در عصر حضرت ختمی‌مرتبت(ص) پدید آمد، اینکه نه قرآن بدون ولایت معصومان(ع) مصداق عینیِ «یَهْدِی لِلَّتی هِیَ أَقْوَم» است و نه اهل بیت(علیهم‌السلام) بدون قرآن، سببِ کمال دین و تمام نعمت و رضایتمندی خدا نسبت به اسلام خواهند بود. آنچه در قرآن با وجود علمی، محقّق است، در خاندان نبوّت و امامت با وجود عینی متحقّق است.

صبر و استقامت در خدمت به خلق خدا

اقتباسی از درس اخلاق آیت‌الله حسین مظاهری

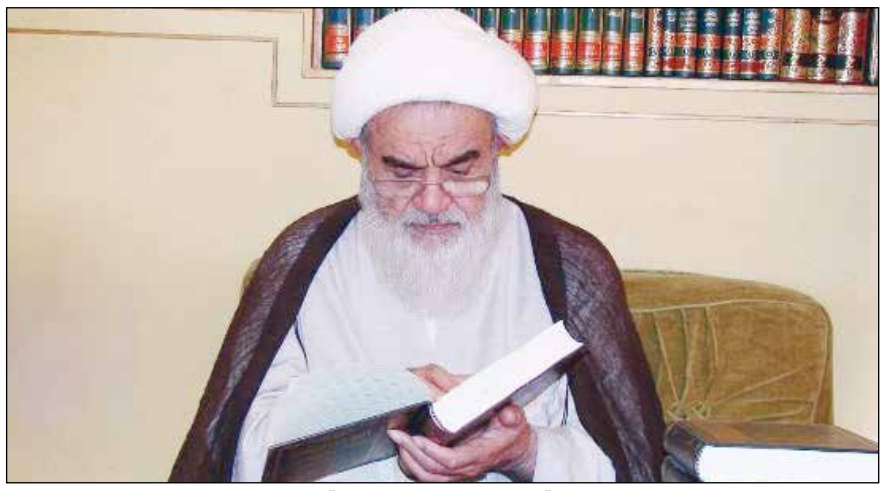

خدمت به خلق خدا لازم و واجب است. البته این امر واجب، سخت و مشکل بوده و به صبر و استقامت نیاز دارد. صبر ثواب فراوانی دارد و اجر آن نیز بدون حساب است. چنانکه قرآن کریم در سوره زمر، آیه ۱۰ می‌فرماید: «شکیبایان پاداش خود را بی‌حساب (و) به تمام خواهند یافت.» باید دانست ارزش صبر و استقامت برای خدمت به خلق خدا، از صبر در دیگر امور بیشتر است.

مداومت اهل معرفت بر خدمت به خلق خدا

اهل سیر و سلوک برای رفع گرفتاری از دیگران اهمیت ویژه قائلند و در اثر مداومت بر گره‌گشایی و شاد کردن دل دیگران به مقامات والای عرفانی می‌رسند. حتی ایشان مواظبت از حیوانات و کمک به آنها را وظیفه خود می‌دانند و برای نمونه هنگام بارش برف و باران، به فکر مورچه‌ها و پرنده‌ها هستند و در سرما و گرما مراقب حیواناتند. بنابراین انسان نه تنها باید به فکر خانواده و اطرافیان باشد، بلکه باید به فکر خویشان و همسایه‌ها و به فکر همه مردم و حتی به فکر حیوانات هم باشد تا مورد رضایت و پسند خداوند و اهل‌بیت(علیهم‌السلام) قرار گیرد و در قیامت، سرافراز و سربلند شود.

مراتب خدمت به خلق خدا

مرتبه اول از خدمت به خلق که فوق‌العاده مهم است، ولی کمتر به آن توجه می‌شود، دفاع از مردم است. دفاع از جان، ناموس، آبرو و مال دیگران، واجب است و باید برای مسلمانان اهمیت ویژه داشته باشد. اینکه انسان به جان، آبرو یا مال دیگر انسان‌ها تعرض نکند، کافی نیست؛ بلکه هرکس باید از دیگران به اندازه توان دفاع کند.

دفاع گاهی در برابر جان و جسم دیگران است؛ برای نمونه اگر انسان ببیند شخصی را کتک می‌زنند یا قصد کشتن او را دارند، واجب است از او دفاع کند که به آن، دفاع از شخص گفته می‌شود؛ اما قسم مهم‌تر دفاع، دفاع از شخصیت و آبروی دیگران است؛ نظیر اینکه انسان در غیاب کسی، غیبت او را بشنود. در این صورت دفاع از شخص غایب واجب است. اگر در جلسه‌ای شخصیت کسی را می‌کوبند، واجب است از او دفاع شود. دفاع از مؤمن، ثواب فراوانی، حتی بالاتر از ثواب جبهه دارد و کوتاهی در دفاع، «أشد مِنَ الزنا» است. همچنین گناه شنونده و کسی که در برابر غیبت دیگری ساکت بماند، مانند کسی است که غیبت کرده است. دفاع از آبروی مردم، دفاع در برابر اهانت به دیگران یا دفاع از کسی که به او تهمت زده می‌شود، اگرچه مشکل است، ولی لازم و واجب است. اگر انسان شاهدِ خوار و ذلیل شدن دیگران یا اهانت به آنان باشد، باید دفاع کند.

اهانت به دیگران جنگ با خداست

طبق حدیث قدسی، توهین به یک شیعه، جنگ با خداست: «مَن اَهانَ لِی وَلیّاً فَقَد بارَزَنی بِالمُحارَبَه».

بر اساس این حدیث قدسی، کسی که آبروی دیگران را ببرد و به آنها توهین کند، به جنگ با خدا رفته است. در روایات آمده است، منظور از اولیا در این حدیث، خواص و اخصّ‌الخواص و اولیاءالله اصطلاحی نیست، بلکه مراد، همه شیعیان هستند.

خدمت به خلق همیشه به انجام کاری گفته نمی‌شود؛ بلکه بعضی اوقات با زبان، نگاه و... هم می‌شود خدمت کرد.

سکوت در برابر اهانت نیز نظیر سکوت در شنیدن غیبت و تهمت، گناه بزرگی محسوب می‌شود؛ یعنی اگر کسی ببیند به شیعه‌ای اهانت می‌شود، به هر اندازه که می‌تواند، باید دفاع کند. وقتی آبروی کسی در مخاطره باشد، دفاع از او اهمیت بیشتری دارد. دفاع از آبروی مسلمان، فضیلتی است که در زمان حاضر، مطرود و فراموش شده است؛ در حالی که فقها و علمای علم اخلاق، تأکید فراوانی بر آن دارند.

گناه کوتاهی در دفاع از دیگران

ظلم و ستم، گناه بزرگی است که در تعالیم دینی مذمت شده و در این راستا، ظالم، از نظر قرآن کریم و روایات، مستحق عذاب است؛ اما باید دانست کسی که بتواند مانع ظلم ظالم شود، یعنی قادر باشد از مظلوم دفاع کند و در این زمینه کوتاهی کند، در قیامت همانند همان ظالم است. قرآن کریم در سوره هود، آیه ۱۱۳ می‌فرماید: «و به کسانی که ستم کرده‌اند، متمایل مشوید که آتش(دوزخ) به شما می‌رسد و در برابر خدا برای شما دوستانی نخواهد بود و سرانجام یاری نخواهید شد.»

حتی امام صادق(ع) می‌فرمایند: «یاری‌کننده ظالم، اگرچه به اندازه آب ریختن در دوات یا تراشیدن قلم، او را کمک کرده باشد، همراه با آن ظالم در صندوقی از آهن است و با هم به جهنم پرتاب می‌شوند.»

امیرالمؤمنین حضرت علی(ع) در وصیت خود به امام حسین(ع) می‌فرمایند: «دشمن ظالم و یاری‌دهنده مظلوم باشید.»

بر اساس این، همه ما وظیفه داریم به فریاد مظلوم برسیم. همه باید توجه داشته باشند که غیبت، تهمت، اهانت، شایعه و این قبیل گناهان بزرگ، ظلم است و کسی که غیبت او می‌شود یا به او اهانت می‌شود یا مورد اتّهام قرار می‌گیرد، مظلوم است و باید همه از او دفاع کنند.

ارزش و اهمیت آبروی انسان

آبروی انسان از همه دارایی او با ارزش‌تر است. اساساً انسان مال و دارایی را برای حفظ آبرو می‌خواهد و بردن آبروی یک نفر، ظلمی به اندازه از بین بردن همه چیز اوست. بنابراین، اگر آبروی کسی در مخاطره باشد، هر کس با خبر شود، وظیفه دارد به اندازه توان از او دفاع کرده و آبروی وی را حفظ کند. اگر چنین کرد، خدمت بزرگی به او کرده است.

حکومت بر دل‌ها، در اثر دفاع از شخصیت مردم

بسیاری از شما عزیزان ممکن است خودتان غیبت نکنید، اما شنونده غیبت باشید. ممکن است به کسی تهمت نزنید، اما شنونده تهمت باشید. ممکن است به کسی ظلم و اهانت نکنید، اما بیننده اهانت بوده و در برابر آن ساکت باشید. از نظر اسلام، گناه دیدن و شنیدن و سکوت با گناه انجام دادن آن معصیت تفاوتی ندارد و هر دو زشت و ناپسند است. حتی در روایات آمده است: «وَ مَن ظُلِمَ بِحَضرَتِه مُؤمِن أو اعتیبَ وَ کَانَ قَادِراً عَلَی نصرِه و لم ینصُرهُ فقد باءَ بِغَضَبٍ مِنَ الله و مِن رسُولِه».

اما مصیبت بالاتر آن است که برخی نه تنها ساکتند، بلکه نسبت به آن گناه ترغیب و تحریص هم دارند و با گناهکار همراهی می‌کنند. این افراد باید بدانند مشابه آن آبروریزی برای خود آنان هم اتفاق خواهد افتاد.

در مقابل، اگر انسان هنگام مواجهه با این گناهان بزرگ به وظیفه دینی و انسانی خود عمل کرده و از مظلوم دفاع کند، نه تنها کار او فضیلت و ثواب فراوانی دارد؛ بلکه به طور طبیعی بین مردم محبوبیت پیدا می‌کند؛ همه چنین کسی را دوست دارند و می‌تواند بر دل‌ها حکومت کند.

آیینه خواص

عثمان‌بن‌حنیف-۱۵
به سوی بهشت

پس از عهدشکنی سران جمل و برخورد ناشایست آنها با عثمان‌بن‌حنیف، در نقلی آمده است: «در شبی که عثمان‌بن‌حنیف زندانی شد، در حیاط «مدینه‌الرزق (انبار آذوقه)»، خواربار برای خوراک مردم بود که عبدالله‌بن‌زبیر قصد داشت از آن برای تغذیه یارانش استفاده کند. در این حال، خبر آنچه با عثمان کرده بودند، به حُکَیم‌بن‌جَبَله رسید.»

حکیم در دوران زندگی پیامبر(ص) به همراه گروهی از مردم بحرین که بت‌ها را عبادت نمی‌کردند، مسلمان شد. او مردی صالح و دین‌دار بود و افراد قبیله‌اش مطیع و فرمانبردار وی بودند. در زمان عمر او همراه قبیله خود به بصره هجرت کرد و در زمان عثمان سرزمین «سند» به دست او فتح شد و از سوی عثمان بر آن امارت کرد؛ ولی پس از آن به بصره بازگشت و در شورش علیه عثمان با گروهی یک صد نفری از بصره به مدینه آمد؛ اما پس از کناره‌گیری مالک اشتر از محاصره خانه عثمان، حکیم نیز در این محاصره شرکت نکرد.

حکیم گفت: اگر عثمان را یاری نکنم، خداترس نیستم. پس با گروهی از مردانِ دو قبیله عبدالقیس و بکربن‌وائل به «مدینه‌الرزق»، نزد عبدالله‌بن‌زبیر آمد. ابن‌زبیر پرسید: ای حکیم! چه کار داری؟ گفت: می‌خواهیم از این خوراک ارتزاق کنیم؛ دیگر اینکه می‌خواهیم بنا بر عهدنامه‌ای که با عثمان‌بن‌حُنَیف نوشته‌اید، او را رها کنید تا در مقرّ فرمانداری اقامت کند تا آنگاه که علی(ع) بیاید. به خدا سوگند، اگر یاورانی علیه شما می‌یافتم که با آنان شما را بکوبم، کارهای شما را برنمی‌تابیدم و تا شما را در برابر کسانی که کشتید، نمی‌کشتم، از پا نمی‌نشستم. چون برادران ما را کشته‌اید، ریختن خون شما برای ما حلال است.

آیا از خدا نمی‌هراسید؟ با چه دستاویزی ریختن خون‌ها را حلال می‌شمرید؟

عبدالله‌بن‌زبیر گفت: به خاطر خون خلیفه.

حُکیم گفت: آیا کسانی که آنها را کشتید، قاتلان خلیفه بودند؟ آیا از خشم خدا نمی‌هراسید؟ عبدالله‌بن‌زبیر به او گفت: از این خوردنی‌ها به شما نمی‌دهیم و عثمان‌بن‌حُنَیف را هم رها نمی‌کنیم تا آنگاه که علی را از خلافت خلع کند.

حکیم گفت: بار خدایا! تو حاکم عادلی. پس گواه باش. به یارانش گفت: من در حقّانیت نبرد با اینان، هیچ شک و تردیدی ندارم. پس هر کس شک دارد، بازگردد.

حُکیم با آنان جنگید و جنگ سختی میان آنان در گرفت که به «جمل اصغر» مشهور است و مردی شمشیر بر ساق پای حکیم زد و آن را قطع کرد. حکیم ساق خود را برداشت و آن را به سوی آن مرد پرتاب کرد. به گردن او اصابت کرد و او را بر زمین انداخت و نیمه جان شد. حکیم هم کِشان کِشان خود را به او رساند و وی را کشت و بر او تکیه زد. مردی بر او گذشت و گفت: چه کسی تو را کشت؟ گفت: تکیه‌گاهم! در آن نبرد، هفتاد مرد از عبدالقیس کشته شدند.

به هر حال عثمان‌بن‌حنیف چون از دست آنها رها شد، از بصره بیرون آمد و در منطقه «ذی قار» سپاه امام علی(ع) سر راه به او برخوردند. وقتی امام علی(ع) حال وی را دید، متأثر و ناراحت شد. عثمان گریست و گفت: پیرمرد از تو جدا شدم و اَمرَد (یعنی شخص نوجوانی که موی صورت ندارد) برگشتم. برخی دیگر این سخن را فرمایش حضرت به عثمان نقل کرده‌اند. پس از این، امام علی(ع) سه بار فرمودند: «إِنّا لله وَإِنّا إِلَیهِ رَاجِعُونَ» و سپس آن قوم جفاکار را نفرین کردند.

عثمان‌بن‌حنیف پس از جنگ جمل به کوفه رفت و همانجا ماند و پس از شهادت امام علی(ع) و در زمان خلافت «معاویه» از دنیا رحلت کرد. برخی از مورخان هم می‌گویند در جنگ جمل به شهادت رسید.

سراج

ادای قرض

□ سیدحسین خاتمی‌خوانساری/

از مهم‌ترین آموزه‌های قرآن در روابط اجتماعی امانتداری است. اسلام در احکام مربوط به ادای امانت مسلمان و غیر مسلمان را جدا نمی‌کند و ردّ امانت را بر هر انسانی واجب می‌داند. «إِنَّ اللهَ یَأْمُرُکُم أَنْ تُؤَدُّوا الأَمانات إِلی أَهْلِها»(نساء: ۵۸). امروزه یکی از مصادیق امانت، امانت‌های مالی و پولی است، تعهداتی که از طریق چک، وام، ضمانت و... صورت می‌گیرد. به طور کلی، اسلام به ادای انواع امانت سفارش می‌کند و ادا نکردن دین را خیانت می‌داند، همچنین به رعایت حال قرض‌گیرنده نیز سفارش می‌کند.

فردی از امام باقر(ع) سؤال می‌کند: «آیا می‌توانم به طلبکارم که مذهب باطل دارد، قرضم را نپردازم؟» امام می‌فرمایند: «به سوی طلبکار بازگردد و قرضت را ادا کن و مصمم باش به گونه‌ای زندگی کنی که هنگام مرگ و ملاقات خداوند، طلبی از ناحیه دیگری بر عهده تو نباشد؛ زیرا مؤمن هرگز خیانت نمی‌کند.»

تفاوت میان دو آیه:

خداوند در قرآن می‌فرماید: «وَإِن کَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَی مَیْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَیْرٌ لَّکُمْ إِن کُنتُمْ تَعْلَمُونَ»(بقره: ۲۸۰) تفاوت آیه اول و آیه دوم چیست؟ توانایی داشتن و نداشتن در پرداخت؛ آنچه ائمه(علیهم‌السلام) بر آن تأکید می‌کنند، خیانت امانت‌گیرنده(در صورت توان پرداخت) است؛ چون خیانت از صفات رذیله است و ائمه(علیهم‌السلام) آن را برای شیعیان خود نمی‌پسندند و مهلت دادن در صورت توانایی نداشتن مقروض از صفات نیک است.

امام باقر(ع) می‌فرمایند: «طایفه‌ای روز قیامت در سایه عرش حق مبعوث می‌شوند، صورت و لباس آنان از نور است و بر کرسی‌هایی از نور قرار دارند، خلایق به محضر آنان مشرّف می‌شوند و می‌گویند: اینان انبیا هستند، منادی از زیر عرش فریاد می‌زند: نه اینان انبیا نیستند، می‌گویند: پس اینان شهدایند، منادی فریاد می‌کند: نه اینان شهدا نیستند؛ بلکه این طایفه همان‌هایی هستند که در دنیا بر مردم آسان گرفتند و بدهکار تنگ‌دست را مهلت دادند تا به فراخی برسد.»(ثواب‌الاعمال: ۱۴۵)

یار مهربان

موریانه در خانه

در قانون اساسی جمهوری اسلامی، از خانواده، به مثابه واحد بنیادین جامعه یاد می‌شود و پاسداری از قداست آن بر عهده حکومت اسلامی گذاشته شده است. قانون در این باره می‌گوید: «از آنجا که خانواده واحد بنیادین جامعه اسلامی است، همه قوانین و مقررات و برنامه‌ریزی‌های مربوط، باید در جهت آسان کردن تشکیل خانواده، پاسداری از قداست آن و استواری روابط خانوادگی بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی باشد.» «کتاب موریانه در خانه: آسیب‌شناسی خانواده در جامعه معاصر ایران» نوشته ابراهیم شفیعی‌سروستانی، با بررسی آسیب‌های خانواده، به راهکارهای آن در ایران پرداخته است.

در بخشی از کتاب موریانه در خانه می‌خوانید:یکی از نتایج توسعه اقتصادی، اختلال در امر خانواده و روابط خانوادگی است. طی قرن‌ها، نقش عمده خانواده، انتقال ارزش‌های جامعه از یک نسل به نسل دیگر بود. به وسیله خانواده، فضایل صریح و ضمنی جامعه به جوان‌ترها و کودکان منتقل می‌شد. در این کانون گرم و پرمحبت، کودکان و نوجوانان از عشق و عاطفه بهره‌مند می‌شدند و احساسات و امیال عاطفی آنان تربیت می‌شد. معلومات و دانستنی‌ها به وسیله خانواده، به جوانان انتقال می‌یافت و احترام به آرمان‌ها و فضایل انسانی در آنان ایجاد می‌گردید. بالأخره خانواده، مهد اولیه روابط اجتماعی و مکتب مبادلات و ارتباطات انسان‌ها با یکدیگر بود. هنوز هم عده‌ای از مردم برای خانواده، همین نقش را قائلند؛ ولی متأسفانه تعداد این افراد رو به کاهش است. شکاف‌های فراوانی در روابط خانوادگی به وجود آمده و اساس خانواده متزلزل شده است. هدف ما در این جا، قضاوت درباره این امر نیست؛ بلکه منظور ما بررسی نتایج این شکاف‌هاست. آنچه از مجموع مطالعات به دست آمده و می‌توان به صراحت اظهار کرد، آن است که دو خطر عمده، خانواده را تهدید می‌کند، این دو خطر عبارتند از: «تنهایی» و «سکوت». اگر خانواده و روابط خانوادگی در مقابل خطراتی که آنها را تهدید می‌کند، مغلوب شوند، جوانان بیش از پیش، به بزه‌کاری و خشونت رو خواهند آورد.

دریچه

زندگی قشنگ من مال شما

انگار همین دیروز بود که تصویر مربوط به لحظات شهادت شهید محسن حججی در رسانه‌ها منتشر شد و خیلی سریع با موجی از احساسات و عواطف مردم شهیدپرور ایران اسلامی گره خورد؛ تصویری ناب و در عین حال آتش‌افروز که روح و جسم میلیون‌ها ایرانی را آزرد و دوباره حکایتی تازه از رشادت‌های جوانان این آب و خاک را ترسیم کرد.

سیدعباس سیدرضایی همزمان با ایام سالگرد شهید حججی با انتشار عکس فرزند این شهید در صفحه شخصی خود نوشت:

«این زندگی قشنگ من، مال شما
ایام سپید رنگ من، مال شما
بابای همیشه خوب من را بدهید
این سهمیه‌های جنگ من، مال شما
#نازدانه_شهیدحججی
#فرزندان_شهدا»

واکاوی بدبینی زوجین نسبت به یکدیگر

حسی که زندگی مشترک را تلخ می‌کند

□ کبری فرشچی/ همه چیز آرام است و همگی با احساسی سرشار از آرامش و خوشبختی در کنار یکدیگر نشسته‌اند که ناگهان زنگ تلفن همراه آقای خانه همه را به خود می‌آورد. آقا تلفن همراهش را بر می‌دارد و برای پاسخگویی از جمع خارج می‌شود و همین رفتار جرقه‌ای می‌شود تا خانم خانه دچار بدترین احساس دنیا شود. اینکه چه کسی آن سوی خط در حال صحبت کردن با همسرش است؟ چرا باید آقای خانه برای پاسخگویی به تلفن، اتاق را ترک کند و خلاصه هزار و یک سوءظن و بدگمانی دیگر که با یک رفتار ساده، اما حساب نشده می‌تواند به ذهن خانم خانه هجوم بیاورد. عقربه‌های ساعت چندان از هم فاصله نگرفته‌اند، اما همین چند دقیقه کوتاه هم برای خانم خانه به قدری طولانی شده که انگار یک سال گذشته است. آقا با تلفن همراهش به اتاق باز می‌گردد، اما ذهن خانم هنوز در عالمی دیگر سیر می‌کند و منتظر توضیح همسرش است.

بدگمانی و سوءظن در تمامی مراحل زندگی می‌تواند تخریب‌کننده باشد و یکی از عوامل اصلی اختلافات و موضوعی آزاردهنده است، اما وقتی پای سوءظن و بدگمانی به زندگی مشترک افراد باز شود، اوضاع بحرانی‌تر هم خواهد شد؛ چراکه تنها یک سوءظن ساده کافی است تا پایه‌های خانواده و زندگی خانوادگی را به لرزش درآورد و حتی به جدایی و فروپاشیدن این کانون بنیادی منجر شود. اما ببینیم ریشه‌های سوءظن زوجین در چیست و چگونه می‌شود این بدگمانی‌ها را از میان برد.

هیچ‌چیز مانند بدبینی در خراب کردن یک رابطه، به ویژه در زندگی مشترک قدرتمند نیست. فرد بدبین به خود و شریک زندگی‌اش صدمه می‌زند و جایی برای محبت و علاقه باقی نمی‌گذارد و ناخودآگاه این رابطه رو به سردی می‌گذارد. افراد بدبین اغلب شخصیتی کنترلگر دارند و مدام در حال چک کردن همسرشان هستند. در زندگی مشترک امروزی بدبینی از سوی زن یا مرد به امری رایج تبدیل شده است. البته در سال‌های نخستین زندگی مشترک شاید بتوان بدبینی زوجین نسبت به یکدیگر را تا حدی عادی و قابل قبول دانست. مرد و زن از دو خانواده و با دو گذشته متفاوت در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و در این میان طبیعی است که شناخت کاملی نسبت به یکدیگر ندارند. اما سال‌های نخست زندگی فرصت مناسبی در اختیار آنها قرار می‌دهد تا با رفتار مناسب و پاسخگویی در برابر ابهاماتی که هر یک دارند این سوءظن و بدبینی را برطرف کنند، اما رفتار نادرست هر یک از زوجین و در برخی موارد اطرافیان آنها می‌تواند این بدبینی را تشدید کند. اما بدبینی همسران به یکدیگر ریشه‌هایی دارد که همیشه هم بد نیست، هر چند خروجی نهایی آن چندان خوب نباشد!

تمام فتنه‌ها زیر سر اوست!

عشق و علاقه زیاد یکی از اصلی‌ترین عواملی است که می‌تواند سنگ بنای نخستین بدبینی میان زوجین را بگذارد. به عبارتی دیگر، اگر حس می‌کنید همسرتان به شما بدگمان است، بخش مهمی از این بدگمانی به واسطه علاقه بیش از اندازه او به شماست، به گونه‌ای که او نگران است مبادا شما را از دست بدهد و به همین دلیل مدام شما و کارهای‌تان را تحت نظارت دارد.

بدیهی است اگر شما بتوانید این اطمینان‌خاطر را در همسرتان به وجود بیاورید که شما را به راحتی از دست نخواهد داد و این عشق و علاقه دو سویه است، افزون بر شیرین‌تر شدن

هیچ‌چیز مانند بدبینی در خراب کردن یک رابطه، به ویژه در زندگی مشترک قدرتمند نیست. فرد بدبین به خود و شریک زندگی‌اش صدمه می‌زند و جایی برای محبت و علاقه باقی نمی‌گذارد و ناخودآگاه این رابطه رو به سردی می‌گذارد

زندگی مشترک‌تان، می‌توانید از شر بدبینی و سوءظن همسرتان رها شوید. اما برای نشان دادن این عشق و علاقه متقابل و اطمینان‌خاطر باید صبور باشید و به همسرتان زمان بدهید.

رفتارهای اشتباه

گاهی وقت‌ها ریشه بدبینی همسر به رفتار خود ما باز می‌گردد. در مثال آغازین این گزارش اگر آقا برای پاسخ دادن به تلفن همراهش اتاق را ترک نمی‌کرد، یا توضیحی درباره چرایی معذوریت از صحبت در جمع بیان می‌کرد شاید ذهن خانم درگیر نمی‌شد.

در حالت عکس نیز گاهی یک رفتار حساب نشده خانم می‌تواند حساسیت آقا را برانگیزد. شاید در این موارد کافی است کمی خود را جای طرف مقابل بگذاریم و ببینیم رفتارهای‌مان ممکن است چه حسی در دیگری به وجود آورد. خیلی وقت‌ها باید صمیمیت را در زندگی مشترک بالا برد و به طرف مقابل اجازه داد خیلی صریح و بی‌پرده درباره حساسیت‌هایش صحبت و حتی انتقاد کند. گاهی وقت‌ها این سوءتفاهم‌ها با چند دقیقه صحبت کردن و بالا بردن ظرفیت انتقادپذیری و احترام به نظر طرف مقابل حل‌وفصل می‌شود و دوباره شیرینی به زندگی باز می‌گردد.

پیشینه‌های ذهنی و تربیتی

پیشینه‌های ذهنی افراد هم اثر بسیار مهمی در شکل‌گیری بدگمانی‌ها دارد. کسی که تجربه شکست در زندگی مشترک داشته باشد طبیعی است که در زندگی جدیدش با بدگمانی بیشتری مواجه خواهد بود و این، کار را برای همسرش سخت‌تر خواهد کرد. همچنین اگر فردی در خانواده‌ای تربیت شده باشد که که پدر، مادر و اعضای خانواده نسبت به یکدیگر بدگمان باشند، این پیشینه ذهنی را با خود به زندگی مشترکش حمل خواهد کرد و خودش نیز به چنین حالتی دچار می‌شود. در این موارد گاهی باید از یک مشاور کمک گرفت تا بتوان اطمینان و آرامش را به زندگی مشترک باز گرداند.

نقش رسانه‌ها و جهان اطراف

در جهان امروز که فضای مجازی بخشی از زندگی ما شده است نیز نمی‌توان نقش رسانه‌ها و فضای مجازی را در شیوع بدبینی همسران نسبت به یکدیگر نادیده گرفت. برای نمونه زمانی که فرد درگیر تماشای سریالی است که کل داستان آن، روایت ماجرای زوجی است که به یکدیگر خیانت می‌کنند، فرد به صورت آگاهانه ذهن خود را درگیر این موضوع کرده است! و ممکن است با کوچک‌ترین اتفاقی، همسر خود را با سوژه فیلم همسان‌سازی کند و تمام سناریوی فیلم را درباره همسر خودش ببیند! همین همسان‌سازی می‌تواند سبب بروز سوءظن بین همسران شود! در چنین مواردی است که بالا بردن سطح سواد رسانه‌ای می‌تواند کارگشا باشد و مانع از شکل‌گیری اختلافات در زندگی زناشویی شود.

در نهایت نباید فراموش کرد که سوءظن نوعی بیماری است. سوءظن تا آن حد تأثیرات مخرب در زندگی و ارتباطات افراد دارد که نص صریح قرآن کریم با آیه «یا ایها الذین آمنوا اجتنبوا کثیرا من الظن، ان بعض الظن اثم» به صراحت انسان را از آن نهی می‌کند. بنابراین اگر حس می‌کنید سوءظن شما نسبت به همسرتان بیش از اندازه و خارج از اختیار است، حتماً با یک پزشک یا مشاور مشورت کنید.

راه نرفته

مقایسه ممنوع!

□ دکتر مجید ابهری/ خیلی وقت‌ها پدر و مادرها برای تربیت کودکان‌شان و نشان دادن رفتار درست به آنها خواسته یا ناخواسته آنها را با کودکان دیگری که در اطرافشان هستند، مقایسه می‌کنند و به زعم خودشان به کودک الگو می‌دهند تا او بفهمد رفتار درست چگونه است. اما آیا این مقایسه‌ها کار درستی است و سبب می‌شود کودک ما بهتر و درست‌تر رفتار کند، یا برعکس می‌تواند مخرب باشد؟ اگر چنین است چه باید کرد؟

متأسفانه مقایسه بین رفتار کودک خود با رفتار دیگر کودکان عملی است که در میان بسیاری از خانواده‌ها شایع است.

برای نمونه اینکه پدر یا مادری به فرزندشان می‌گویند؛ «ببین دختر عموت چقدر لباساشو تمیز نگه می‌داره!»، یا اینکه؛ «می‌بینی پسر خالت چقدر مؤدبه و به همه سلام می‌کنه»! و گاهی مقایسه با همکلاسی‌ها؛ «نگاه کن به فلان همکلاسیت ببین چه شاگرد زرنگیه!» و... نه تنها هیچ اثر مثبت تربیتی در فرزندان ندارد، بلکه می‌تواند بسیار مخرب هم باشد.

«مقایسه کردن» حرمت نفس کودک را از بین می‌برد و موجب می‌شود اعتمادبه‌نفس کودک شما پایین بیاید و در دنیای پیرامونش احساس ناامنی کند. در واقع کودک حس می‌کند چشم ناظری وجود دارد تا ببیند او چه کار می‌کند و بعد به سرزنش کردن او بپردازد و همیشه حس خطاکاری دارد. همین موضوع هم موجب می‌شود تا کودک شما از وجود خودش ناراضی باشد و به جای آنکه برای بهتر شدن تلاش کند، نسبت به دیگرانی که با آنها مقایسه می‌شود، حسادت کند. به همین دلیل هم می‌توان مقایسه، تحقیر و تنبیه را رفتاری نامناسب در تربیت دانست که آثار منفی فراوانی برای کودک به همراه دارد. برای اصلاح رفتارهای نادرست فرزندتان کافی است با صراحت به وی بگویید فلان رفتارت را به این دلیل دوست نداشتم و به او فرصت بدهید تا رفتارش را اصلاح کند و هر پیشرفتی را در این زمینه با تشویق همراه کنید تا تغییر رفتار کودک‌تان ماندگار شود.

گروه «زندگی» صبح صادق آماده است تا پلی بین شما خوانندگان با مشاوران خبره و امین ایجاد کند. سؤالات خود را از طریق سامانه پیامک ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳ برای ما ارسال کنید.

بسیج آماده مبارزه با محتکران

سردار محمدحسین سپهر، جانشین رئیس سازمان بسیج مستضعفین گفت: باید از سازمان تعزیرات حکومتی بابت اقداماتش در راستای مبارزه با احتکار تشکر کنیم. ما در مقام خدمتگزار بسیجیان در سپاه برای هر گونه همکاری با دولت اعلام آمادگی می‌کنیم. از این رو در بحث احتکار و مأموریت‌های سازمان تعزیرات حکومتی چنانچه سازوکارهای همکاری اعلام شود، بسیج در این زمینه آمادگی کامل دارد.

در همایش هم‌افزایی هوانیروزهای ارتش و سپاه عنوان شد

وحدت سپاه و ارتش تیری در چشم دشمنان است

□ زهرا یعقوبی / **همایش هم‌افزایی هوانیروزهای ارتش و سپاه به میزبانی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در ستاد فرماندهی هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی برگزار شد.**

***

امیر سرتیپ «کیومرث حیدری» فرمانده نیروی زمینی ارتش، در این همایش که با هدف تقویت وحدت و هم‌افزایی بین ارتش و سپاه برگزار شد، اظهار داشت: «این دومین همایش برگزار شده در سطح نیروی زمینی ارتش در راستای ارتقای وحدت بین ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی است.»

وی با تأکید بر اینکه؛ «ارتشی و سپاهی؛ یک لشکر الهی» شعار نیست، بلکه شعور نهادینه شده در روح و جسم و جان نیروهای ارتش و سپاه است، افزود: «وحدت سپاه و ارتش تیری در چشم دشمنان و سدی در برابر زیاده‌خواهی‌های استکبار جهانی است.»

فرمانده نیروی زمینی ارتش گفت: «هوانیروز قدرت بالقوه نیروهای مسلح ایران است. هوانیروز قبل و بعد از جنگ تحمیلی نیز همانند دوران دفاع مقدس نقش بسیار مهمی را ایفا کرده است.»

امیر حیدری با اشاره به نقش مؤثر هوانیروز در پیروزی انقلاب، گفت: «این یگان در همان ماه‌های اول انقلاب توانست ضد انقلاب را سرکوب کند و به همین دلیل، هوانیروز امید ملت ما در نفس‌گیرترین لحظات است.»

وی خاطرنشان کرد: «در روز اول زلزله کرمانشاه تا ظهر آن روز با ۵۲۰ سورتی پرواز هیچ مجروحی در سرپل ذهاب باقی نماند که این موضوع باعث افتخار هوانیروز است.»

فرمانده نیروی زمینی ارتش همچنین گفت: «آخرین شهید هوانیروز که تا این لحظه در مقابله با تروریست‌ها به شهادت رسیده، شهید «ابوالفضل بیگی‌نیا» است.»

امیر حیدری در ادامه با تعریف خاطره‌ای از روزهای پس از عملیات مرصاد، گفت: «بلافاصله پس از پایان عملیات مرصاد، در دو طرف جاده چهارزبر تا نزدیکی‌های کِرند غرب، به راه افتادم و با چشم خودم اجساد منافقین منهدم شده را که به طور انبوه و روی هم انباشته شده بودند مشاهده کردم. بوی تعفن جنازه‌های منافقین تمام آن جاده را برداشته بود.»

وی افزود: «ده‌ها کامیون حامل منافقین همراه با خود منافقین در مرصاد به آتش کشیده شده بودند، به طوری که اسکلت‌های اینها همین‌طور در کامیون خشک شده بود.»

امیر حیدری گفت: «این تصاویر را ذهن من عکسبرداری کرد و ای کاش دوربین‌های آن زمان نیز آنها را ثبت می‌کردند.»

وی در پایان گفت: «حقاً و انصافاً هوانیروز در جریان عملیات مرصاد پس از پذیرش قطعنامه، نقش بی‌بدیل و انکارناپذیری داشت.»

بیشترین مأموریت‌های‌مان در سوانح و بلایا بوده

سردار سرتیپ دوم پاسدار «محمد رحمانی» فرمانده هوانیروز سپاه نیز در این همایش اظهار داشت: «یکی از افتخارات من و همرزمان پاسدارم حضور در دفاع مقدس در کنار ارتش و هوانیروز است. ما از سال ۶۳ در کنار این عزیزان بوده و شاهد مجاهدت‌های آنها در مقابل دشمن بعثی بوده‌ایم.»

وی در ادامه با تشکر از امیر قربانی به دلیل برگزاری این همایش گفت: «امروز روز وحدت و هم‌افزایی است و دلاوری‌ها و مجاهدت‌های هوانیروز ارتش بر کسی پوشیده نیست.»

سردار رحمانی با اشاره به پای کار بودن هوانیروز گفت: «همه می‌دانند که هر حادثه‌ای که در کشور رخ دهد، اولین یگانی که به سرعت حضور پیدا می‌کند هوانیروز است.»

وی با اشاره به نقش‌آفرینی‌های هوانیروز در زمان صلح تأکید کرد: «مأموریت‌های هوانیروز سپاه و ارتش بعد از دوران دفاع مقدس بیش از مأموریت‌های این یگان در زمان جنگ بوده است.»

سردار رحمانی با اشاره به خدمات هوانیروز در امدادرسانی و کمک به مردم در حوادث طبیعی گفت: «در سیل و زلزله و دیگر حوادث هوانیروز نقش اصلی را در مردمیاری برعهده دارد.»

وی نشناختن توانایی‌های هوانیروز در دستگاه‌های مختلف را موجب بروز برخی مشکلات دانست و گفت: «افراد متخصص در ستاد مدیریت بحران و حوادث باید حضور داشته باشند تا بتوان بهتر از قابلیت‌های هوانیروز در زمان‌های بحرانی استفاده کرد.»

فرمانده هوانیروز سپاه در ادامه گفت: «هوانیروز سپاه از سال ۶۰ و در عملیات خیبر کم‌کم شکل گرفت و بعد از آن در قالب نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به کار خود ادامه داد و عملاً از سال ۹۵ با فرمان فرماندهی معظم کل قوا هوانیروز سپاه به طور رسمی تشکیل شد.»

سردار رحمانی افزود: «کمیسیون‌های مشترک و مختلفی در هوانیروز سپاه و ارتش شکل گرفته و هدف ما از تشکیل این کمیسیون‌ها ارتقای سطح هماهنگی‌ها و آمادگی‌ها بین هوانیروز ارتش و سپاه است.»

وی در ادامه به تهدیدات و تحریم‌های دشمن اشاره کرد و گفت: «با وحدت و همدلی و با استفاده از تجارب در طراحی و ساخت تجهیزات می‌توان در مقابل دشمن ایستاد.»

فرمانده هوانیروز سپاه در پایان عنوان کرد: «امروز بحمدالله توانمندی‌های بسیاری در هوانیروز سپاه و ارتش وجود دارد که می‌توان با هم‌افزایی بهره بیشتری از آن ببریم. البته ما امروز نیز در عملیات‌های مختلف هماهنگ و همزمان عمل می‌کنیم.»

پشتیبانی بالگردهای ارتش از یگان‌های زمینی سپاه

امیر سرتیپ دوم «یوسف قربانی» فرمانده هوانیروز ارتش جمهوری اسلامی ایران هم در این همایش با اشاره به فعالیت‌های یگان بالگردی نزاجا، اظهار داشت: «تاکنون تجهیز بالگردهای ۲۱۴ به راکت‌انداز، تجهیز ۲۰ بالگرد به سامانه دید در شب، تغییر کاربری موشک‌های برد بلند و پوشش عملیاتی ۱۷ استان کشور در حوزه اورژانس هوایی را به انجام رسانده‌ایم.»

وی افزود: «هوانیروز ضمن انجام مأموریت‌های محوله از قرارگاه‌های نجف اشرف و حمزه سیدالشهداء(ع) از نیروی زمینی سپاه نیز پشتیبانی می‌کند.»

امیر قربانی خاطرنشان کرد: «از روزی که مسئولیت هوانیروز به من سپرده شد، اجرای طرح‌های ۲۸گانه با عنوان لبیک را در دستور کار قرار دادیم.»

وی با بیان اینکه در حوزه قطعه‌سازی با حمایت امیر حیدری در صنایع «یاعلی» توانستیم بسیاری از قطعات را طراحی و تولید کنیم، گفت: «امروز در این حوزه به درجه‌ای از توانمندی رسیده‌ایم که قطعات ساخته شده را به صنایع پنها ارائه می‌دهیم.»

فرمانده هوانیروز ارتش به نقش‌آفرینی این یگان در دوران دفاع مقدس نیز اشاره کرد و بیان داشت: «هوانیروز در آن دوران نقش مهمی در پشتیبانی از یگان‌های رزمی و نبرد با دشمن بعثی داشت. پس از دفاع مقدس نیز در حوادثی مانند زلزله و سیل، اولین نیرویی بوده که در صحنه حاضر شده است.»

امیر قربانی به دلایل برگزاری همایش هم‌افزایی هوانیروز سپاه و ارتش پرداخت و گفت: «این همایش در راستای تعامل و هم‌افزایی و افزایش توان دفاعی و مأموریتی هوانیروز در راستای تحقق فرموده‌های رهبر معظم انقلاب برگزار شده است.»

وی ادامه داد: «در طرح‌های ۲۸گانه لبیک اقدامات بسیار مثبتی انجام و این طرح‌ها در راستای ارتقای تجهیزات و سطح آمادگی نیروها و البته تکریم کارکنان و پیشکسوتان هوانیروز به خوبی اجرا شد. ارتقای آموزش کارکنان و تعمیر و تجهیز بالگردها نیز انجام شده است.»

یادداشت

مصداق مدیریت جهادی

□ علیرضا جلالیان /

بازنگری در تجهیزات برای انجام بهتر مأموریت‌ها یکی از وظایف اصلی سطوح فرماندهی در نیروهای مسلح است. بر همین اساس یا اقدام به تولید تجهیزات جدید می‌شود، یا اقدام به خرید، در مواردی هم بهینه‌سازی صورت می‌گیرد. نیروی هوافضای سپاه که شامل چند فرماندهی می‌شود یکی از بازوهای مهم سپاه به خصوص در امر بازدارندگی است. موشک و پهپادهای این نیرو توانسته موازنه قدرت را در منطقه میان ایران و نیروهای متخاصم منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای به نفع جبهه مقاومت ایجاد کند. شهرهای موشکی خواب پریشان استکبار جهانی شده است. از سویی این نیرو در حوزه پدافند هوایی هم فعالیت‌های خوبی ذیل سرفرماندهی قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیاء(ص) داشته است. انتظار می‌رود این نیرو همسان با ارتش‌های قدرتمند جهان در حوزه نظامی به موضوع فضا هم ورود پیدا کند. اما در حوزه عملیات هوایی این نیرو یکی از یگان‌های توانمند در ترابری سنگین هوایی است. در حوزه پرنده‌های جنگی با هواپیماهای سوخوی به دست آماده از عراق و نیز خریداری شده از روسیه فعالیت‌هایی داشته است. در اینجا چند نکته وجود دارد؛ اول اینکه در سال‌های اخیر به واسطه آنکه تصور می‌شد در مقابل دشمنان جمهوری اسلامی که دارای تفوق هوایی هستند بیشتر باید به دنبال توازن ناهمگون بود و لذا خیلی به استفاده از جنگنده‌های نسل قدیمی در اختیار ارتش و سپاه توجه نمی‌شد، اما با ورود جدی تروریسم و تهدید جدی آنها از همان روزهای ابتدایی این اقدامات، زمانی که تأثیر برتری هوایی در مقابله تروریست‌ها مشاهده شد، مسئولان امر به تکاپو افتادند که از تمام داشته‌ها و توانایی‌ها در این حوزه بهره ببرند. تفکیک واحد بالگردی سپاه از نیروی هوافضا و ایجاد هوانیروز سپاه یکی از مهم‌ترین این اقدامات بود. اما از سویی نیروی هوافضای سپاه با تجربه به‌کارگیری پرنده‌های شرقی و داشتن خلبانان آموزش‌دیده و امکانات پرورش نیروهای پروازی و فنی در این حوزه برای پرواز و سرپا نگه داشتن این پرنده‌ها با تدبیر فرماندهان نیروهای مسلح دست به کار شد. دیگر قرار نبود، پشتیبانی آتش هوایی در مقابل ارتش‌های قدرتمند و مجهز انجام شود، این بار تروریست‌ها تهدید عملیاتی بودند و باید در کنار به‌کارگیری پهپادها، توان عملیات رزمی هوایی و پشتیبانی آتش هوایی برای نیروی زمینی در مقابل تروریست‌های تا بن دندان مسلح فراهم می‌شد. در اینجا با یک کار جهادی به سرعت پرنده‌های موجود در کشور بازآماد و عملیاتی شد. سرعت دستیابی به پرنده‌های عملیاتی، وجود توان فنی و مهندسی برای بازآماد این پرنده‌ها و نصب سامانه‌های جدید برای افزایش کارآیی آنها و توانایی مناسب در اجرای عملیات و آتش از مزیت‌هایی بود که سبب می‌شد هر راهکار دیگری کنار گذاشته شود. بر این اساس امروز در نیروی هوافضا یک آمادگی کامل برای پشتیبانی از مأموریت‌های سپاه به ویژه در بحث مقابله با گروه‌های تروریستی ایجاد شده که همه آنها ناشی از یک مدیریت انقلابی و جهادگونه بوده که با کمترین هزینه بیشترین فایده را نصیب کشور کرده است.

نقطه سرخط

خواب در جنگ

می‌گفت مسئول فرهنگی لشکر بودم. در اردوگاه دزفول یک شب حدود ساعت دو نیمه شب بود که تلفن قورباغه‌ای سنگر به صدا درآمد، از خواب بیدار شدم و جواب دادم، آقا مهدی بود. گفت فلانی خوابی؟! تو نباید خواب باشی. من فکر می‌کردم آقا مهدی باکری با همه معاونت‌های لشکر تماس می‌گیرد و این را می‌گوید. ولی این‌طور نبود. او بزرگ ما بود و داشت ما را تربیت می‌کرد. بعدها متوجه شدم اصلاً منظورش خواب و استراحت نبود، بلکه در بحبوحه جنگ به فکر جنگ فرهنگی بود و این‌طوری می‌خواست من را از خواب بیدار کند.

پاسداران خورشید

همسر شهید مدافع حرم «رضا خرمی»

احترام به پدر مادر به او لیاقت شهادت داد

□ زینب محمودی/ رضا خرمی از مدافعان حرم آل‌الله و نیروی قدس سپاه پاسداران بود که ۱۲ خرداد ۱۳۹۵ در منطقه خان‌طومان سوریه به شهادت رسید. از این شهید بزرگوار سه فرزند به یادگار مانده است که پسرش ابوالفضل هنگام شهادت پدر ۱۴ ماهه بود.

اعظم قمری همسر شهید می‌گوید: «رضا ۲۹ آبان ۱۳۵۳ در یک خانواده مذهبی در محله مولوی تهران به دنیا آمد. رضا پسرعمه‌ام بود، ما همدان زندگی می‌کردیم و آنها ساکن تهران بودند. از کودکی اهل مسجد و هیئت بود. به پدر و مادرش خیلی احترام می‌گذاشت و نمازش را اول وقت می‌خواند. به نظرم احترام به پدر و مادر و نماز اول وقت سبب شد چیزی که باعث شد شهادت نصیبش شود. سال ۱۳۷۵ عضو سپاه شد، بعدها مدرک کارشناسی در رشته تربیت‌بدنی گرفت. سال ۷۷ به خواستگاری‌ام آمد و با شناختی که از او داشتم جواب مثبت دادم. هر کاری می‌توانست برای خانواده انجام می‌داد. به فرزندانش خیلی علاقه داشت. مخصوصاً با دختر بزرگم خیلی دوست و صمیمی بود. هر موقع از سر کار می‌آمد حتی اگر خسته بود بچه‌ها را بیرون می‌برد و با دخترم به کوه می‌رفتند. رضوانه خیلی به پدرش وابسته بود، حتی بعد از شهادتش نحوه شهید شدنش را در خواب برای دخترم تعریف کرد. ۱۷ سال با هم زندگی کردیم، خیلی خانواده‌دوست بود. دل رئوفی داشت اگر مریض می‌شدم می‌نشست برایم گریه می‌کرد. بعضی‌ها فکر می‌کردند چون او نظامی است، لابد اخلاق خشکی دارد، اما وقتی اخلاق و رفتارش را می‌دیدند، تعجب می‌کردند. خوبی‌هایش آنقدر زیاد بود که همیشه می‌گفتم اگر رضا به مرگ طبیعی از دنیا برود حیف است. واقعاً برای اسلام مجاهدت کرد. وقتی مأموریت می‌رفت اکثراً پیکر شهدا را با خودش به عقب بر می‌گرداند. یک بار خواب دیدم با رضا به تشییع شهدا رفتیم. شهیدی را در خواب دیده بودم. هیچ‌گاه فکر نمی‌کردم آن شهید همسرم باشد. وقتی به شهادت رسید، او را همراه شهید رضا مصیب‌زاده به معراج شهدا آوردند. وقتی به معراج رفتم همان صحنه خواب برایم تداعی شد و دو تابوت شهید خرمی و مصیب‌زاده کنار هم در معراج، تعبیر خوابم بود. پیش از شهادتش خواب دیده بود و مدام درباره شهادت حرف می‌زد. از وقتی دوستانش شهید شده بودند خیلی ناراحت بود. دو ماه رجب و شعبان را روزه گرفت و خودش را آماده شهادت کرد. یک بار گفتم رضا، اگر شهید شوی چکار کنم؟! گفت مگر خون من از خون شهدای دیگر رنگین‌تر است. شهدای زیادی داریم که هنوز پیکرشان برنگشته و تنها با نابودی رژیم اشغالگر قدس می‌شود به پیکرشان دسترسی پیدا کرد.

به اقتضای شغلش مأموریت زیاد می‌رفت. آخرین بار هشتم خرداد ۹۵ به سوریه رفت و دوازدهم خرداد به شهادت رسید. حاج‌قاسم برای تشییع پیکرش آمد. همسرم از ابتدای تجاوز داعشی‌ها در سوریه حضور داشت و از حریم اهل بیت(ع) دفاع می‌کرد.

نحوه شهادت او به این صورت بود که تکفیری‌ها خودروی حامل دو تن مواد منفجره را نزدیک ساختمان منفجر می‌کنند و همسرم که در آستانه در ساختمان ایستاده بود بر اثر انفجار زیر آوار می‌ماند و اینگونه به سرش ضربه وارد می‌شود و به شهادت می‌رسد. مزارش در خرمی نرسیده به چهار راه مولوی در امامزاده اسماعیل است.»

روی خط

پاسداران باید در بین مردم ساکن باشند

۰۹۳۸۰۰۰۵۱۵۲/ پیشنهاد می‌کنم مسئولان سپاه ترتیبی اتخاذ کنند که به جای ایجاد شهرک‌ها و خانه‌های سازمانی، پاسداران در دل جامعه و در بین مردم ساکن باشند.

۰۹۱۱۰۰۰۳۸۲۲/ چرا درباره بسیجیان ویژه هیچ گونه پاسخگویی از مسؤلان مربوطه وجود ندارد؟ تا کی باید منتظر تبدیل عضویت بمانیم، در حالی که از پایان قرارداد پنج ساله چند سال گذشته است؟

۰۹۱۱۰۰۰۴۹۴۴/ امسال اتکا در ماه رمضان قرعه‌کشی خودرو برای خریدارانش گذاشت و گفت عید فطر برندگان مشخص می‌شود، ولی خبری نشد بعدها اعلام کردند سوم مرداد، باز هم خبری نشد. تا کی منتظر باشیم؟/ یزدانی از مازندران

۰۹۱۱۰۰۰۴۹۸۸/ به تازگی ساتر پیراهن سبز نظامی ستادی سهمیه سال را توزیع کرد که نه تنها کیفیت چندانی ندارد، بلکه متناسب با فصل گرم هم نیست. واقعاً کارشناس یا متخصص برای پوشاک وجود ندارد که لباس مناسب برای فصل توزیع شود؟/ رمضان‌نژاد

۰۹۱۲۰۰۰۷۸۸۲/ عطف به نقطه سرخط به نام سر پنجه‌های تشنه. ای کاش قابل درک بود چه میزان منتظر رسیدن هفته‌نامه صبح صادق هستیم./ محمدپور از ندسا

۰۹۱۲۰۰۰۷۳۴۵/ گاهی اوقات افرادی که در دولت هستند، سپاه را زیرسؤال می‌برند. ما توقع داریم در هفته‌نامه جواب مناسب برای اینها داده شود. ما بسیجی‌ها تا جان داریم پای مدافعین انقلاب ایستاده‌ایم تا پرچم را تحویل صاحب اصلی‌اش بدهیم./ وحیدی از گرمسار

۰۹۱۲۰۰۰۱۳۰۴/ به عنوان یک ایرانی مسلمان از وزیر محترم دفاع می‌خواهم انحصارخودرویی را در کشور از بین ببرد و با تولید خودروی ملی واقعی از نخبگان علمی و بسیجی استفاده کند.

۰۹۱۳۰۰۰۱۶۴۲/ چرا بابت ارشدیت‌های تحصیلی معاونت نیرو پاسخگو نیست!

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱/ بیشتر کارکنانی که از سال ۶۳ از طریق دبیرستان سپاه وارد سپاه شده‌اند، در ۴۵ سالگی بازنشسته می‌شوند؛ تبصره‌ای در نظر گرفته شود که با ۶۰ سال سن بازنشسته شوند.

۰۹۱۵۰۰۰۱۵۶۶/ یک سال است که برای تمدید مجوز سلاح شکاری به سپاه سلمان مدارک دادم، هنوز خبری نشده است!

۰۹۱۶۰۰۰۰۲۳۷/ اگر حاج‌آقای حاجی‌صادقی از طریق یک کانال ارتباطی با استفاده از تجربیات سرپنجه‌ها برنامه‌های حوزه نمایندگی را تدوین کنند، به حقیقت در همه ابعاد یک گام اساسی برداشته خواهد شد و تأثیرگذاری بیشتر می‌شود و آزمون و خطا هم نمی‌شود.

۰۹۱۷۰۰۰۴۰۶۵/ از مسؤلان حقوقی سپاه بپرسید چرا در فیش حقوقی کارکنان جمع کل حقوق و مزایا از جمع کل عنوان حقوق کمتر است؟

۰۹۱۸۰۰۰۲۱۳۳/ با تشکر از مطالب با بصیرت هفته‌نامه صبح صادق، اگر امکان دارد درباره بی‌کفایتی بعضی آقایان دولت با قلم صریح‌تر نگاشته بشود تا عموم همکاران آگاه بشوند و در جامعه آگاهسازی شود.

۰۹۱۸۰۰۰۶۴۳۶/ خداوندا تو را بابت زندگی در نظام مقدس اسلامی و نفس کشیدن در کشور اهل بیت(ع) و رهبری سیدعلی خامنه‌ای و شیرمردان شهیدی که اسلام محمدی را زنده نگه داشتن سپاسگزارم.

۰۹۳۰۰۰۰۸۹۶۱/ چرا مدتیه از درج پیام خودداری می‌کنید؟ صبح صادق عزیز، امیدواریم حداقل مطالبات را جدا پیگیری کنید.

صبح صادق: این روند در شماره‌های فرد ادامه دارد، فقط در برخی شماره‌های گذشته صفحه ۱۱ گزارش ویژه بوده که مانع از درج پیام‌ها می‌شد.

ارتباط با سردار صفری مشاور فرمانده کل سپاه در امور ایثارگران- تلفن: ۳۵۲۳۲۴۲۲-۳۵۲۳۴۵۰۶

سامانه پیامک صبح صادق ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳

گلی از باغ

«وقتی کوه گم شد»

«وقتی کوه گم شد» فیلم‌نامه‌ای است بر اساس زندگی سردار جاویدنشان، حاج‌احمد متوسلیان که به قلم بهزاد بهزادپور از فیلم‌سازان و فیلم‌نامه‌نویسان ادبیات پایداری نوشته شده است.

این کتاب را نشر ۲۷ بعثت در ۴۷۸ صفحه در سال ۱۳۹۵ منتشر کرده و هم اکنون چاپ دوم آن در دسترس علاقه‌مندان است.

گلعلی بابایی درباره این کتاب می‌گوید: «حدود سال ۷۶ بحث ساخت سریال حاج‌احمد مطرح شد. برای این کار نیز بهزاد بهزادپور کاندید بود. بهزادپور شروع به آنالیز کتاب کرد. نتیجه تلاش‌های وی فیلم‌نامه یک سریال تقریباً ۲۵ قسمتی با عنوان «وقتی کوه گم شد» شد که هیچ‌گاه به مرحله ساخت نرسید. متولی این سریال شبکه دو سیما و کنگره شهدای تهران بود، «وقتی کوه گم شد» اگرچه سناریوی یک سریال است؛ ولی می‌توان گفت که یک رمان است که دیالوگ دارد.»

در قسمتی از متن کتاب می‌خوانیم: «مرتضی، فریبا و حمیده مخفیانه از کنار خط دفاعی سپاه سوم ارتش بعث عبور می‌کنند؛ سنگرهای مجهز و عظیم، دژهای نفوذناپذیر، تانک‌های چیده شده در سرتاسر خط. حمیده و فریبا با ناباوری به همه اینها نگاه می‌کنند. مرتضی: چه قدرتی می‌تونه یه همچین خط دفاعی غول‌پیکری رو بشکنه و به خرمشهر نفوذ کنه؟ اون شلیکاهایی که می‌بینید مخصوص زدن جنگنده‌هاست. با اون‌ها طیاره رو می‌زنند، اما اینجا برای زدن نیروهای پیاده ما کار گذاشتند. این یعنی حد آخر وحشت و ترس از نیروهای ما. این یعنی نهایت اهمیت و ارزش خرمشهر. مرتضی می‌ایستد و در حالی که به حمیده و فریبا می‌نگرد، می‌گوید: یه همچین دیوار هولناک و عظیمی رو با چی می‌شه در هم شکست؟ حاج‌احمد با چه قدرتی می‌خواد از این سپر جهنمی عبور کنه؟»

قبیله عشق

تاریخ دقیق شهادتش را می‌دانست

محمدرضا اصلاً خبر نداشت که فرزندی در راه دارد. دخترمان پس از شهادت همسرم به دنیا آمد. او خیلی خانواده‌دوست بود، به یاد دارم یک‌بار ۶۰۰ تومان پول داشت، وقتی به خانه آمد، گفت: «این پول را به آقایی که نیاز داشت دادم، بچه‌ها می‌گفتند که معتاده ولی به نظر من نیازمند بود، آن فرد داشت گریه می‌کرد و می‌گفت: «زن من باردار است و الآن در بیمارستان بستری است»، من هم هر چه داشتم به او دادم تا پول بیمارستان را پرداخت کند». محمدرضا خیلی باگذشت بود. رفتارش به‌گونه‌ای بود که احتمال شهادتش را می‌دادم. با ارتباطی که با اهل‌بیت(ع) برقرار کرده بود، در مقابل مشکلات زندگی همچون کوه می‌ایستاد.

نماز خواندن محمدرضا دیدنی بود. از آن دیدنی‌تر این بود که گاهی نمازش با اشک همراه می‌شد. در اوج سختی‌ها خود را با نماز آرام می‌کرد. وقتی خبر شهادت شهید بهشتی و یارانش را شنید، به اتاقش رفت و شروع به خواندن نماز کرد. محمدرضا گفته بود من بیست‌وچهارم فروردین راه می‌افتم و بیست‌وهفتم تهرانم. دقیقاً بیست‌وچهارم راه افتاد، بیست‌وهفتم هم رسید و در روز بیست‌وهشتم هم به خاک سپرده شد. به حرفی که زده بود عمل کرد.

به نقل از همسر شهید محمدرضا محمدخانی

محمدرضا محمدخانی سال ۱۳۳۵ در کن تهران متولد شد. وی ارادت خاصی به حضرت زهرا(س) داشت؛ از این رو هر وقت به مشکلی برمی‌خورد، با توسل به آن بانوی بزرگوار خود را آرام می‌کرد. پیش از آغاز جنگ تحمیلی ازدواج کرد. دو سال و ۱۰ ماه از زندگی مشترکش نگذشته بود که ۲۴ فروردین ۱۳۶۲ در عملیات والفجر ۱ در منطقه شرهانی هنگام نماز ترکش به یکی از چشم‌هایش اصابت کرد و به درجه رفیع شهادت رسید.

گزارش خبری

گزارش صبح صادق از یک کلاس ابتکاری برای نیروهای وظیفه در سپاه

آموزش‌های قرآنی برای سربازان فعال

□ حسن ابراهیمی/ **آموزش قرآن و مفاهیم و معارف دینی یکی از دغدغه‌های مهم پاسداران است. نیروهای وظیفه‌ای که وارد سپاه می‌شوند، از بدو ورود در آموزشگاه‌ها تحت برخی آموزش‌های عقیدتی- سیاسی قرار می‌گیرند؛ اما تداوم این آموزش‌ها پس از تقسیم این نیروها در رده‌ها و یگان‌ها بستگی به جایی دارد که آن نیروی وظیفه را جذب می‌کنند. مطمئناً ستاد فرماندهی کل سپاه از آن مجموعه‌هایی است که برای نیروهای وظیفه خود برنامه‌های جالب و ویژه‌ای دارد؛ اما در همین مجموعه که شاید بزرگ‌ترین مجموعه ستادی سپاه است، در قسمت آماد و پشتیبانی با تعداد زیادی نیروی وظیفه به دلیل حجم بالای وظایف این نیروها مواجه هستیم که نمی‌توانند به خوبی در این برنامه‌ها حضور پیدا کنند. اما در این میان مسئولانی هم هستند که دغدغه تربیت دینی نیروهای خود را دارند. در ادامه گزارشی کوتاه از همراهی ما با یکی از جلسات قرآن ویژه نیروهای وظیفه آماد و پشتیبانی ستاد فرماندهی کل سپاه را می‌خوانید.**

سرهنگ تربتی که از نیروهای دفتر نمایندگی ولی فقیه در سپاه است، برای ما توضیح می‌دهد که زمانی پیگیر این بوده تا برای آن دسته از نیروهای وظیفه ستاد که از نظر سواد و امکانات مربوطه محروم‌تر هستند، کلاس قرآن برگزار کند که آماد و پشتیبانی ستاد را به او پیشنهاد می‌دهند. با این مقدمه با وی راهی این کلاس می‌شویم. کلاسی که شاگردانش به واسطه نوع کارهایی که دارند، از افراد با سطح سواد کمتر و با مهارت‌هایی مانند آشپزی، رانندگی، پیرایشگری، خدمات فنی و... هستند.

به نمازخانه آماد و پشتیبانی ستاد وارد شدیم و با تعدادی از نیروهای وظیفه که با رعایت صف جمع در نمازخانه نشسته‌اند و به استاد خود گوش می‌دهند، مواجه شدیم. آقای تربتی مشغول تدریس بود. درباره معارف دینی صحبت می‌کرد و گاهی از خود حاضران در کلاس سؤالاتی می‌پرسید! اما زودتر از آنکه انتظار داشتیم درس تمام شد. علت را به سرعت یافتیم. حاضران در کلاس‌ها در هر جلسه‌ای که خودشان بخواهند و از قبل تعیین کرده باشند، می‌توانند مطلبی از مسائل دینی آماده کنند و بیایند پای تخته و کنفرانس بدهند. آقای تربتی توضیح داد که با این کار توانسته است روحیه پرسش‌گری و پژوهش‌گری را در اینها به وجود بیاورد و در مقابل هم این عزیزان توانسته‌اند جرئت صحبت کردن در جمع را پیدا کنند.

وقتی کنفرانس با موضوع مراتب جهنم بر اساس احادیث تمام شد، آقای تربتی باز به پای تخته رفت، این بار قرار بود با حضور مسئولان یگان از فعالان کلاس در ماه رمضان و طی مدت برگزاری کلاس تقدیر شود؛ اما مهم‌ترین نکته در این قسمت را می‌توان مالی بودن تشویق‌ها دانست، چرا که به قول فرمانده یگان مرخصی تشویقی به درد نیروهای آماد نمی‌خورد، چون نمی‌توانند استفاده کنند. کارت‌های هدیه ۱۰۰ و پنجاه هزار تومانی اهدا می‌شود و پس از اتمام کلاس می‌توان روحیه شعف و استقبال از چنین برنامه‌هایی را در این بچه‌ها دید.

صبح صادق

دوشنبه ۲۹ مرداد ۱۳۹۷
۸ ذی‌الحجه ۱۴۳۹
سال هجدهم شماره ۸۶۱
۱۲ صفحه

Mon. 20 AUG 2018 www.sobhesadeghweekly.ir

هفته‌نامه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صبح صادق
زیر نظر شورای نویسندگان معاونت سیاسی
نمایندگی ولی فقیه در سپاه

تلفن: ۱۱۰-۷۷۴۶۰۱۰۰(۰۲۱)
صندوق پستی: ۱۷۴۴۵/۱۴۴
سایت اختصاصی: ssweekly.ir
رایانامه: sobhesadegh@iran.ir
سامانه پیامک کوتاه: ۳۰۰۰۹۹۰۰۳۳
نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶
کانال پیام‌رسان سروش: @ssweekly

صبحانه

بگذار مردم ببینند...

الگوی زیبایی برای دیگران باش
سعی کن کسی که تو را می‌بینند،
آرزو کند مثل تو باشد
از ایمان سخن نگو
بگذار از نوری که در چهره داری،
آن را احساس کند
از عبادت برایش نگو
بگذار آن را جلوی چشمش ببیند
از تعهد برایش نگو
بگذار با دیدن تو،
از حقیقت آن لذت ببرد
بگذار مردم با اعمال تو،
خوب بودن را بشناسند...

صادقانه

تمام خیر

حضرت امام علی(ع) می‌فرمایند:
تمام خیر در سه چیز جمع شده است:
نگاه، سکوت و سخن
هر نگاهی که پندی در آن گرفته نشود،
فراموشی است.
هر سکوتی که اندیشه‌ای در آن نباشد،
غفلت است.
هر سخنی که ذکری در آن نباشد،
بیهوده است.
خوشا به حال کسی که نگاه او پند، سکوت
او اندیشه و سخن او ذکر باشد،
بر گناهش گریسته و مردم از شرش در امان باشند.
ثواب‌الاعمال و عقاب‌الاعمال شیخ‌صدوق(ره)

تلخند

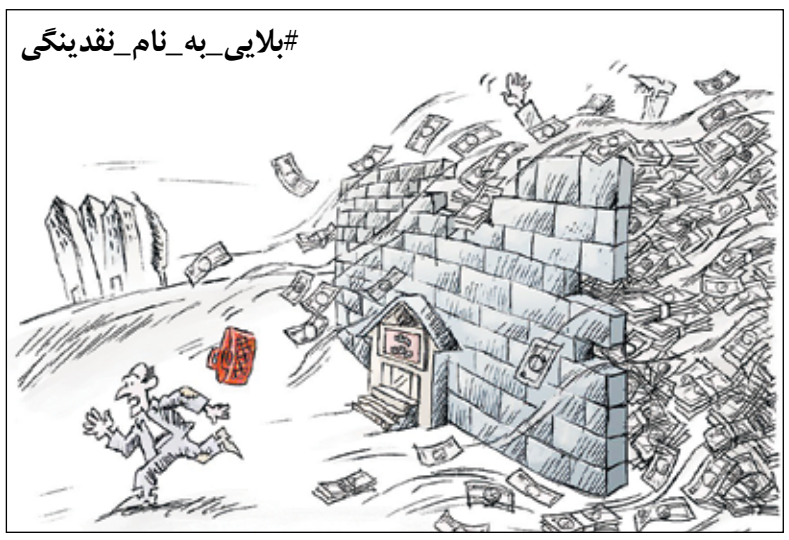

یادداشت

پول‌های مشکوک در سینما

□ **مهدی امیدی/** یکی از معضلات سال‌های اخیر سینمای ایران، پول‌های مشکوک و آلوده است. تولید فصل‌های پی‌درپی یک سریال در شبکه نمایش خانگی با سرمایه‌گذاری تهیه‌کننده‌ای که به اختلاس متهم شده، بازیگرانی که به دلیل حضور کوتاه‌مدت در یک پروژه سینمایی دستمزد نجومی دریافت می‌کنند و...، نمونه‌هایی از هزینه‌های مشکوک و آلوده در سینمای ایران است. آش به قدری شور شده که حتی کانون کارگردان‌ان سینمای ایران نیز با صدور بیانیه‌ای نسبت به این مسئله هشدار داد و آن را تهدیدی برای سلامت سینمای کشور دانست. تهدید از این نظر که چند بازیگر یا فیلمساز به خود این حق را می‌دهند که مبلغی بیش از حق خود دریافت کنند.

البته صدور چنین بیانیه‌هایی در روشنگری و جلب توجه مدیران و سیاست‌گذاران سینمایی قابل تقدیر است؛ اما جریان ورود پول‌های مشکوک و آلوده به سینما، بخشی از مشکلات این عرصه است که برای بررسی دلایل بروز و شناخت راه‌حل‌های برطرف کردن چنین مسئله‌ای باید فضای کلی سینما را در نظر گرفت. به بیان بهتر، پول‌های آلوده، قطعه‌ای از جورچین بحران و یکی از پیامدهای گسترش ابتذال و باندبازی در این حوزه است. وقتی اکران سینما به صورت مافیایی اداره می‌شود، وقتی ریل‌گذاری طوری است که قطار سینما حرکت نامتعادلی دارد و فیلم‌های ارزشی منزوی و آثار مبتذل در صدر قرار می‌گیرند و...، رد و بدل شدن پول‌های مشکوک نیز پیش می‌آید.

پول‌های آلوده، از مجاری آلوده به سینما تزریق می‌شود. همچنین این موضوع گویای حضور افراد ناسالم در بخش‌هایی از سینماست. سینما به دلیل ماهیت پر زرق و برق و جذاب خودش در همه جای جهان، در معرض انواع آلودگی‌ها قرار دارد. در ایران نیز به دلیل اینکه سنگ‌بنای سینما را جریان‌های سیاسی و فکری فاسد گذاشتند، این تهدیدات همواره وجود داشته است. سینمای ایران مانند باغی زیباست که خاکش مستعد رویش علف‌های هرز است و موریانه‌ها و آفت‌ها نیز از زمین و آسمان به آن هجوم می‌برند. در چنین شرایطی، باغبان باید هوشیار و فعال باشد و دم به دم باغ را آفت‌زدایی و از علف‌های هرز وجین کند؛ اما متأسفانه به دلیل ضعف نظارت و ناتوانی مدیران سینمایی در سالم‌سازی سینما، چنین بیماری‌هایی در بدن سینمای ایران تثبیت شده است، اصلاح این روند نیازمند هنرمندانی با نگاه انسانی، انقلابی و هنجاری است تا تجربه‌های قهقرایی سینمای لیبرال و فیلمفارسی گذشته تکرار نشود.

نگاهی به فیلم «کاتیوشا»

یک انقلابی در دنیای لاکچری

□ **آرش فهیم/** یکی از معضلات فرهنگی که طی یک دهه اخیر در کشور به وجود آمده، رشد قارچ‌گونه فیلم‌های صرفاً سرگرم‌کننده و بی‌محتواست. متأسفانه غلبه یک دیدگاه اشتباه درباره «سرگرمی» عامل ایجاد یک کژراهه در این عرصه شده است. این دیدگاه که سنگ بنای آن را مدیران فرهنگی و سینمایی در دهه ۶۰ گذاشته‌اند این بود که هنر متعالی، یعنی هنری که عامه مردم نتوانند با آن ارتباط برقرار کنند! از این منظر، هر فیلم یا اثر هنری که اقبال عام را در پی داشت، یا اسباب سرگرمی و خوشایند خلق را فراهم می‌کرد، تکفیر می‌شد. نتیجه این نگاه شبه‌روشنفکرانه این شد که در کشور ما، هر هنرمندی که حرفی جدی برای گفتن دارد، آثاری خشک و بدون جذابیت می‌سازد و هنر عامه‌پسند ما هم پر از آثار پوچ و بی‌محتوا شده است. این در حالی است که در کشورهای دارای صنعت سینما و رسانه‌های قدرتمند، هر سال فیلم و سریال‌هایی تولید می‌شود که در همان حال که به شدت سرگرم‌کننده هستند، جنبه استراتژیک و هنرمندانه هم دارند. به نظر می‌رسد که سینما و سازمان‌های رسانه‌ای ما به ویژه صداوسیما نیز تنها زمانی می‌توانند به موفقیت واقعی برسند که بتوانند نوعی سرگرمی متعالی و راهبردی را تولید کنند؛ یعنی نوعی از آثار که هم بتوانند عامه مردم را به خود جلب کنند و هم اینکه اندیشه مخاطب خود را ارتقا دهند و موضوعات راهبردی مهم کشور را نیز مطرح کنند.

البته در این میان هر از گاهی آثاری نزدیک به این دیدگاه هم خلق می‌شود، مانند فیلم «کاتیوشا» که اثری مفرّح است، اما از محتوا نیز غافل نشده و حرف‌هایی هم برای گفتن دارد.

«کاتیوشا» اگرچه فیلمی متوسط و نه چندان مهم است، اما در خیل فیلم‌های کمدی نازل و بی‌محتوا، حکم لنگه کفش در بیابان را دارد. روش علی عطشانی، کارگردان کاتیوشا این است که ضعف ساختاری و روایی آثار خود را با پرداختن به مضامین جنجالی و حساسیت‌برانگیز جبران می‌کند؛ همچنان که پیشتر با «دموکراسی تو روز روشن» محاکمه یک شهید در آن دنیا را دستمایه قرار داده بود، یا با به‌کارگیری ناصر ملک‌مطیعی، بازیگر دوران طاغوت در «نقش نگار» تلاش کرده بود توجه جامعه را به خودش جلب کند، اما هیچ یک از این فیلم‌ها نتوانستند با اقبالی مواجه شوند. با این حال «کاتیوشا» در کارنامه این فیلمساز یک گام رو به جلو محسوب می‌شود؛ چرا که کارگردان فیلم به جای پرداختن به موضوعات صرفاً جنجالی، این بار نیم‌نگاهی به موضوعات سیاسی و اجتماعی روز هم دارد.

«کاتیوشا» درباره یکی از رزمندگان دوران دفاع مقدس است که این روزها نیز آرمان‌های خود را با فعالیت در فضای مجازی دنبال می‌کند. خلیل، که به دلیل انتشار پست‌های تند و تیز در نقد فراموشی ارزش‌های انقلاب بین هوادارانش به خلیل کاتیوشا مشهور شده و به دلیل همین روحیه انقلابی در هیچ اداره‌ای نیز بند نمی‌شود و هر جا می‌رود برای اعتراض به بی‌اخلاقی‌ها و مفاسد، فوری اخراج می‌شود. تا اینکه روزی به طور اتفاقی یکی از همرزمان سابق خود که امروز در نهادهای امنیتی مشغول به کار است را می‌بیند و از طرف او به کار حفاظت فیزیکی از شخصیت‌ها دعوت می‌شود. اما باز هم به دلیل روحیاتش نمی‌تواند حفاظت از هیچ کس را برعهده بگیرد و در نهایت به عنوان بادیگارد یک بچه‌پولدار به نام ارشیا با بازی احمد مهران‌فر که تازه اعتیاد به مواد مخدر را ترک کرده منصوب می‌شود تا مراقب باشد او دوباره سراغ مواد نرود. اما خلیل کاتیوشا به خاطر همنشینی با فردی که به لحاظ طبقاتی، فرهنگی و اعتقادی، فرسنگ‌ها با او فاصله دارد با چالش‌هایی مواجه می‌شود و...

ایده محوری فیلم، یعنی کنار هم قرار گرفتن دو فرد، از دو نسل متفاوت و با ویژگی‌های شخصیتی متضاد، یک راه مناسب برای رسیدن به کمدی سالم و اندیشمندانه است که در این فیلم نیز به کار رفته است. خلیل با بازی هادی حجازی‌فر، هر چند که جایگاه یک قهرمان را در فیلم نیافته، اما می‌تواند مخاطب را با خود همراه کند. وی در عین برخورداری از روحیات انقلابی، اما بسیار پرجاذبه و به روز هم هست. این فیلم سعی در نشان دادن چهره واقعی افرادی است که دردمندانه و جوانمردانه، فریادگر مصائب و مشکلات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی امروز جامعه هستند. خلیل کاتیوشا، یک کپی تازه از شخصیت‌هایی چون؛ موسی، حاج‌کاظم، حاج‌حیدر و... در فضای کمدی است. شخصیت‌هایی معترض و دوست‌داشتنی که دغدغه حفاظت و پایداری از اصول و ارزش‌های اصیل انقلاب را دارند. این بار، حضور یک رزمنده که با گذشت حدود ۳۰ سال از پایان جنگ از انگیزه‌ها و اهداف انقلابی خود کوتاه نیامده در فضایی اشرافی، شرافت این طیف آرمان‌گرا را بیش از پیش نمایان می‌کند. از سویی، پرداختن به شکاف طبقاتی به وجود آمده در اثر سیاست‌های غلط اقتصادی نیز از دیگر رویکردهای این فیلم است. این فیلم به درستی نشان می‌دهد که وجود برخی از ناهنجاری‌های اخلاقی و فرهنگی درسطح جامعه به دلیل به هم خوردن تعادل در عمق جامعه است. ارشیا که چند روزی میزبان خلیل کاتیوشا می‌شود، نماد و تجلی گروهی است که «بچه‌پولدارهای تهران» شناخته می‌شوند. گروهی که به دلیل بی‌دردی و نداشتن هیچ دغدغه درستی، از شدت سیری و خوشگذرانی به بیماری‌های شخصیتی مانند اعتیاد و... مبتلا می‌شوند. فیلم سعی کرده بدون افتادن به ورطه ابتذال، فساد جاری در زندگی لاکچری بچه‌پولدارها را به نمایش بگذارد، هر چند که یکی دو صحنه کوتاه از فیلم، دچار لودگی شده است.

با این حال، ضعف در فیلمنامه سبب شده که محتوای به نسبت خوب فیلم «کاتیوشا» نتواند عمق لازم را پیدا کند. برای نمونه، مشخص نمی‌شود چرا خلیل کاتیوشا به محافظت از یک بچه‌پولدار نق نقو رضایت می‌دهد و چه انگیزه‌ای سبب می‌شود که بادیگارد چنین آدمی شود؟ همچنان که تحول ارشیا در پایان فیلم، بسیار سریع و بدون زمینه‌سازی دراماتیک رخ می‌دهد. می‌شد با مهندسی دقیق‌تر فیلمنامه، کاری کرد که این تحول، معنایی واقعی‌تر پیدا کند و نگاه مخاطب فیلم نیز همراه با ارشیا، درباره مسائل اجتماعی تغییر کند. «کاتیوشا» در اجرا و کارگردانی هم قابل نقد است، به ویژه در زمینه هدایت بازیگران. چون نقش‌آفرینی بازیگران فیلم تکراری است. احمد مهران‌فر فقط در زمینه گریم تفاوت کرده است، وگرنه نزدیک به بازی همیشگی خودش است. این مسئله درباره هادی حجازی‌فر هم وجود دارد و گویی موسی در «لاتاری» را اینجا هم با نرمش بیشتری تکرار کرده است.

اخبار فرهنگی

کتاب زندگی رهبر معظم انقلاب در عراق منتشر شد

کتاب «هذا قائدی» با موضوع زندگی و شخصیت رهبر معظم انقلاب اسلامی در عراق چاپ و منتشر شد. در این کتاب سعی شده است به همراه تصاویر ویژه هر بخش، همه جنبه‌های شخصیتی حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای(مدظله‌العالی) به صورتی که مخاطب آن عموم مردم جهان عرب باشند، بیان شود. در این کتاب مخاطب از تولد، تحصیل، سبک زندگی، شخصیت، مدیریت مقتدرانه، زمان انقلاب و دوران مبارزه، دفاع مقدس و حال حاضر رهبر معظم انقلاب به خوبی مطلع خواهد شد. افزون بر آن، این کتاب بیان‌کننده شخصیت رهبر معظم انقلاب(مدظله‌العالی) در کلام حضرت امام(ره) و بزرگان دین، همچنین شخصیت‌ها، فرهیختگان، مبارزان و سیاستمداران جهان است. خوانندگان این کتاب در بخش پایانی آن، از زبان نزدیکان آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای (در قالب مصاحبه) با جنبه‌های ناگفته و خاطرات زیبا و جذاب از زندگی ایشان آشنا می‌شوند.

«تنگه ابوقریب» میلیاردی شد

جدیدترین فیلم دفاع مقدس سینمای ایران با استقبال خوب مردم در کمتر از دو هفته به فروش میلیاردی رسید. افزون بر ساختار قوی و پرداختن به دلاورمردی‌های دوران دفاع مقدس، محتوای کنایه‌آمیز این فیلم درباره وضعیت امروز نیز از عوامل استقبال و علاقه مردم به این فیلم است. بازیگران فیلم نیز به این موضوع توجه داشته‌اند. حمیدرضا آذرنگ ابراز امیدواری کرده که ژن‌های خوب و متهمان اقتصادی با دیدن این فیلم شرمنده شوند. مهدی پاکدل در صفحه شخصی خود نوشت: «پیشنهاد می‌کنم به مسئولان با اینکه خیلی درگیرند حتماً فیلم تنگه ابوقریب رو وقتی اکران شد ببینن. ببینید تا اگه نمی‌دونید یا یادتون رفته، یادتون بیاد که دقیقاً ۳۰ سال پیش تو روزای پایانی جنگ، قبل از پذیرش قطعنامه همین مردم و جوون‌ها چه جوری و به چه دلیل جون‌شون رو گذاشتن وسط. ببینید ایرانی‌ها برای حفظ شرف و غرورشون چه کردند، ببینید شاید شاید شاید خجالت بکشید... .» فیلم «تنگه ابوقریب» به کارگردانی بهرام توکلی، برنده سیمرغ بهترین فیلم از سی‌وششمین جشنواره فجر است.

حمله رژیم صهیونیستی به محل برگزاری جشنواره عمار

مرکز فرهنگی و هنری «سعید المسحال» که چند دوره محل برگزاری جشنواره عمار در غزه هم بود، هدف جنگنده‌های رژیم صهیونیستی قرار گرفت و از بین رفت. این مرکز فرهنگی و هنری از معروف‌ترین و بزرگ‌ترین مراکز فرهنگی، هنری و نمایشی شهر غزه بود که مردم خسته از دردها و سختی‌ها در این شهر محاصره شده برای تماشای فیلم، اجرای موسیقی و تئاتر به آنجا می‌رفتند. بنا بر این گزارش، پس از تخریب این مرکز فرهنگی و هنری، تعدادی از گروه‌های موسیقی به نشانه تأکید بر مقاومت در غزه، در خرابه‌های آن موسیقی اجرا کرده‌اند.

یک رمان جدید درباره حضرت زینب(س)

رمان «احضاریه» درباره حضرت زینب(س) در آستانه ماه محرم منتشر می‌شود. «احضاریه» به قلم علی موذنی در قالب اثری دینی در رفت و برگشت بین گذشته و حال روایتی از زندگی یک روزنامه‌نگار نویسنده است که برای سفر به کربلا نه دعوت که احضار می‌شود. موذنی در این اثر از رخدادهایی مانند زیارت و آیین راه‌پیمایی عظیم اربعین برای نقل داستانی از حیات حضرت زینب(س) بهره برده است. موذنی، دو سال‌ونیم وقت صرف پژوهش درباره این رمان کرده است. این رمان ۲۶۰ صفحه‌ای در روزهای منتهی به ماه محرم راهی کتاب‌فروشی‌ها می‌شود.

نمایش زندگی امام جواد(ع) در «باب‌المراد»

سریال «باب‌المراد» که محصول مشترک پنج کشور از جمله ایران است و به حیات حضرت جوادالائمه(ع) اختصاص دارد، همچنان در کش‌وقوس پخش از تلویزیون است. این سریال پس از پخش در لبنان و سوریه و استقبال مردم عراق، در اختیار سیما قرار گرفته تا روی آنتن برود؛ با این حال، هنوز مشخص نیست که کدام شبکه آن را پخش خواهد کرد. «باب‌المراد» که محصول مشترک پنج کشور سوریه، لبنان، عراق، کویت، بحرین و ایران است، با همت شرکت کویتی (میدل‌آپ پروداکشن) در ایران تهیه شده و «فهد میری» آن را کارگردانی کرده است.

«ماجرای نیمروز ۲» کلید خورد

فیلمبرداری «ماجرای نیمروز ۲» به کارگردانی محمدحسین مهدویان از چندی پیش در سکوت خبری آغاز شد. این فیلم که «رد خون؛ ماجرای نیمروز» نام دارد، به کارگردانی محمدحسین مهدویان و با محوریت عملیات مرصاد ساخته می‌شود. قسمت اول این فیلم هم عملیات‌های تروریستی منافقین در سال ۶۰ را به تصویر می‌کشد. الناز شاکردوست در این فیلم نقش یک نیروی امنیتی ام‌آی۶ را بازی می‌کند که در زمان جنگ تحمیلی در ایران نفوذ کرده است. شنیده می‌شود، «الفی الن» بازیگر مشهور انگلیسی نقش همسر الناز شاکردوست و سفیر انگلیس در عراق را بازی می‌کند.

حسن‌ختام

مرحم

با خودت قرار بگذار که
در بخش مراقبت‌های ویژه وجودت
خوب از آن مراقبت کنی
همان که می‌تپد همپای زمان؛
همپای عقربه‌ها...
این لطیف‌ترین را
این نازک‌تر از شیشه را
این حریری‌ترین بخش وجودت را
بگذار لای پر قو...
حواست باشد که برترین حس‌ها را
به آن هدیه کنی
مراقب باش آلوده نشود
نگذار پنجه‌های بی‌رحم روزگار به
آن برسد
قایمش کن از نامحرمان روزگار
همان‌ها که به هزار طریق کمین
کرده‌اند به تسخیرش
از من به تو نصیحت که به
قدرنشناسان نسپاری‌اش
به طرفه‌العینی می‌شکنندش
«دلت» را می‌گویم؛ قیمتی‌ترین
بخش وجودت را
همان که باید بسپاری‌اش به سرور
و آقای زمانت
همان که بهای دل‌ها را خوب می‌داند
و جز مرحم نمی‌شود...
دعا کنیم که بیاید

فراخوان تعهد سرخ
جمع آوری آثار، اسناد و مدارک
"نقش روحانیت، عقیدتی سیاسی، تبلیغات دفاعی و عملیات روانی در دفاع مقدس"

نظر به اهمیت و جایگاه آثار و اسناد مرتبط با دوران دفاع مقدس، این گنجینه عظیم و ضرورت حفظ و نگهداری این آثار در راستای تکمیل پروژه عظیم "نقش روحانیت، عقیدتی سیاسی، تبلیغات دفاعی و عملیات روانی در دفاع مقدس"، معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه اقدام به فراخوان جمع‌آوری آثار، اسناد و مدارک مرتبط با موضوع نموده است. لذا از کلیه علاقمندان، نگارندگان، عکاسان، تصویربرداران، هنرمندان، جانبازان، ایثارگران و خانواده‌های معزز شهداء، دعوت به عمل می‌آید تا هر گونه آثار، اسناد و مدارک متعلق به رزمندگان دوران دفاع مقدس شامل انواع عکس، فیلم، نامه، بروشورهای تبلیغاتی، نقشه، سربند و نیز هرگونه سند، مدرک، کتاب، نشریه، مقاله در مورد کارکردهای فرهنگی، هنری و تبلیغی سپاه و بسیج با محورها و موضوعات زیر را به دبیرخانه فراخوان به آدرس
تهران، بزرگراه بسیج، بالاتر از سه راه تختی، خیابان شهید حبیبی ارسال و یا به روابط عمومی و تبلیغات رده های سپاه در سراسر کشور تحویل نمایند. به قید قرعه به برخی از آثارارسالی، هدایای ارزشمندی تقدیم خواهد شد.

ماهیت و موضوع آثار:
آثارسمعی و بصری: شامل عکس، فیلم، نوار کاست، نوار ویدئو و سایر فایل های صوتی و تصویری
آثار مکتوب: شامل کتاب، مجله، روزنامه، پوستر، وصیت نامه، دلنوشته رزمندگان و...
آثاراداری و سازمانی: شامل نامه‌های اداری، اسناد اداری، محصولات فرهنگی، هنری و تبلیغی، کارت شناسائی، پلاک، ساختار و چارت، نقشه عملیاتی و...
آثار حجمی و تجسمی: شامل سربند، قرآن و ادعیه جیبی، انواع دوربین، تجهیزات صوتی تصویری، دفترچه خاطرات و یادداشت، پاکت نامه و ...

محتوای آثار:
۱. نقش روحانیت: فعالیت‌های فرهنگی، رزمی، پشتیبانی، اعزام رزمندگان، شب‌های عملیات، مراسمات، تعمیق معنویت و باورهای اعتقادی رزمندگان و ...
۲. نقش تبلیغات دفاعی و عملیات روانی: برگزاری مراسمات، ایجاد فضای معنوی و ایثارگری، ثبت وقایع و رویدادهای جنگ، فعالیت‌های میدانی، ماشین روحیه و ...
۳. نقش عقیدتی - سیاسی: آموزش قرآن، بیان احکام، سخنرانی، مصاحبه با فرماندهان، روایت‌گری، تقویت باورهای اعتقادی، دفاع از مظلومیت جمهوری اسلامی و ...

مشخصات آثار:
-ذکر نام یگان مرتبط، نام عملیات، زمان و مکان، تاریخ و زمان عکس و فیلم
-ذکر نام عکاس، فیلمبردار، شرح مختصری از موضوع، افراد حاضر در تصویر و ....
-ذکر شناسنامه اشیاء حجمی و مکتوبات - نشریات ...

مهلت ارسال آثار: حداکثر تا ۱۵ شهریور ماه ۱۳۹۷

معاونت فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه